

సంపుటము-XXV

సమావేశము-XIII - 14వ శాసన సభ

నంబరు. 1

వెల : రూ. 12-00

05 ఫిబ్రవరి, 2019

మంగళవారం (మూడవ రోజు)

(శక సంవత్సరము-1940

మాఘం - 1)

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ కార్యకలాపాలు
**ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES**

అధికార నివేదిక
OFFICIAL REPORT
విషయ సూచిక

క్రమ సంఖ్య	విషయం	పేజీ నం.
1.	సభ ప్రారంభం (ఉ.గం. 9.00ని.)	 01-00
2.	సభ సమక్షంలో ఉంచబడిన పత్రములు	 01-01
3.	ప్రభుత్వ బిల్లులు సభలో ప్రవేశ పెట్టుట	 01-05
	1. The Andhra Pradesh Sri Simhachalam Varaha Lakshmi Narasimha Swamy Devastanam Panchagramalu (Regularisation of occupations of Houses and House Sites) Bill, 2019	
	2. The Andhra Pradesh Dotted Lands (Updation in Re-settlement Register) (Amendment) Bill, 2019	
	3. The Andhra Pradesh Assigned Lands (Prohibition of Transfers) (Amendment) Bill, 2019	
	4. Sri Venkateswara Institute of Medical Sciences University (Amendment) Bill, 2019	
	5. The Factories (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 2019	
	6. The Industrial Disputes (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 2019	
	7. The Labour Laws (Andhra Pradesh Amendment for Compounding of Offences) Bill, 2019	
4.	స్వల్ప వ్యవధి చర్చ	 05-37
	(Development of Agriculture, Horticulture, Animal Husbandry, Sericulture, Dairy, Fisheries & Agricultural Marketing Sectors)	
5.	సభా హక్కుల ఉల్లంఘన నోటీసు (Privilege Notice)	 37-38
	(రాజ్యసభ సభ్యులు శ్రీ జి.వి.ఎల్.నర్సింహారావుగారు గౌ.ముఖ్యమంత్రి శ్రీనారా చంద్రబాబునాయుడుగారిపై చేసిన అనుచిత వ్యాఖ్యలకు సంబంధించి సభ్యులు శ్రీ తెనాలి శ్రావణ్ కుమార్ గారు ఇచ్చిన నోటీసు)	
6.	స్వల్ప వ్యవధి చర్చ కొనసాగింపు	 38-57
	(Development of Agriculture, Horticulture, Animal Husbandry, Sericulture, Dairy, Fisheries & Agricultural Marketing Sectors)	
7.	ఓట్ ఆన్ అకౌంట్ బడ్జెట్ సభకు సమర్పణ	 57-98
8.	గౌ. సభాపతిచే ప్రకటన	 98-98
	(రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సాధించిన అవార్డులను మీడియా పాయింట్ ఆవరణలో ప్రదర్శించడం గురించి)	
9.	సభ వాయిదా (మధ్యాహ్నం గం. 1.22 ని. లకు)	 98-98

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ
ప్రధాన అధికారులు

సభాపతి	ః	డా. కోడెల శివప్రసాదరావు
ఉప సభాపతి	ః	శ్రీ మండలి బుద్ధప్రసాద్
కార్యదర్శి(ఇన్‌చార్జ్)	ః	శ్రీ ఎం. విజయరాజు
ఉప కార్యదర్శి	ః	శ్రీ పి.బాలకృష్ణమాచార్యులు
సహాయ కార్యదర్శులు	ః	శ్రీ పి.వి.సుబ్బారెడ్డి శ్రీ కె.రాజకుమార్ శ్రీమతి ఆర్.వనితారాణి శ్రీమతి డా.వై.కామేశ్వరి శ్రీ కె.వెంకటేశ్వరరావు శ్రీ డి.జగన్మోహన్‌రావు శ్రీ బి.ప్రభాకర్‌రావు శ్రీమతి కె. భారతి శ్రీమతి డి. విజయకుమారి
చీఫ్ రిపోర్టర్	ః	శ్రీ శ్రీనివాస్ అల్లాడి

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

వెలగపూడి, అమరావతి

2019వ సంవత్సరం ఫిబ్రవరి 05వ తేది, మంగళవారం

(14వ శాసనసభ పదమూడవ సమావేశం)

(సభ ఉదయం 9.00 గంటలకు సమావేశమైనది. గౌరవ సభాపతి గారు అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు).

MR. SPEAKER: Papers included in the agenda are deemed to have been laid on the Table of the House.

PAPERS LAID ON THE TABLE

1. "A copy of the 9th Annual Report of Overseas Manpower Company Andhra Pradesh Limited (OMCAP) for the year 2014-15, as required under Section 619-A of the Companies Act, 1956."
2. "A copy of the 2nd Annual Report of the Andhra Pradesh Urban Greening and Beautification Corporation Limited for the year 2016-17, as required under Section 394 of the Companies Act, 2013."
3. "A copy of the 43rd Annual Report of the Andhra Pradesh State Irrigation Development Corporation Limited for the year 2016-17, as required under Section 394 (2) of the Companies Act, 2013."
4. "A copy in each of the Annual Reports of the Andhra Pradesh Brahmin Welfare Corporation (APBWC) for the years 2014-15, 2015-16 and 2016-17, as required under Section 394 of the Companies Act, 2013."
5. "A copy in each of the Notifications issued in G.O.Ms. No. 57, Transport, Roads & Buildings (TR-1) dated 01.11.2018 and G.O.Ms. No. 70, Transport Roads & Buildings (TR-1) dated 27.12.2018, as required under Section 9 (2) of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1963."

Now, let us take up the Government Bills.

GOVERNMENT BILLS**1. THE ANDHRA PRADESH SRI SIMHACHALAM VARAHA LAKSHMI NARASIMHA SWAMY DEVASTANAM PANCHAGRAMALU (REGULARISATION OF OCCUPATIONS OF HOUSES AND HOUSE SITES) BILL, 2019.**

MR.SPEAKER: I shall now request the Deputy Chief Minister (Revenue, Registration, Stamps & Endowments) to move the motion for the introduction of the "The Andhra Pradesh Sri Simhachalam Varaha Lakshmi Narasimha Swamy Devastanam Panchagramalu (Regularisation of occupations of Houses and House Sites) Bill, 2019".

SRI K.E.KRISHNA MURTHY, DEPUTY CHIEF MINISTER (REVENUE, REGISTRATION, STAMPS & ENDOWMENTS): Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Sri Simhachalam Varaha Lakshmi Narasimha Swamy Devastanam Panchagramalu (Regularisation of occupations of Houses and House Sites) Bill, 2019".

MR.SPEAKER: Motion moved.

Now, the question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Sri Simhachalam Varaha Lakshmi Narasimha Swamy Devastanam Panchagramalu (Regularisation of occupations of Houses and House Sites) Bill, 2019".

(PAUSE)

The Motion was adopted and the Bill was introduced.

2. THE ANDHRA PRADESH DOTTED LANDS (UPDATION IN RE-SETTLEMENT REGISTER)(AMENDMENT) BILL, 2019.

MR.SPEAKER: I shall now request the Deputy Chief Minister (Revenue, Registration, Stamps & Endowments) to move the motion for the introduction of "The Andhra Pradesh Dotted Lands (Updation in Re-settlement Register)(Amendment) Bill, 2019".

SRI K.E.KRISHNA MURTHY, DEPUTY CHIEF MINISTER (REVENUE, REGISTRATION, STAMPS & ENDOWMENTS): Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Dotted Lands (Updation in Re-settlement Register) (Amendment) Bill, 2019".

MR.SPEAKER: Motion moved.

Now, the question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Dotted Lands (Updation in Re-settlement Register) (Amendment) Bill, 2019".

(PAUSE)

The Motion was adopted and the Bill was introduced.

9.10 AM

3. THE ANDHRA PRADESH ASSIGNED LANDS (PROHIBITION OF TRANSFERS) (AMENDMENT) BILL, 2019.

MR.SPEAKER: I shall now request the Deputy Chief Minister (Revenue, Registration, Stamps & Endowments) to move the motion for the introduction of "The Andhra Pradesh Assigned Lands (Prohibition of Transfers) (Amendment) Bill, 2019".

SRI K.E.KRISHNA MURTHY, DEPUTY CHIEF MINISTER (REVENUE, REGISTRATION, STAMPS & ENDOWMENTS): Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Assigned Lands (Prohibition of Transfers) (Amendment) Bill, 2019".

MR.SPEAKER: Motion moved.

Now, the question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Assigned Lands (Prohibition of Transfers) (Amendment) Bill, 2019".

(PAUSE)

The Motion was adopted and the Bill was introduced.

4. SRI VENKATESWARA INSTITUTE OF MEDICAL SCIENCES UNIVERSITY (AMENDMENT) BILL, 2019.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Minority Welfare and Medical Education to move the motion for the introduction of "Sri Venkateswara Institute of Medical Sciences University (Amendment) Bill, 2019".

SRI N.Md.FAROOK, (MINISTER FOR MINORITY WELFARE AND MEDICAL EDUCATION): Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce Sri Venkateswara Institute of Medical Sciences University (Amendment) Bill, 2019".

MR.SPEAKER: Motion moved.

Now, the question is:

"That leave be granted to introduce Sri Venkateswara Institute of Medical Sciences University (Amendment) Bill, 2019".

(PAUSE)

The Motion was adopted and the Bill was introduced.

5. THE FACTORIES (ANDHRA PRADESH AMENDMENT) BILL, 2019.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Labour, Employment, Training & Factories to move the motion for the introduction of "The Factories (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 2019".

SRI PITHANI SATYANARAYANA (MINISTER FOR LABOUR, EMPLOYMENT, TRAINING & FACTORIES): Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Factories (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 2019".

MR.SPEAKER: Motion moved.

Now, the question is:

"That leave be granted to introduce the Factories (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 2019".

(PAUSE)

The Motion was adopted and the Bill was introduced.

6. THE INDUSTRIAL DISPUTES (ANDHRA PRADESH AMENDMENT) BILL, 2019.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Labour, Employment, Training & Factories to move the motion for the introduction of "The Industrial Disputes (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 2019".

SRI PITHANI SATYANARAYANA (MINISTER FOR LABOUR, EMPLOYMENT, TRAINING & FACTORIES): Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Industrial Disputes (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 2019".

MR.SPEAKER: Motion moved.

Now, the question is:

"That leave be granted to introduce the Industrial Disputes (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 2019".

(PAUSE)

The Motion was adopted and the Bill was introduced.

7. THE LABOUR LAWS (ANDHRA PRADESH AMENDMENT FOR COMPOUNDING OF OFFENCES) BILL, 2019.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Labour, Employment, Training & Factories to move the motion for the introduction of "The Labour Laws (Andhra Pradesh Amendment for Compounding of Offences) Bill, 2019".

SRI PITHANI SATYANARAYANA (MINISTER FOR LABOUR, EMPLOYMENT, TRAINING & FACTORIES): Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Labour Laws (Andhra Pradesh Amendment for Compounding of Offences) Bill, 2019".

MR.SPEAKER: Motion moved.

Now, the question is:

"That leave be granted to introduce the Labour Laws (Andhra Pradesh Amendment for Compounding of Offences) Bill, 2019".

(PAUSE)

The Motion was adopted and the Bill was introduced.

MR. SPEAKER: Now, let us take up Short Discussion on Development of Agriculture, Horticulture, Animal Husbandry, Sericulture, Dairy, Fisheries & Agricultural Marketing Sectors.

Yes, Nimmala Ramanaidu Garu...

డా. నిమ్మల రామానాయుడు (పాలకొల్లు): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, ఈరోజు 13జిల్లాల నవ్యాంధ్రప్రదేశ్ ఏదైతే ఉందో, విడిపోయినటువంటి నవ్యాంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి ప్రాణం వ్యవసాయమే అన్న ఉద్దేశంతో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు అధికారంలోకి

వచ్చినటువంటి ఈ నాలుగున్నర సంవత్సరాల్లో ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో వ్యవసాయాన్ని రక్షించుకోవాలి, రైతాంగాన్ని కాపాడుకోవాలన్న ఆలోచనతో వ్యవసాయానికి ప్రాణం పోసే విధంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో పరిపాలన సాగుతోంది. ఎందుకంటే ఆరోజు 2004-2014లో మేము చూశాం. 10 సంవత్సరాల ప్రభుత్వ పరిపాలనలో రైతాంగానికి సాగు బరువై, ఆసరా కరువై రైతుల పంటకు గిట్టుబాటు ధరలేక, పంటల ధరలు పాతళంలోకి, ఎరువుల ధరలు చూస్తే ఆకాశంలోఉండి, సరైన విద్యుత్ సరఫరా నాలుగు గంటలు కూడా లేక వరుస నష్టాలతో రైతన్న అప్పుల ఊబిలోకి కూరుకుపోయిన పరిస్థితుల్లో ఆత్మహత్యలే శరణ్యం అనుకున్న తరుణంలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు అధికారంలోకి వచ్చిన తొలిరోజు నుండి త్రికరణ శుద్ధితో వ్యవసాయ అభివృద్ధికి పనిచేస్తున్నటువంటి విషయాన్ని గత నాలుగున్నర సంవత్సరాలుగా మనందరం చూడటం జరిగింది. రైతు సంక్షేమాన్ని ఆకాంక్షించి “రైతే ముందు” అన్న నినాదంతో చంద్రబాబు నాయుడు గారి పరిపాలన సాగుతోంది.

ఎందుకంటే ఈరోజు చంద్రబాబు నాయుడు గారి లక్ష్యం ఒక్కటే. ఈరోజు సాగు ఖర్చులు తగ్గించి, దిగుబడులు పెంచి ఆధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని అందించి వ్యవసాయాన్ని లాభసాటిగా మార్చి, 2022వ సంవత్సరానికి భారతదేశంలో అత్యధికమైనటువంటి రైతుల ఆదాయం సాందేటువంటి మొదటి మూడు రాష్ట్రాలలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ను మొదటి స్థానంలో నిలుపాలనే ఆలోచనతో పనిచేస్తున్న విషయాన్ని ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే గత నాలుగున్నర సంవత్సరాలుగా మనం చూస్తున్నాం. వ్యవసాయానికి ప్రత్యేక బడ్జెట్ పెట్టినటువంటి రాష్ట్రం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం. ఆ రకంగా వ్యవసాయానికి ప్రత్యేకమైన బడ్జెట్ పెడుతూ, గత అయిదు సంవత్సరాల్లో చూసినట్లైతే రూ.81,554 కోట్ల రూపాయలు కేవలం వ్యవసాయానికే బడ్జెట్ లో కేటాయించినటువంటి రాష్ట్రం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం. అందుచేతనే ఇటువంటి కేటాయింపుల వలన భారతదేశంలో వ్యవసాయ అభివృద్ధి కేవలం 2.4 శాతం ఉంటే ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో మాత్రం 11శాతం ఉంది. అంటే దీనికిగల కారణం వ్యవసాయం మీద తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం చేస్తున్నటువంటి కృషికి ఒక ఉదాహరణగా ఈ వ్యవసాయ అభివృద్ధి అనిచెప్పి తెలియజేసుకుంటున్నాను. వ్యవసాయాన్ని అభివృద్ధి చేయాలన్న ఆలోచనతో చంద్రబాబు నాయుడు గారు ఈ రాష్ట్ర సర్వతోముఖాభివృద్ధికి ఏడు మిషన్స్ తీసుకుంటే అందులో మొట్టమొదటి మిషన్ గా ప్రాథమిక వ్యవసాయ రంగంగా తీసుకున్నారూ అంటే వ్యవసాయాభివృద్ధి, సంక్షేమం పట్ల చంద్రబాబు నాయుడు గారికి ఉన్నటువంటి చిత్తశుద్ధికి ఒక ఉదాహరణగా చెప్పుకోవచ్చని ఈ సందర్భంగా తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఈరోజు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో జరుగుతున్నటువంటి రైతు రుణమాఫీ చారిత్రాత్మకం అధ్యక్షా, ఎందుకంటే గతంలో కూడా చాలా సార్లు మనం చాలా రైతు రుణమాఫీలను చూశాం. గతంలో ఎప్పుడు రైతు రుణమాఫీ చేసినా అది కేంద్రప్రభుత్వమే చేసింది. గతంలో రెండు సార్లు మనం రైతు రుణమాఫీలను చూశాం. ఒకటి, దేవిలాల్ ఉప ప్రధానమంత్రిగా ఉండగానూ, మరొకటి మన్మోహన్ సింగ్ గారు ప్రధానమంత్రిగా ఉండగానూ జరిగింది. రెండుసార్లు కూడా కేంద్ర

ప్రభుత్వమే చేసింది. కానీ కేంద్ర ప్రభుత్వంతో సంబంధం లేకుండా ఈ దేశంలో రైతు రుణమాఫీ చేసిన ప్రభుత్వం ఏదైనా ఉందంటే అది తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం, నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు చేసినటువంటి రైతు రుణమాఫీ అనే విషయాన్ని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను. అందులో కూడా ప్రత్యేకంగా మనందరం గుర్తు ఉంచుకోవాల్సింది ఏమిటంటే, రాష్ట్రప్రభుత్వం రూ.16వేల కోట్ల అప్పుల్లో ఉన్నప్పటికీ, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం క్లిష్ట పరిస్థితుల్లో ఉన్నప్పటికీ కూడా రుణాల యొక్క రీషెడ్యూల్ను కేంద్రం అంగీకరించకపోయినప్పటికీ కూడా ఈ రోజు రూ.24వేల కోట్ల రూపాయలు రైతు రుణమాఫీ చేయడం అంటే సామాన్యమైన విషయం కాదు అధ్యక్షా. ఈరోజు 55లక్షల రైతుల కుటుంబాలకు ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో రైతు రుణమాఫీ ద్వారా న్యాయం చేసినటువంటి ఏకైక ప్రభుత్వం తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం. ఎందుకంటే గతంలో మన్మోహన్సింగ్ గారి హయాంలో దేశమంతటా కలిపి రూ.55,000కోట్ల రైతు రుణమాఫీ జరిగితే ఈ రోజు 13 జిల్లాల చిన్న ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో రూ.24వేల కోట్లు రైతు రుణమాఫీ జరిగింది. అంటే రైతు రుణమాఫీ ఎంత పెద్దఎత్తున ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో అమలు జరిగిందనేదానికి ఇదే ఒక ఉదాహరణ అని తెలియజేస్తున్నాను.

9.20 AM

ఎందుకంటే ఆరోజు ఏదైతే ఈ వైసిపి నాయకులు గాని, ఈ జగన్మోహన్రెడ్డిగారుగాని, శ్రీమతి విజయమ్మగారు గాని, శ్రీమతి పద్మిలమ్మగారు గాని ఆరోజు 2014 ఎన్నికల్లో మేము చూశాం. ఆరోజు ఏదైతే రైతు రుణమాఫీ మనం చేస్తామూ అని అంటే శ్రీ వై.ఎస్. జగన్మోహన్రెడ్డిగారు చాలా క్లియర్గా చెప్పడం జరిగింది. రైతు రుణమాఫీ సాధ్యం కాదు, రైతు రుణమాఫీ అసాధ్యం, రైతు రుణమాఫీ ఆచరణ కాదు, రైతు రుణమాఫీ అవసరం లేదు అని ఆరోజు జగన్మోహన్రెడ్డిగారు గాని, విజయమ్మగారు గాని, పద్మిలమ్మగారు గానీ చెప్పినటువంటి పరిస్థితి అధ్యక్షా. ఎందుకు జగన్మోహన్రెడ్డిగారు రైతు రుణమాఫీ వద్దా అన్నారంటే మాకు అర్థమయింది ఏంటంటే, రైతు రుణమాఫీ చేస్తే ఆ రైతు రుణమాఫీ డబ్బులన్నీ కూడా నేరుగా రైతుల అకౌంట్లలోకి వెళ్తాయి కాబట్టి ఏదైతే ఆయొక్క సొమ్మును దిగమింగడానికి జగన్మోహన్రెడ్డికి అవకాశం ఉండదు కాబట్టి ఆరోజు రైతు రుణమాఫీని వ్యతిరేకించాడని చెప్పి మేము అనుకుంటున్నాము.

అంతేకాకుండా, బడ్జెట్లో కూడా. ఇప్పుడు రైతు రుణమాఫీ అమలుచేస్తే బడ్జెట్లో పెద్ద మొత్తం ఆ యొక్క రైతు రుణమాఫీకి బడ్జెట్లో కేటాయించాలి. కాబట్టి తాను దిగమింగడానికి గాని, కమిషన్లు గాని రావు అనే ఆలోచనతోటే ఆరోజు రైతు రుణమాఫీని జగన్మోహన్రెడ్డి వ్యతిరేకించినప్పటికీ కూడా

ఇవాళ చిత్తశుద్ధితో చంద్రబాబునాయుడుగారు ఈ రైతు రుణమాఫీని ఇంత చక్కగా ఇవ్వడమనేది చాలా చాలా సంతోషం. ఈరోజు నా నియోజకవర్గంలో కూడా చూశాను. ఎందుకంటే రైతు రుణమాఫీ తీసుకున్నటువంటి వైసిపి నాయకులు కూడా చాలామంది బయటికొచ్చి రైతు రుణమాఫీ ఎక్కడ అమలు జరిగిందీ, రైతు రుణమాఫీ ఎవరికిచ్చారు అని కళ్లు ఉండి చూడలేక, చెవులు ఉండి వినలేనట్టివంటి వాళ్లు మాట్లాడుతున్నారు. నేను ఇవాళ నా నియోజకవర్గంలో చూశాను. ఎవరైతే మొన్న నాతో ఎన్నికల్లో పోటీచేసిన అభ్యర్థుల కుటుంబాలకు కూడా రూ.1.50లక్షలు చొప్పున వాళ్ల కుటుంబాలకు రైతు రుణమాఫీ అందిందీ అంటే క్షేత్ర స్థాయిలో, క్రింది స్థాయిలో, ఆ పార్టీ, ఈ పార్టీ అని తేడా లేకుండా అందరికీ రైతు రుణమాఫీ ఎట్లా జరిగిందో అదే ఒక ఉదాహరణ అని చెప్పి కూడా ఈ సందర్భంగా మీ అందరికీ తెలియజేసుకుంటున్నాను.

అదేవిధంగా ఏదైతే ఇవాళ రైతాంగాన్ని ఆదుకోవాలనే ఉద్దేశంతో, ఎందుకంటే ఇవాళ మనం సమాజంలో చూస్తూ ఉన్నాం. చాలామంది రోజు వారీ వేతనం తీసుకొని పనిచేస్తూ ఉంటారు. కొంతమంది నెలవారీ వేతనం తీసుకొని పనిచేస్తూ ఉంటారు. అయితే సంవత్సరానికి ఒక్కసారి మాత్రం వేతనం తీసుకొని పనిచేసేవాడు ఈ దేశంలో ఎవరైనా ఉన్నారా అంటే అది ఒక్క రైతు మాత్రమే. అటువంటిది సంవత్సరానికి ఒక్కసారి వచ్చేటువంటి వేతనం, ఏ ఒక్క కరవు వచ్చే, లేకపోతే ప్రకృతి విపత్తుతోటో ఆ సంవత్సరానికి ఒక్కసారి వచ్చేటువంటి ఆ వేతనం అతనికి లభించకపోతే అతను ఆత్మవిశ్వాసం కోల్పోయి, మరి అటువంటి రైతు నష్టపడకూడదు, ఇబ్బందిపడకూడదనే ఆలోచనతో ఈరోజు ఈ ప్రభుత్వం పనిచేస్తోంది. ఎందుకంటే ఆరోజు ఇటువంటి పరిపాలనతోటే 2004-2014, 10 సంవత్సరాల ఆయెక్కు పాలనలో ప్రత్యేకించి 24,000 మంది రైతులు అట్లా ఆత్మవిశ్వాసం కోల్పోయి ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నటువంటి పరిస్థితి ఆ 10 సంవత్సరాల్లో మనందరం కూడా చూశాము. అందులో ప్రత్యేకించి వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డిగారి హయాంలోనే దగ్గరదగ్గర 14,079 మంది రైతులు ఐదున్నర, ఆరు సంవత్సరాల ఆయన పరిపాలనా కాలంలోనే ఆత్మహత్యలు చేసుకునేటువంటి పరిస్థితి. అందులో కూడా పెద్ద ఎత్తున రైతులు దెబ్బతిన్నది కూడా ఈ కరెంటు షాకులు కొట్టి, పాము కాటులకు బలై ఎక్కువమంది మరణించినటువంటి పరిస్థితి ఆ రోజు. ఎందుకంటే ఆరోజు ఆ వై.ఎస్. హయాంలో నాణ్యమైన కరెంటు లేనటువంటి పరిస్థితిలో, ఆరోజు భార్య, పిల్లలు కూడా పగలు, రాత్రి పొలాల దగ్గర కాపలా ఉండే పరిస్థితి. ఎందుకంటే ఎప్పుడు కరెంటు వస్తుందో, ఎప్పుడు పొలానికి నీరు పెట్టుకోవాలో అనే ఆలోచనతో రాత్రుళ్లు కూడా పొలాల దగ్గర కాపలా ఉండి, ఒక రకంగా ఆరోజు చెప్పాలంటే మోటారు దగ్గర భార్య ఉంటే, స్టాటర్ దగ్గర భర్త ఉండే పరిస్థితి. లేదంటే భర్త మోటారు దగ్గర ఉంటే,

భార్య స్టాటర్ దగ్గర ఉండే పరిస్థితి. అటువంటి పరిస్థితిలో ఆరోజు కరెంటు షాకులు కొట్టి, అర్థ రాత్రి పొలం గట్టులపై తిరుగుతూ ఉంటే పాము కాట్లకు గురై ఆరోజు రైతులు కూడా ఎంతోమంది మరణించినటువంటి పరిస్థితి ఆరోజు వై.ఎస్. హయాంలో చూశాము. కానీ ఈరోజు చంద్రబాబునాయుడిగారి హయాంలో ఈ నాలుగున్నర సంవత్సరాల్లో ఒక నాణ్యమైన కరెంట్ని ఇవాళ పొలాలకు, వ్యవసాయానికి ఇస్తున్నటువంటి ప్రభుత్వంగా రైతుల నుంచి మేము ఈరోజు అభినందనలు అందుకుంటున్నామని తెలియజేస్తున్నాను.

అంతేకాదు, ఈరోజు మనం చూస్తూ ఉన్నాం. రైతాంగానికి అత్యంత అవసరం విత్తనాలు, ఎరువులు. మరి ఆరోజు మేము చూశాం. మరి ఏదైతే 10 సంవత్సరాల పరిపాలనలో, ఆ 2004-2014, 10 సంవత్సరాల వారి పరిపాలనలో ఎక్కడ చూసినా కూడా ఎరువుల కొరత. ఎందుకంటే ఆరోజు నేను కూడా కోఆపరేటివ్ బ్యాంక్ అధ్యక్షుడిగా ఉండేవాణ్ణి. రైతులకు ఎరువు బస్తాలు కావాలి అంటే దొరకనటువంటి పరిస్థితి. ఒక “2828” కాంప్లెక్స్ ఎరువులు కావాలి అంటే దొరకనటువంటి పరిస్థితి. ఆరోజు మేము కూడా రైతాంగానికి ఎరువులు కావాలని కాలీ సంచలను పట్టుకొని రైతులందరం కూడా ఎమ్మార్వో ఆఫీసుల దగ్గర ధర్నాలు చేసినటువంటి పరిస్థితి. మరి అటువంటి పరిస్థితి. కొన్ని జిల్లాల్లో అయితే ఆ ఎరువుల బస్తాలను పోలీసు స్టేషన్లో... ఎరువుల కొరతను దృష్టిలో పెట్టుకొని కొన్ని జిల్లాల్లో పోలీసు స్టేషన్ల దగ్గర ఎరువులను పంచేటువంటి పరిస్థితి. ఆరోజు ఒక్క బస్తా ఎరువు కోసం పిల్లలు, పెద్దలు, మహిళలు పెద్ద ఎత్తున క్యూ లైన్లలో నిలబడి పోలీసుల లాఠీ దెబ్బలు తిన్న పరిస్థితి. ఒక రకంగా చెప్పాలంటే ఆరోజు “ఒక బస్తా ఎరువు కావాలి అంటే ఒక లాఠీ దెబ్బ తినాలి” అనేటువంటి పరిస్థితి ఆరోజు వై.ఎస్. హయాంలో, ఆ 10 సంవత్సరాల పాలనలో మేము చూసిన పరిస్థితి. కానీ ఈరోజు, ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో గడిచిన నాలుగున్నర సంవత్సరాల్లో ఎక్కడా కూడా ఒక్క బస్తా ఎరువు కొరత లేకుండా, ఎక్కడా కూడా రైతాంగానికి ఇబ్బంది లేకుండా వందకు వంద శాతం ఎరువులు, నాణ్యమైన విత్తనాలు అందించిన ఘనత ఈరోజు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడుగారిదే అని చెప్పి తెలియజేస్తున్నాను.

అంతేకాదు, ఈరోజు చంద్రబాబునాయుడుగారు ఒక్కటే, “రైతే ముందు” అను నినాదంతో రైతాంగాన్ని ముందుకు తీసుకెళ్లాలనే ఆలోచనతో, ఈరోజు పెట్టుబడులు తగ్గించాలి - దిగుబడులు పెంచాలనే ఆలోచనతో చంద్రబాబునాయుడుగారు, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం పనిచేస్తోంది. అందులో భాగంగానే “పొలం పిలుస్తోంది”, “చంద్రన్న రైతు క్షేత్రాలను” ఈరోజు ముందుకు తీసుకొచ్చి పెద్ద ఎత్తున

వ్యవసాయాన్ని అభివృద్ధి చేస్తున్నాం. గతంలో మేము చూశాం. ఆరోజు 2004-2014, 10 సంవత్సరాల వాళ్ళ పరిపాలనలో ఆరోజు “ఆదర్శ రైతులు” అని తీసుకొచ్చారు. అక్షరం ముక్క లేదు, సెంటు పొలం లేదు, అటువంటివాళ్ళని ఆదర్శ రైతులు అని చెప్పి ఆరోజు రైతులను మోసం చేశారు ఆ 10 సంవత్సరాల్లో. కానీ ఈరోజు చంద్రబాబునాయుడుగారు రైతాంగాన్ని ఆదుకోవడానికి క్వాలిఫైడ్ అయిన వారిని 4,360మంది MPEOs ను తీసుకొని రైతాంగానికి సరైన సూచనలు, సలహాలు ఇచ్చి ఇవాళ దిగుబడులను పెంచే విధానంలో చంద్రబాబునాయుడిగారి యొక్క కృషి అని చెప్పి ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

అంతేకాదు, ఈరోజు సాయిల్ హెల్త్ కార్డులు. భూసార పరీక్షా ఫలితాలు. ఎందుకంటే ఈరోజు ఏదైనా మనం హాస్పిటల్ కు వెళితే, ఏదైనా ఆరోగ్యం బాగోలేదని హాస్పిటల్ కు వెళితే డైరెక్టుగా డాక్టరుగారు ప్రిస్క్రిప్షన్ రాసేవారు. కచ్చితంగా మళ్ళీ దానికి సంబంధించిన టెస్టులు అన్నీ కూడా చేసి ఏమేమి కంప్లెయింట్స్ ఉన్నాయో చూసుకొని దానిని బట్టి మనకు ప్రిస్క్రిప్షన్ రాసి ఇస్తారు. దానివల్ల మన ఆరోగ్యం బాగుంటుంది. అట్లానే ఇవాళ రైతాంగానికి కూడా తన పొలానికి సంబంధించి, గతంలో అయితే సంప్రదాయసిద్ధంగా ఏదో సాలువ పంట అంటే ఒక 2 బస్తాల ఎరువు వేయటం, దాలువ పంట అంటే ఒక రెండు యూరియా, రెండు కాంప్లెక్స్, మొత్తం నాలుగు బస్తాలు వాడటం, ఇలా సంప్రదాయసిద్ధంగా. అంటే అవసరంమున్నా, అవసరం లేకపోయినా, పొలంలో ఏ పోషకాలున్నాయి, ఏ పోషకాలు లేవు అనే ఆలోచన లేకుండా, సహజసిద్ధంగా ఎరువులు వాడుతున్న పరిస్థితి. మరి రైతాంగాన్ని మనం చూస్తున్నాము. దానివల్ల ఏంటంటే దుష్పలితాలు. ఒకటి, రైతుకు అవసరం లేకపోయినప్పటికీ కూడా అవసరాన్ని మించి ఎరువులు వాడటం వల్ల పెట్టుబడి పెరిగుతోంది. అదేవిధంగా అవసరాన్ని మించి ఎరువు వాడటం వల్ల ఆ యొక్క భూమిలో ఉండే నాణ్యత కూడా తగ్గి దిగుబడులు కూడా తగ్గుతూ ఉన్నాయి. ఈ ఉద్దేశంతోలే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడుగారు సాయిల్ హెల్త్ కార్డులు తీసుకొచ్చి భూసార పరీక్షా ఫలితాలను తీసుకురావడం. అంటే ఇవాళ ఈ భూమిలో నత్రజని శాతమెంత ఉంది, భాస్వరం శాతమెంత ఉంది, పొటాషియం శాతం ఎంత ఉంది, ఇవన్నీ తెలుసుకోవడం. ఇవన్నీ కాకుండా ఇవాళ దిగుబడులు పెరగాలి అంటే మైక్రో న్యూట్రియంట్స్ అవసరం కూడా చాలా ఉంది. ఇవాళ మన పొలంలో జింకు ఎంత ఉంది, మాంగనీసు ఎంత ఉంది, మెగ్నీషియం ఎంత ఉంది, కాల్షియం ఎంత ఉంది, ఇలా మైక్రో న్యూట్రియంట్స్ మన పొలంలో ఎంత ఉన్నాయో తెలుసుకొని ఏదైతే లోటు ఉంటే దానిని మనం ఆ ఎకరానికి అప్లై చేసుకునేవిధంగా, ఏదైతే మన

పొలంలో ఎక్కువ శాతం ఉండో దానిని తగ్గించుకునే విధంగా ఇవాళ చంద్రబాబునాయుడుగారు తీసుకొచ్చినటువంటి ఈయొక్క సాయిల్ హెల్త్ కార్డులు అనేవి చాలా చాలా ఉపయోగపడుతున్నాయి.

9.30 AM

ఈరోజు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో చూసినట్లైతే ఇప్పటివరకు 54.27 లక్షల భూసార ఫలితాలను తీసి Soil Health Cards ఇవ్వడం జరిగింది. అదేవిధంగా ఈ సంవత్సరం చూసినట్లైతే 29.30 lakhs Soil Health Cards ను రెండవసారి ఈ సంవత్సరంలో కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. ఇంతపెద్దఎత్తున Soil Health Cards లను ఇవ్వడం ద్వారా మా జిల్లాలో కూడా, మా పొలాల్లో కూడా చూశాం. గతంలో 35, 40 బస్తాలు పండటం అంటే కష్టమనుకునే వాళ్ళం, కానీ ఈవాళ 60, 70 బస్తాల దిగుబడులు ఒక్కొక్క ఎకరం నుంచి వస్తున్నాయంటే ఈ యొక్క Soil Health Cards ఉపయోగం ఏమిటనేది ప్రత్యక్షంగా రైతులే చూసిన పరిస్థితులు ఉన్నాయని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

ఈవాళ ప్రజలందరూ కూడా బాగుండాలి, ప్రజలందరూ కూడా ఆరోగ్యకరంగా ఉండాలి అనే ఆలోచనతో చంద్రబాబు నాయుడు గారు సహజ వ్యవసాయాన్ని తీసుకొచ్చారు. అంటే ఏదైతే ప్రకృతి వ్యవసాయాన్ని ఈరోజు తీసుకొరావడం చాలా సంతోషం.

(బెల్)

ఇందాక చెప్పినవిధంగా సూక్ష్మ పోషకాలు (micro nutrients) ఏవైతే ఇప్పుడు ప్రతి ఎకరాకి అవసరమని చెప్పామో, వాటిని జింక్, మాంగనీస్, ఐరన్, బోరాన్ ఇవన్నీ కూడా వంద శాతం సబ్సిడీతో micro nutrients లను ఇస్తున్న ఏకైక ప్రభుత్వం ఈదేశంలో అదీ ఒక్క తెలుగుదేశం ప్రభుత్వమే అధ్యక్షా.

అంతేకాదు, వ్యవసాయ యాంత్రీకరణ పెంచాలనే ఉద్దేశంతో, వ్యవసాయ యంత్ర పరికరాలు, power tillers, combined harvesters, వరి నాటు యంత్రాలు గానీ 50 నుంచి 75 శాతం సబ్సిడీతో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ఇస్తున్నారు. ఈవాళ మాకు ఎంత ఆశ్చర్యం కలుగుతుందంటే మన పక్కనే ఉన్న, మిగులు బడ్జెట్ ఉన్న రాష్ట్రాలు తెలంగాణ, కర్ణాటక, తమిళనాడులో కూడా 50 నుంచి 75 శాతం

సబ్సిడీతో వ్యవసాయ యంత్రపరికరాలు ఇవ్వడం లేదు. లోటు బడ్జెట్ ఉన్న ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో పెద్దయెత్తున వ్యవసాయ యంత్రపరికరాలను సబ్సిడీతో ఇస్తున్నారు.

‘రైతురథం’ క్రింద రైతాంగానికి వారి అవసరాలను తీర్చడానికి గతంలో ఏ ప్రభుత్వం ఇవ్వని విధంగా రూ.2,50,000 వరకు సబ్సిడీతో పెద్దయెత్తున రైతురథాలను ప్రతి గ్రామంలో సగర్వంగా రైతులు నడుపుకుంటున్నారని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

రైతాంగానికి అవసరం సాగునీరు. అటువంటి సాగునీటిని ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి అందించాలనే ఉద్దేశంతో ఈవాళ నీటిపారుదల ప్రాజెక్టులను చూస్తే ఈ నాలుగున్నర సంవత్సరాలలో రూ.64,333 కోట్లు సాగునీటి ప్రాజెక్టుల కోసం ఖర్చుపెట్టడం జరిగింది. ఈ నాలుగున్నర సంవత్సరాలలో 23 ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేయాలని టార్గెట్ పెట్టుకుంటే అందులో 17 ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేసి, అందులో కొన్నింటిని జాతికి అంకితం చేయడం జరిగింది. ఈ రకంగా పెద్దయెత్తున సాగునీటి ప్రాజెక్టులను కూడా ఇస్తున్నటువంటి ప్రభుత్వం తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధ్యక్ష.

పోలవరం ప్రాజెక్టు ఉంది, మనందరికీ తెలుసు, పోలవరం అంటే ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం భవిష్యత్తులో ఒక కరవురహిత రాష్ట్రంగా మారాలంటే అది ఒక్క పోలవరం ప్రాజెక్టుతోనే సాధ్యమని ముఖ్యమంత్రి గారి ఉద్దేశం. ఎప్పుడో 30, 40 సంవత్సరాల క్రితం శంకుస్థాపన చేసి, అడుగులు ముందుకు వెళ్లిని ప్రాజెక్టుని ప్రతీ సోమవారం, చంద్రబాబు నాయుడు గారు తన డైరీలో సోమవారం అనే పేజీకి బదులు పోలవరం అనే పేజీని పెట్టుకొని ప్రతీ సోమవారం రివ్యూ చేసుకుంటూ, ఈవాళ పోలవరం ప్రాజెక్టుని 60 శాతం పూర్తి చేసి జూన్ 2019 కల్లా గ్రావిటీ ద్వారా ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి సాగునీరు, త్రాగునీరు ఇవ్వాలనే ఆలోచనతో పోలవరం ప్రాజెక్టు పరిగెడుతూ పనిచేస్తుందంటే చంద్రబాబు నాయుడు గారి కృషి అని మనం గుర్తుపెట్టుకోవాలి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో కరవునివారణ చర్యలు ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పెద్దయెత్తున తీసుకుంది. ఎందుకంటే గత పది సంవత్సరాలు మేము చూశాం. 2004-2014లో కురవని మేఘం, ఎడతెగని కరవు, వాయిదాల వ్యవసాయం, పంటల సెలవులు అప్పుట్లో అలా చూసేవాళ్ళం. కానీ ఈరోజు అలా లేదు. ఈరోజు వ్యవసాయం అంటే నీరు-ప్రగతి, వ్యవసాయం అంటే జల సంరక్షణ, వ్యవసాయం

అంటే రెయిన్ గన్స్, వీటన్నింటితో కరవు నివారణ చర్యలు ఈవాళ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ఈవిధంగా జరుగుతున్న విషయాన్ని కూడా మీ దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను అధ్యక్ష.

అదేవిధంగా వ్యవసాయం అభివృద్ధి చెందాలంటే, ఒక్క వ్యవసాయమే కాకుండా వాటి అనుబంధ రంగాల్ని కూడా అభివృద్ధి చేయాలనే ఆలోచన ఈరోజు చంద్రబాబు నాయుడు గారిది. అందుకనే ఈ నాలుగున్నర సంవత్సరాల్లో చంద్రబాబు నాయుడు గారు వ్యవసాయంతోపాటు, వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాలపట్ల చూపిన శ్రద్ధ వల్ల ఈరోజు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం భారతదేశంలో పాల ఉత్పత్తిలో ఐదో స్థానంలో, మాంసం ఉత్పత్తిలో నాలుగో స్థానంలో, గుడ్ల ఉత్పత్తిలో ఐదో స్థానంలో ఉందంటే, ఈ రంగాలకు, సహజ సంపదకు చంద్రబాబు నాయుడు గారు అందించిన కృషి ఈ స్థానాలని మీద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాల్లో మత్స్య సంపద అనేది చాలా చాలా ముఖ్యమైంది. ఈవాళ వ్యవసాయంలో డబుల్ డిజిట్ గ్రోత్ ఆంధ్రప్రదేశ్ కు లభించిందంటే అది మత్స్య రంగం వల్లే. అటువంటి మత్స్య రంగాన్ని అభివృద్ధి చేయాలనే ఆలోచన ముఖ్యమంత్రి గారికి ఉంది. ఎందుకంటే ఈవాళ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో 974 కిలోమీటర్ల విస్తారమైన, దేశంలో రెండవ అతి పెద్ద తీరప్రాంతమున్న రాష్ట్రం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం. చంద్రబాబు నాయుడు గారు మత్స్య రంగానికి అందించిన కృషి వల్లే చేపలు, రొయ్యల ఉత్పత్తిలోనూ ఎగుమతుల్లో దేశంలో నంబర్ వన్ స్థానంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉండి, దేశ ఉత్పత్తుల్లో 45 శాతం ఒక్క ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం నుంచే జరుగుతుందంటే చంద్రబాబు నాయుడు గారు మత్స్య రంగానికి అందించిన కృషి అని తెలియజేస్తున్నాను.

నేను కూడా వ్యవసాయ కుటుంబం నుంచి వచ్చాను, యూనిట్ కు ఇచ్చిన కరెంట్ రేటు నేను కూడా చూశాను. రొయ్యల చెరువును నేను చేస్తున్నప్పుడు ఆరోజు రాజశేఖర్ రెడ్డి హయాంలో కరెంట్ చార్జీ యూనిట్ కు రూ.6.70 పై. ఉండేది. నేను కట్టేవాన్ని, అది కాకుండా ఇంకా సర్ చార్జీలని ప్రతి బిల్లులో రూ.15,000, రూ.20,000 వేసేవారు. ఆరోజు చాలా బరువై, ఆరోజు రొయ్యల చెరువులను చేయడమంటే కరెంట్ బిల్లులకు మూడు నుంచి నాలుగు లక్షల రూపాయలు అయ్యేవి. కానీ చంద్రబాబు నాయుడు గారు వచ్చాక రూ.6.70 పై.ల నుంచి రూ.3.70 పై.లకు తీసుకొచ్చారు. రైతాంగమంతా కూడా చంద్రబాబు నాయుడు గారిని అడిగితే దాన్ని మళ్ళీ రూ.2 లకు చేసి ఈవాళ ప్రతి ఆక్వా రైతుకు కూడా నెలకు రూ.50,000 నుంచి రూ.2 లక్షల వరకు ప్రతి నెల రైతుకు ఇస్తున్నారంటే అదీ చంద్రబాబు నాయుడు గారి ఘనత అని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను. ఈ రకంగా 24

గంటలూ ఆక్వా రంగానికి కరెంట్ ఇవ్వడం, వాటికి ట్రీ ఫేజ్ కరెంట్ ఇవ్వడంతో ఆక్వా రంగం అభివృద్ధి చెందడానికి ఒక కారణమని మీ అందరికీ తెలియజేస్తున్నాను.

అదేవిధంగా ఉద్యానవన రంగం. ఎందుకంటే అనుబంధ రంగాల్లో ఒక గ్రోత్ ఇంజన్ ఉద్యానవన రంగమని చంద్రబాబు నాయుడు గారు భావించారు. అందుకే ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాన్ని ఒక హార్టికల్చర్ హబ్ గా, ఒక మోగా సీడ్ పార్కుగా మార్చాలనే ఆలోచనతో చంద్రబాబు నాయుడు గారు పనిచేస్తున్నారు.

(బెల్)

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో వ్యవసాయాన్ని ఆదుకోడానికి పెట్టుబడి రాయితీలు, ఇన్పుట్ సబ్సిడీలు పెద్దయెత్తున వరికి, చెరకుకు, వేరుశనగకు, పత్తి పంటలకు హెక్టారుకు కేంద్రం రూ.6,800 నిర్ణయిస్తే దానికి రూ.15,000 ఇస్తున్న ప్రభుత్వం గౌరవ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు గారి ప్రభుత్వమేనని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

ఈవాళ మద్దతు ధరలు సరిగా లేని పరిస్థితుల్లో, కేంద్రం demonetization, జీఎస్ టీ తీసుకున్నదో దాని వల్ల మద్దతు ధరలు కూడా ఇబ్బంది పడితే ఈవాళ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం కూడా ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ పెట్టి ఎక్కడా రైతు ఇబ్బంది పడకూడదనే ఉద్దేశంతో.. కేంద్రంలో బీజేపీ, ప్రతిపక్ష పార్టీలున్న రాష్ట్రాల్లో కొనుగోలు చేయడానికి ఇబ్బందులు పెట్టిన పరిస్థితులను కూడా మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే స్వయంగా పంటలను కొనుగోలు చేసి రైతాంగాన్ని ఆదుకొనే పరిస్థితులు ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ఉంది.

9.40AM

ఈరకంగా చూసినట్లయితే 2004-14 మధ్య చీకటి అధ్యయనం నుండి ఈవేళ రైతులను చంద్రబాబు నాయుడు గారు కాపాడి ఒక్క రైతు కూడా ఆత్మహత్య చేసుకోకూడదనే ఆలోచనతో ఇవాళ వ్యవసాయ రంగం ఉంది. రైతుకు రుణమాఫీ చేసి భవిష్యత్తుకి భరోసా, భద్రత ఇచ్చి ఇవాళ నీరు-ప్రగతి ద్వారా భూగర్భ జలాలను పెంచి, లోటు వర్షపాతం ఉన్నప్పటికీ వ్యవసాయ దిగుబడులను పెంచి డబుల్ డిజిట్ గ్రోత్ కి తీసుకువచ్చి, సేద్యాన్ని లాభసాటిగా మార్చి, రైతు కుటుంబంలో వెలుగులు నింపినటువంటి రైతుబిడ్డ గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడు గారిని తెలియజేస్తున్నాను. ఆయన ఈ నాలుగున్నర సంవత్సరాల్లో సమర్థవంతమైన పరిపాలన సాగించారని తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఈ సందర్భంగా ఒక విషయాన్ని సభ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ఏదైతే స్వామినాథన్ కమిటీ సిఫార్సు ఉందో ప్రతి రైతు కూడా కోరుకునేది, తమకు ఎంతైతే ఖర్చు అవుతుందో ఆ ఖర్చులో 50శాతం లెక్కించి ధరగా నిర్ణయించాలని స్వామినాథన్ కమిషన్ సిఫార్సు

చేసింది. కేంద్రప్రభుత్వం ఆరోజు ఎన్నికల్లో స్వామినాథన్ కమిషన్ సిఫార్సును అమలు చేస్తానని చెప్పి ఆరోజు 2014వ సంవత్సరం ఎన్నికల్లో నరేంద్ర మోదీగారు మాట ఇచ్చి ఈరోజు స్వామినాథన్ కమిషన్ సిఫార్సును పక్కన పెట్టిన పరిస్థితిని మనందరం కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువచ్చి ఖచ్చితంగా రాబోయే రోజుల్లో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడు గారి ద్వారా, ఎందుకంటే రేపు కేంద్రంలో ప్రధానమంత్రి ఎవరూ అని నిర్ణయించే శక్తి చంద్రబాబునాయుడు గారికి ఉంది. కాబట్టి అటువంటి చంద్రబాబునాయుడు గారి ద్వారా కేంద్రంలో ఈ స్వామినాథన్ కమిషన్ సిఫార్సులు అమలు జరిగే విధంగా, అదేవిధంగా రెండోది ఉపాధి హామీ పథకం ఏదైతే ఉందో అది వ్యవసాయానికి అనుసంధానం చేసే విధంగా, ఈ రెండు విషయాల పైన మనం కేంద్రం మీద ఒత్తిడి తీసుకురావాలని చెప్పి మీ ద్వారా కోరుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బొబ్బిలి చిరంజీవులు (పార్వతీపురం): అధ్యక్షా, ధన్యవాదాలు. ఏదైతే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి పరిపాలనా కాలంలో వ్యవసాయంపై చర్చించే అవకాశం నాకు ఇచ్చినందుకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రివర్యులకు, పెద్దలకు నమస్కారం తెలియజేస్తున్నాను. అన్నపూర్ణగా పేరు గాంచిన ఆంధ్రప్రదేశ్, వ్యవసాయానికి పెద్ద పీట వేసిన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి ఆలోచనలకు, తన పరిపాలన మొదటి కాలంలోనే “పాలం పిలుస్తోంది” అనే పథకం ద్వారా రైతులకు చేరువైనటువంటి ముఖ్యమంత్రిగారికి ముందుగా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. ప్రతిపక్ష పార్టీ నాయకులు జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు గానీ, బిజేపీ ప్రభుత్వం మోదీ గారు గానీ రైతుల రుణమాఫీ తగదు, వద్దా చేయలేమని చెప్పినా ఈరోజు రైతు రుణమాఫీ కింద 58లక్షల 29వేల మంది రైతులకు 15లక్షల 147 కోట్ల రూపాయలు రుణమాఫీ తెచ్చే టువంటి పరిస్థితిని ఒకసారి పరిశీలన చేస్తే తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి చొరవ, దక్షత మనకు అద్దం పడతాయి. అయితే ఈరోజు దేశం మొత్తం మీద 29 రాష్ట్రాలు ఉన్నప్పటికీ కూడా వ్యవసాయం కోసం 82వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టినటువంటి రాష్ట్రం ఏదైనా ఉందంటే అది నవ్యాంధ్రప్రదేశ్ అని మీ ద్వారా మనవి చేసుకుంటున్నాను. అంతేకాదు, దేశంలో వ్యవసాయం పైన వృద్ధి రేటు చూస్తే 2.4 శాతం ఉంటే, మన పక్క రాష్ట్రం 0.2శాతం ఉంటే, ఎక్కడా లేని విధంగా మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం 11శాతం వృద్ధి రేటు సాధించిందని చెప్పి, అదీ గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి చొరవకు, వ్యవసాయ శాఖా మంత్రికి ఉన్న దక్షత అని మీద్వారా మనవి చేసుకుంటున్నాను. అంతేకాదు, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి ఆలోచనలో భాగంగా కేవలం వ్యవసాయం ఒక్కటే, అభివృద్ధి ఒక్కటే గాకుండా దాని అనుబంధ రంగాలు అయిన ఆక్వా, ఉద్యాన వనాలు, పాడి పరిశ్రమలు కూడా అభివృద్ధి చేయాలని

97శాతం వ్యవసాయం వైపు మళ్లించిన ఘనత కూడా తెలుగు దేశం ప్రభుత్వానికి, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడుగారిదేనని తెలియజేసుకుంటున్నాను.

పట్టిసీమ ద్వారా నదుల అనుసంధానం చేయడం, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు అసాధ్యాన్ని కూడా సుసాధ్యం చేస్తూ రాయలసీమను రత్నాలసీమగా మార్చడానికి పట్టిసీమను ముందుకు తీసుకువచ్చి నడిపిస్తుంటే ప్రతిపక్ష నాయకుడు దాని మీద కూడా వాతలు పెట్టి ముందుకు తీసుకువెళ్లడం అనేది ఎంతవరకు శోచనీయమని మీ ద్వారా ప్రశ్నిస్తున్నాను.

అంతేకాకుండా, అవరభగీరథుడిగా పేరు గాంచిన మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రివర్యులు శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడుగారు 62 సాగునీటి ప్రాజెక్టులు చేపట్టి వాటిని పూర్తి చేసిన ఘనత కూడా తెలుగు దేశం ప్రభుత్వానికి, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి, జలవనరుల శాఖామంత్యులు శ్రీ దేవినేని ఉమా మహేశ్వరరావుగారికేనని మనవి చేసుకుంటున్నాను. మా జిల్లాలో అటు శ్రీకాకుళం ఇటు విజయనగరం అవ్వనీయండి, తోటపల్లిని కూడా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారే 2003వ సంవత్సరంలో శంకుస్థాపన చేసి 2015 సెప్టెంబర్ 14వ తేదీన జాతికి అంకితం చేసిన పరిస్థితులు కూడా ఉన్నాయని తమకు మనవి చేసుకుంటున్నాను.

అంతేకాకుండా, ఎన్నికల మ్యానిఫెస్టోలో మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక విషయం చెప్పారు. మన ప్రతిపక్ష నాయకుడు ఉండేటప్పుడు “బాబు వస్తే జాబు వస్తుందన్నారు”. అందులో భాగంగానే వ్యవసాయ రంగానికి ప్రతీ వెయ్యి హెక్టార్లకు ఒక ఎంపిఓలను వేసి 4,350 మంది ఎంపిఓలుగా వేసి నిరుద్యోగ అవకాశాలను తగ్గించి ఉపాధివకాశాలు కల్పించిన చరిత్ర కూడా వ్యవసాయం ద్వారా అందించినట్లు మీద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. రసాయనిక ఎరువుల వాడకాలను తగ్గించి సేంద్రీయ ఎరువులకు మళ్లిస్తూ, ప్రత్యేకంగా రైతులందరికీ 1900 కోట్ల రూపాయలు ఆదా చేసిన పరిస్థితి ఉందని మనవి చేసుకుంటున్నాను. వ్యవసాయం రంగం ద్వారా కాకుండా ఏదైతే అనుబంధ రంగాలు ఉన్నాయో, దేశంలోనే చేపల ఉత్పత్తుల్లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రథమ స్థానంలో ఉందని మనవి చేస్తున్నాను.

భూసార పరీక్షలు గౌరవ పెద్దలు, సభ్యులు డా. నిమ్మల రామానాయుడు గారు చెప్పినట్లు భూసార పరీక్షలు అనేవి ఏ ప్రభుత్వంలో ఎక్కడా లేని విధంగా ప్రతీ రైతు భూమిని భూసార పరీక్ష ద్వారా ఏ భూమి ఏ పంటకు అనుకూలంగా ఉంటుందో చెప్పి పరిశీలన చేస్తూ అటువంటి వాటి కోసం ప్రభుత్వం వారు భూసార పరీక్ష కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేసి దాని కోసం కూడా రూ.41,41,388

కోట్లు ఖర్చు చేసినట్లు మీద్వారా మనవి చేసుకుంటున్నాను. వరి ఉత్పాదకతలో దేశం రెండవ స్థానంలో ఉంటే, జొన్న పంటకు మన ఆంధ్రప్రదేశ్ మొదటి స్థానంలో ఉందని చెప్పి దానికి కారణం గౌరవముఖ్యమంత్రిగారి యొక్క చొరవేనని చెప్పక తప్పదు.

అంతేకాదు, కేవలం రైతులతోపాటు కౌలు రైతులకు కూడా 9,411 కోట్ల రుణాలు ఇచ్చి ఆదుకున్న ప్రభుత్వం ఏదైనా ఉందంటే అది తెలుగుదేశం ప్రభుత్వమని మీద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. ఏదైతే రైతు పంటలను దళారుల చేతుల్లోకి వెళ్లకుండా ధాన్యం కొనుగోలు ఏర్పాటు చేసి డ్వాక్రా సంఘాలను ఉత్తేజపరస్తూ ఏదైతే రైతుల నుంచి పంటలను నేరుగా కొనే విధంగా 3506కోట్ల రూపాయలతో ఈరోజు ధాన్యం కొనుగోలు కేంద్రాల ద్వారా రైతులను ఆదుకునే పరిస్థితిని మనం ఒకసారి పరిశీలించాలి. ఇన్పుట్ సబ్సిడీ ద్వారా రూ. 5500కోట్లు ఇచ్చి రైతులను ఆదుకున్న చరిత్రను మనం ఒకసారి పరిశీలించాలి. చంద్రన్న రైతు క్షేత్రాల ద్వారా ప్రతి ఎస్సీ, ఎస్టీ, బిసిగానీ 55శాతం, 70, 90, 100 శాతం రాయితీతో వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు గాని, వ్యవసాయ యాంత్రీకరణ పరికరాలు గాని అందించి ఆదుకున్న చరిత్ర ఏదైనా ఉందంటే అది తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం మీద ఉందని మీ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

సభ్యులు శ్రీ రామానాయుడుగారు చెప్పినట్లు గత కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ హయాంలో లాఠీలు, లూటీలు తప్ప రైతుకు ఎరువులు గానీ, విత్తనాలు గానీ ఇవ్వనటువంటి పరిస్థితుల్లో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడుగారి నేతృత్వంలో అటువంటివి ఏవీ లేకుండా నేరుగా రైతులకే మార్కెట్ యార్డుల ద్వారా, సబ్సిడీల ద్వారా ఎరువులను ఇచ్చిన చరిత్రను మనం ఒకసారి పరిశీలన చేయాలని మీద్వారా మనవి చేసుకుంటున్నాను. ఏదేమైనా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి నేతృత్వంలో నవ్యాంధ్రప్రదేశ్ని వ్యవసాయ సాగులో గాని, వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాల్లో గానీ ముందుందని మనవి చేసుకుంటూ తప్పనిసరిగా ప్రకృతి వైపరీత్యాల కోసం రైతులు ఏదైతే ఇబ్బందులు పడుతున్నారో అటువంటి నష్టపోయిన రైతులకు కూడా 39.33లక్షల మందికి రూ.3600కోట్లు చెల్లించడంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ముందుందని తెలియజేసుకుంటున్నాను. దేశంలో ఫుడ్ పార్క్, ఫ్రాష్ పార్క్ చేసినటువంటి ఏకైక రాష్ట్రం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం. అంతేగాకుండా ఆర్గానిక్ పంటల సాగులో కూడా ఆంధ్రప్రదేశ్ 8శాతంతో ముందుందని తెలియజేసుకుంటున్నాను. 5మెగా ఫుడ్ పార్కులు, 5 ఇంటిగ్రేటెడ్ ఫుడ్ పార్కులు ప్రారంభించి నెల్లూరు జిల్లాతోపాటు మెగా ఫుడ్ పార్కులు అందించిన చరిత్ర ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వానికి ఉంది అని తెలియజేస్తున్నాను.

అంతేగాకుండా ఏదైతే గౌరవ పెద్దలు చెప్పారో విద్యుత్ రంగాన్ని కూడా పెద్ద ఎత్తున ప్రోత్సహిస్తూ రైతు అనేవాడు పొలానికి వెళ్లేటప్పుడు విద్యుత్ వాడకం వల్ల కరెంటు షాక్‌లకు గురవ్వకూడదనే ఉద్దేశంతో 24x7 విద్యుత్‌ని రైతులకు, ప్రజలకు అందించిన చరిత్ర తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం మీద ఉందని తెలియజేసుకుంటూ, నన్ను కూడా ఈ చర్చలో భాగస్వామ్యం చేసినందుకు మీకు, ప్రభుత్వానికి, ముఖ్యమంత్రివర్యులకు ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

ఉ.9.50

శ్రీ ఎస్.వి.ఎస్.ఎన్.వర్మ (పితాపురం): అధ్యక్షా, 2004నుంచి 2014వరకు అప్పటి ప్రభుత్వాలు మన రాష్ట్రంలోని రైతాంగాన్ని, రైతులను విస్మరించి పరిపాలించడం జరిగింది. ఆ పది సంవత్సరాల పాలనలో రైతుల ఆత్మహత్యలు రాష్ట్ర ప్రజానీకాన్ని తీవ్రంగా కలచివేయడం జరిగింది. ఆ సమయంలో రైతుల సమస్యలు తెలుసుకొనేందుకు ప్రస్తుత గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు పాదయాత్ర చేసినపుడు ఆ సమయంలోనే కోనసీమలో రైతులు క్రాప్ హాలిడే కూడా ప్రకటించారు. రైతులు ఏవిధంగా ఇబ్బంది పడుతున్నారనేందుకు పచ్చగా పండే కోనసీమలో క్రాప్ హాలిడే ప్రకటించడం అప్పటి రాజశేఖరరెడ్డిగారి పాలనలోనే అలా జరగడం దురదృష్టకరం. అటువంటి పరిస్థితులను ప్రతిపక్ష నాయకునిగా ఉన్న చంద్రబాబు నాయుడుగారు స్వయంగా పరిశీలించి రైతుల ఆక్రందనలు విన్న ప్రస్తుత ముఖ్యమంత్రిగారు పదవీ బాధ్యతలు స్వీకరించిన వెంటనే రూ.24వేల కోట్ల రుణామాఫీని ప్రకటించి రైతులకు సహాయం చేసి రైతులకు నేనున్నానని భరోసా కల్పించారు.

రైతులు మనగుడ సాగించాలన్నా, వ్యవసాయం సాగాలన్నా మనం కొన్ని మౌలికసౌకర్యాలు కల్పించాల్సిన అవసరముంది. అందులో ముఖ్యంగా రైతులకు కావలసినది సాగునీరు. సాగునీరు సకాలంలో రైతులకు అందిస్తే వారు పంటలు బాగా పండించగలుగుతారు. అలాంటి పరిస్థితుల్లో వేల టీఎంసీల గోదావరి జలాలు వృథాగా సముద్రంలోకి వెళుతుంటే అలా వృథాగా వెళుతున్న నీటిని పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకం ద్వారా కృష్ణా నదికి తరలించి కృష్ణా డెల్టాలో వేలాది ఎకరాలలో పంటలను కాపాడిన ఘనత గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి దక్కింది. అటువంటి పరిస్థితుల్లో ప్రతిపక్షనాయకుడు జగన్మోహన్‌రెడ్డిగారు గోదావరి జిల్లాలో రైతులను రెచ్చగొట్టడానికి గోదావరి జలాలను కృష్ణాకు తరలిస్తుంటారని మీరంతా మౌనంగా ఉంటే మీకు అన్యాయం జరుగుతుందని వారిని రెచ్చగొట్టి గోదావరి జలాలను కృష్ణాకు తరలించకుండా అడ్డుకోవడానికి పోరాటాలు చేశారు. అనుభవమున్న గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు అలా ఎప్పటికీ గోదావరి జిల్లాల ప్రజలకు అన్యాయం చేయరని, వృథాగా సముద్రంలోకి వెళుతున్న నీటిని కృష్ణా నదికి తరలిస్తున్నారని గోదావరి జిల్లాల ప్రజలకు తెలియజేయడంతో తూర్పుగోదావరి జిల్లా రైతులు కూడా ముఖ్యమంత్రిగారికి అండగా ఉన్నారు. అవే

గాకుండా తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోని మెట్ట ప్రాంతంలోని తుని, పెద్దాపురం, పిఠాపురం, ప్రత్తిపాడు నియోజకవర్గాలలో పంటల సాగుకు నీరులేక ఇబ్బంది పడే పరిస్థితుల్లో ఏలేరు రిజర్వాయర్ కు పురుషోత్తపట్నం ఎత్తిపోతల పథకంద్వారా గోదావరి జలాలను అందించడంతో సుమారు రెండు లక్షల ఎకరాలకు ముఖ్యమంత్రిగారు సాగునీరు అందించారు. మా నియోజకవర్గమైన పిఠాపురంలో 72వేల ఎకరాలలో సస్యశ్యామలంగా రెండు పంటలు పండించుకుంటున్నారు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికున్న అనుభవం ద్వారానే ఇలా లక్షల ఎకరాలకు సాగునీరు అందించడం జరుగుతున్నది. పోలవరం ప్రాజెక్టును కూడా తొందరగా పూర్తిచేసి గ్రామీణీద్వారా సాగునీరు అందించాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు సంకల్పించారు. పోలవరం ప్రాజెక్ట్ నిర్మాణంలో కేంద్రం ఎన్ని ఇబ్బందులు పెట్టినా ఇప్పటికే 65శాతం పనులు పూర్తిచేసి మిగిలిన పనులు పూర్తిచేసేందుకు కేంద్రం నిధులివ్వకపోయినా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నిధులను వెచ్చిస్తూ రీయింబర్స్ చేసుకునే విధంగా పనులు చేపిస్తూ ముందుకు సాగిస్తున్నారు. ఇప్పటివరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వెచ్చించిన సుమారు రూ.4000కోట్లు విడుదల చేయాల్సి ఉన్నా, కేంద్రం నిధులు విడుదల చేయకుండా, సకాలంలో పోలవరం ప్రాజెక్టు నిర్మాణం పూర్తికాకుండా కేంద్రం అడ్డుకొంటోంది.

రాయలసీమను హార్దికల్చర్ హబ్ గా మార్చి ఆ నాలుగు జిల్లాలలో సుమారు ఏడున్నర లక్షల మంది రైతులకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం లబ్ధి చేకూర్చినది. రైతులు వ్యవసాయ పనులు చేసుకోవడానికి, ముఖ్యంగా దమ్ము చేసుకోవడానికి బయటి బ్రాక్డర్లతో చేపిస్తే వ్యవసాయ పెట్టుబడి ఎక్కువ అవుతుంది. కాబట్టి దానిద్వారా రైతులు నష్టపోతున్నారని వారికి సబ్సిడీ ద్వారా బ్రాక్డర్లు అందించి పేద రైతులకు సొంత బ్రాక్డర్లు అనే కల నిజంచేసి రైతురథాలైన బ్రాక్డర్లు సుమారు 12,000 మంది రైతులకు ఇచ్చిన ఘనత గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికే దక్కింది. దానిద్వారా రైతులకు పెట్టుబడి వ్యయం తగ్గి లాభాలు పెరిగే విధంగా వారికి మేలు జరిగింది. ముఖ్యంగా రైతులకు అవసరమైన నీటిని అందించేందుకు అవసరమైన ప్రాజెక్టుల నిర్మాణానికి తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ఇప్పటివరకు రూ.64,333కోట్లు ఖర్చు పెట్టింది. అందులో ప్రతి పైసా కూడా రైతులకు ఉపయోగపడింది. 32లక్షల ఎకరాలకు సాగునీరివ్వడం జరిగింది. వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాల గురించి అనగా ఆక్వాకల్చర్, చేపల పెంపకం, డెయిరీలను ఎంతో అభివృద్ధి చేసి ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రతి ఇంటికీ ఆదాయం వచ్చే విధంగా కార్యక్రమాలు చేశారు. రైతులకు చంద్రన్న బీమా అవకాశం కూడా కల్పించి ఎవరైనా ప్రమాదంలో చనిపోయినపుడు వారికి కూడా బీమా ద్వారా ఆర్థిక సహాయం కల్పించడం జరిగింది.

పంట నష్టం జరిగినపుడు, ప్రకృతి వైపరీత్యాలు జరిగినపుడు కేంద్ర ప్రభుత్వం హెక్టారుకు రూ.6000 ఆర్థిక సహాయం చేస్తుంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రూ.15,000లు ఇచ్చి రైతులకు నేను అండగా ఉన్నానని ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడుగారు భరోసా కల్పించారు. మన పక్కనున్న తెలంగాణ కంటే మన రాష్ట్రం అభివృద్ధి పథంలో ముందుకు వెళ్తున్నది. ఇంకా చాలా ముందుకు వెళ్లాల్సి ఉన్నా మన

రాష్ట్రంలో ప్రధాన ప్రతిపక్ష నాయకునిగా జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు ఉండడం వలన రైతాంగం కోసం పురుషోత్తపట్నం, పట్టిసీమ, పోలవరం ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం ముందుకు వెళ్లకుండా ఎక్కడికక్కడ కేసులు వేసి ప్రభుత్వాన్ని ఎన్నో రకాలుగా ఇబ్బందులకు గురి చేసినా ముఖ్యమంత్రిగారికున్న అనుభవం, ఆలోచనతో వాటన్నింటినీ అధిగమించి లక్షలాది ఎకరాలకు సాగునీరు అందించడమే కాకుండా సకాలంలో ఎరువులు, రుణాలు అందించడం ద్వారా రైతులందరినీ ఆదుకుంటున్నారు. గత ప్రభుత్వాల పది సంవత్సరాల కాలంలో రైతుల వెన్ను విరిగింది. కానీ ప్రస్తుతం రైతులందరూ ఆనందంగా ఉన్నారు. అన్ని రకాలుగా ఈ ప్రభుత్వం పారదర్శకతతో పనులు చేస్తున్నది కాబట్టే రైతు కుటుంబాలన్నీ ఆనందంగా ఉన్నాయి. రైతు బంధు అయిన చంద్రబాబు నాయుడుగారు మరో అయిదు సంవత్సరాలు ముఖ్యమంత్రిగా ఉండాలని, వ్యవసాయరంగం ఇంకా ముందుకు వెళ్లాలని రైతులు కోరుకుంటున్నారు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం నిజంగా రైతు పక్షపాతి ప్రభుత్వమనే విధంగా రైతులకు ప్రయోజనం కల్పించేందుకు నీటిపారుదల ప్రాజెక్టులకోసం ఇప్పటివరకు రూ.64,333 కోట్లు ఖర్చుచేసి లక్షల ఎకరాలకు సాగునీరివ్వడంతోబాటు రాబోయే రోజులలో రైతులను ఇంకా ఆదుకొనే విధంగా రైతులు ఆర్థికాభివృద్ధిని సాధించేందుకు ముఖ్యమంత్రిగారు పనిచేస్తున్నారని తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను

శ్రీ పి.రామాంజనేయులు (భీమవరం): అధ్యక్షా, ధన్యవాదాలు. మన ప్రియతమ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడుగారు రైతుల ఆత్మహత్యలు లేని రాష్ట్రంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాన్ని చూడాలనే ఆలోచనతో రైతులకోసం ఎన్నో కార్యక్రమాలు చేశారు. కేంద్రం సహకరించకపోయినా, ఎన్ని రకాలుగా ఇబ్బందులు పెట్టినా, రైతు రుణమాఫీకి అంగీకరించకున్నా వ్యవసాయ రంగంలో దేశంలోకెల్లా అధిక వృద్ధి రేటు సాధించగలిగాం. రైతు రుణమాఫీ కోసం రూ.24వేల కోట్లు కేటాయించి 58.29లక్షల మంది రైతులకు లబ్ధి చేకూరేలా కార్యక్రమాలు చేశారు. ఇప్పటికి నాలుగేళ్లలో రూ.82వేల కోట్లు వ్యవసాయరంగానికి ఖర్చు చేశారు. ఇది దేశంలోనే అత్యధికం కావడం విశేషం. దేశంలోనే వ్యవసాయరంగంలో రెండు అంకెల వృద్ధి రేటును సాధించిన రాష్ట్రంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ నిలిచింది. ఈ నాలుగేళ్లలో మన రాష్ట్రంలో వ్యవసాయరంగం 11శాతం వృద్ధి రేటు సాధించింది. దేశంలో వ్యవసాయరంగంలో వృద్ధి రేటు కేవలం 2.4శాతం మాత్రమే ఉంటే మన పొరుగునున్న తెలంగాణలో 0.5శాతం వృద్ధిరేటులో దేశంలో 14వ స్థానంలో ఉంది. వ్యవసాయానుబంధ రంగాలలో 2014లో సుస్థిరమైన ప్రగతిద్వారా 15శాతం వృద్ధి రేటు సాధించాం. గత నాలుగున్నర సంవత్సరాలలో వ్యవసాయ రాబడి 90శాతం పెరిగింది. ఆక్వా, ఉద్యానవన, పాడిపరిశ్రమ రంగాలలో ఆదాయం బాగా పెరిగింది.

పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకాన్ని పూర్తిచేసి సముద్రంలోకి వృథాగా వెళుతున్న నీటిని ఎత్తిపోతల పథకం ద్వారా కృష్ణా నదికి తరిలించి, తద్వారా కృష్ణా మిగులు జలాలను రాయలసీమకు తరలించే కార్యక్రమం చేయడం జరిగింది. ఈ నాలుగేళ్లలో రాష్ట్రంలోని 62 ప్రాజెక్టులను దృష్టిలో పెట్టుకొని వాటిలో

26 ప్రాజెక్టుల పనులు జరుగుతున్నాయి, మరో ఆరు ప్రాజెక్టుల పనులు జరుగుతున్నాయి. 26 ప్రాజెక్టులు పూర్తిచేసే కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. సాగుకు ప్రత్యేకంగా రూ.6000కోట్లు కేటాయించి మొత్తం రూ.18వేల కోట్లకు పెంచాం. ప్రతి వెయ్యి హెక్టార్లకు ఒకరు చొప్పున 4384 మంది ఎంఈఓలను నియమించారు. ప్రకృతి వ్యవసాయాన్ని ఎక్కువగా ప్రోత్సహించడం వలన అయిదు లక్షల టన్నుల రసాయనిక ఎరువులు తగ్గించడం జరిగింది. 22 లక్షల టన్నుల పురుగు మందుల వాడకం తగ్గడం వలన రైతులకు రూ.19,000కోట్లు ఆదా అయింది.

10.00 AM

చేపల ఉత్పత్తిలో దేశంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ మొదటి స్థానంలో ఉంది. చేపల ఉత్పత్తి మా ప్రాంతంలో బాగా ఎక్కువ. ఈస్ట్, వెస్ట్, కృష్ణా జిల్లాల్లో, వెస్ట్ గోదావరిలో బాగా ఎక్కువ. బ్రహ్మాండమైన చేపలను ఉత్పత్తి చేస్తున్నాం. దేశంలోనే మొదటి స్థానంలోకి వచ్చాం. ఆక్వా రైతులకు విద్యుత్ ఛార్జీలు యూనిట్కు రూ.4.63 పైసల నుంచి రూ.2/- లకు తగ్గించాం. ఆక్వా రైతులు రూ.17,625 కోట్ల నుంచి రూ.41,328 కోట్ల వృద్ధి సాధించారు. దేశంలో ఉత్పత్తి అయ్యే చేపల్లో 22 శాతం, రొయ్యల్లో 65 శాతం మన రాష్ట్రం నుంచే ఉత్పత్తి అవుతోంది. దేశంలో రాష్ట్ర నిధుల్లోంచి ఫుడ్ పార్కులు ఏర్పాటు చేస్తున్న ఏకైక రాష్ట్రం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం. మన రాష్ట్రంలో కూడా ఆక్వా ఫుడ్ పార్కులు ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతున్నది. ప్రాసెసింగ్ ప్లాంట్లు కూడా ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతోంది. దేశంలో వరి ఉత్పాదకతలో రెండవ స్థానంలో ఉన్నా, జొన్న ఉత్పాదకతలో మొదటి స్థానంలో ఉంది. దేశంలో పండే ఆర్గానిక్ పంటల సాగులో ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి 8 శాతం పండుతోంది. 5 మెగా ఫుడ్ పార్కులు, 5 ఇంటిగ్రేటెడ్ ఫుడ్ పార్కుల ప్రారంభం, నెల్లూరు జిల్లాలో మెగా ఫుడ్ పార్కు ఉత్పత్తికి శ్రీకారం చుట్టడం జరిగింది.

అధ్యక్షా, వ్యవసాయ రంగానికి నాలుగు సంవత్సరాల క్రితం కేవలం 4.5 శాతం మాత్రమే బడ్జెట్ కేటాయించగా, ఇప్పుడు రెట్టింపుగా 10 శాతం కేటాయించడం జరిగింది. 2013-14లో వ్యవసాయ కేటాయింపులు కేవలం రూ.6128 కోట్లు మాత్రమే ఉండేది. 2018-19లో వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాలకు రూ.19,000 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. పంటలకు మద్దతు ధర కోసం ఏ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేయని విధంగా మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు కనీస మద్దతు ధర కోసం ఆయనే ధాన్యాన్ని రైతుల నుంచి స్వయంగా కొని, కనీస మద్దతు ధర ఇవ్వడం జరుగుతోంది.

అధ్యక్షా, 2018-19 వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాలకు బడ్జెట్ రూ.19,070 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. నాలుగేళ్ల ఇన్పుట్ సబ్సిడీ రూ.5,500 కోట్లు ఇవ్వడం జరిగింది. మైక్రో ఇరిగేషన్ 90 శాతం సబ్సిడీని రైతులకు అందుబాటులోకి తీసుకుని రావడం జరిగింది. సుమారు వంద శాతం సబ్సిడీతో 25 లక్షల హెక్టార్లు ఉచిత సూక్ష్మ పోషకాలు అందించడం జరిగింది. 47 లక్షల క్వింటాళ్ల

విత్తనాలు రైతులకు సరఫరా చేయడం జరిగింది. గత ప్రభుత్వంలో రైతులు విత్తనాలు గానీ, ఎరువులు గానీ, పురుగు మందులు గానీ తీసుకోవాలంటే యుద్ధం చేయవలసి వచ్చేది. అటువంటి పరిస్థితిని ఈరోజు ఎంత సానుకూలంగా చేశారో ఒకసారి ఆలోచన చేయాలి. రైతు పథకం క్రింద 12,217 పెద్ద ట్రాక్టర్లు, రోటావేటర్లు కేటాయించడం జరిగింది. అగ్రి మిషన్ గన్స్ ఇస్తే లాభదాయకం అవుతుందని 75 శాతం సబ్సిడీ మీద వ్యవసాయానికి అగ్రిగన్ మెషీన్లను ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. కోత మిషన్లు, ఊడ్పు మిషన్లు, కృషీ ట్రాక్టర్లు, పెద్ద ట్రాక్టర్లు ఇవన్నీ ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. భూసార పరీక్షల అమలులో రాష్ట్రం మొదటి స్థానంలో ఉంది. 68 లక్షల మంది రైతులకు పొలాల్లో సాయిల్ టెస్టింగ్ చేశాం. ఈ సాయిల్ టెస్టింగ్ చేయడం వలన రైతు ఏ మందు వాడాలి, ఏ మందు వాడితే ఉపయోగపడతుంది అనేది తెలుసుకుని ఈ ఎరువుల వాడకం తగ్గించడం వలన రైతుకి పెట్టుబడి తగ్గి లాభం చేకూరుతుంది. కర్నూలు జిల్లా తంగిడిలో రూ.670 కోట్లతో మెగా సీఫుడ్ పార్కు ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతోంది. ప్రకృతి వైపరీత్యం వలన నష్టపోయిన 39.33 లక్షల మంది రైతులకు రూ.3608 కోట్లు చెల్లింపు చేయడం జరిగింది. రాష్ట్రంలో పండిన పంటల కొరకు మార్కెటింగ్ కమిటీలను ప్రవేశపెట్టడం వలన గుంటూరు మార్కెట్ యార్డు దేశంలోనే అగ్రగామిగా నిలిచింది. అనంతపురం జిల్లాలో గత 20 సంవత్సరాల్లో 16 సంవత్సరాలు కరవు ఉంది. ఈ ఏడాది వరుసగా రెండు తుపాన్లు నెల వ్యవధిలో వచ్చి పడ్డాయి. అయినా సరే పూర్తిగా సహకారాన్ని అందించి మన ముఖ్యమంత్రి గారు ముందుకు తీసుకు వెళుతున్నారు. రెండు పంటలు పరి వేసినా తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో రాని ఆదాయం, అనంతపూర్లో ఉద్యానవన పంటల ద్వారా వస్తోంది. వ్యవసాయ ఆదాయంలో అనంతపూర్ జిల్లా గత ఏడాది రూ.14,500 కోట్లతో రాష్ట్రంలో ప్రథమ స్థానంలో నిలిచింది. ఉరవకొండలో 50,000 ఎకరాలు జీడిపల్లి రిజర్వాయర్ నుంచి సామూహిక మైక్రో ఇరిగేషన్ను అమలు చేయడం జరిగింది. రాయలసీమలో మొత్తం 4 జిల్లాలు ఉద్యానవన పంటల్లో దేశంలో అగ్రస్థానంలోకి వచ్చాయి. రైతుబంధు పథకం ఇచ్చి సాయం కల్పించిన తెలంగాణ కంటే మన రాష్ట్రమే రైతులకు ఎక్కువగా సాయం అందిస్తున్నది.

అధ్యక్షా, భవిష్యత్తులో 2 కోట్ల ఎకరాలకు సాగు నీరు అందించాలనే ఆలోచన మన ముఖ్యమంత్రి గారికుంది. పెండింగ్ ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేసి వర్షపు నీటి నిల్వలు, భూగర్భ జలాలను పెంపు చేయాలని ఆలోచన చేస్తున్నాం. నూత్న సాగులో ప్రస్తుతం 30 లక్షల ఎకరాలను కోటి ఎకరాలకు పెంచాలనే ఆలోచన చేస్తున్నాం. కోటి ఎకరాల్లో ఉద్యానవన పంటలను సాగు చేయాలని ఆలోచన చేస్తున్నాం. నూటికి నూరుశాతం ప్రకృతి సేద్య విధానాలకు అనుగుణంగా వ్యవసాయం చేయాలని ఆలోచన చేస్తున్నాం. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత రైతులకు గొప్ప మేలు జరుగుతున్నది. ఈ నాలుగు సంవత్సరాల్లో మా ప్రాంతంలో గత 10 సంవత్సరాల్లో వ్యవసాయం మానేసి, వ్యవసాయం ఎవరూ చేయం అనే పరిస్థితి నుంచి ఇప్పుడు వ్యవసాయం మేము చేస్తాం, వ్యవసాయం అనుకూలంగా ఉంది, రైతుకు గిట్టుబాటు అవుతోందనే ఆలోచనతో రైతులందరూ ముందుకు వస్తున్నారు. వ్యవసాయం బ్రహ్మాండంగా చేస్తున్నాం. మా ప్రాంతంలో రెండు పంటలకు ఫుల్గా నీరిస్తున్నారు. ఆ

నీటితో 60 బస్తాలు, 70 బస్తాలు పంటలు పండిస్తున్నాం. రైతులు ఎంతో సంతోషంగా, సుఖంగా, ఆనందంగా ఉన్నారని తెలియచేస్తూ ఈరోజు నాకు మాట్లాడేందుకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

MR.SPEAKER: Sravan kumar garu, 10 minutes please.

శ్రీ తెనాలి శ్రావణ్ కుమార్ (తాడికొండ): అధ్యక్షా, ఈరోజు వ్యవసాయం గురించి మాట్లాడే అవకాశం కల్పించినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా గవర్నర్ గారి ప్రసంగంలో ఈ రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ శాఖ, వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాలు సాధించిన పురోగతి మీద చాలా స్పష్టంగా, రైతాంగానికి గతంలో జరిగిన విషయాలు, రాబోయే రోజుల్లో వ్యవసాయ శాఖ ద్వారా జరగబోయే మేలు అనే విషయాల మీద చాలా స్పష్టత ఇచ్చిన సంగతి మనందరికీ తెలుసు. అయితే 2004-2014 మధ్య ఈ రాష్ట్రం విడిపోక ముందు ఉన్న వ్యవసాయ పరిస్థితులకు, ఇప్పుడున్న వ్యవసాయ పరిస్థితులకు మనం బేరీజు వేసుకోవాలంటే గతానికి సంబంధించిన విషయాలన్నింటి మీదా ఒక అవగాహనకు రాకపోతే ఎంత ప్రోగ్రెస్ వచ్చిందనే విషయాల మీద పూర్తిగా అవగాహన రాదు. గతంలో రైతుకి అవసరమైన కార్యక్రమాలు ఏమున్నాయి, రైతు అప్పులపాలై ఆనాడు ప్రతిపక్ష నాయకుడిగా ఉన్న చంద్రబాబు నాయుడు గారు ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగా మారిన తరువాత వ్యవసాయానికి ఏ రకంగా అభివృద్ధి సాధించడానికి ప్రణాళికలు రచించారనే విషయాలను ఒకసారి గుర్తు చేసుకోవలసిన అవసరముంది. హిందూపురంలో పాదయాత్ర ప్రారంభించినప్పుడు 100 కిలోమీటర్లు నడిస్తేనే అర్థమైపోయింది. ఆనాడు కరెంటు లేక, బోరుబావుల్లో నీరు తోడటానికి కరెంటు లేని పరిస్థితి ఉండేది. ఒకవేళ ఇచ్చినా అర్థరాత్రి కరెంటు ఇచ్చేవారు. అకాలంలో ఇచ్చిన కరెంటు వలన కొంత మంది రైతులు కరెంటు షాకుతో చనిపోయిన వాళ్లు, అలాగే పాములు కరచి చనిపోయిన సంఘటనలు మన కళ్ల ముందు ఆరోజున కనబడ్డాయి. అంతే కాదు, కరెంటు లేదు, విత్తనాల సరఫరా చూద్దామంటే విత్తనాల కోసం క్యూలో ఉన్న పరిస్థితులు. ఎరువులు చూద్దామంటే మిక్సింగ్ ప్లాంట్లు పేరు మీద ముఖ్యమంత్రి గారి బంధువులే మిక్సింగ్ ప్లాంట్లు పెట్టుకుని కత్తి ఎరువులు కూడా అమ్మిన పరిస్థితులను ఒకసారి గుర్తు చేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఇబ్బడిముబ్బడిగా ఎరువుల రేట్లను పెంచేసి రైతులకు అందుబాటులో లేకుండా చేసిన సంగతిని కూడా మనం గుర్తు చేసుకోవాలి. ఆ తరువాత పంటకు గిట్టుబాటు ధర లేక, పండించిన చోట ఇబ్బంది పడటం, అన్నపూర్ణగా ఉన్న ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో, ఎప్పుడూ లేని విధంగా గోదావరి డెల్టాలో క్రాప్ హాలిడేను ప్రకటించిన సందర్భాలను కూడా మనం గుర్తు చేసుకోవాలి. అటువంటి దుస్థితిలో ఉన్న పరిస్థితుల్లో చంద్రబాబు నాయుడు గారు పాదయాత్ర సందర్భంగా రైతాంగం అంతా వచ్చి ఆయనకు వినతులు ఇచ్చినప్పుడు రైతు అప్పుల్లో కూరుకుపోవడమే కాకుండా వ్యవసాయం నష్టంగా భావించి

వ్యవసాయం నుంచి మళ్లాలనే ఒక ఆలోచనతో ఉన్న సందర్భంలో ముఖ్యమంత్రి గారు నేను అధికారంలోకి వచ్చినప్పుడు కచ్చితంగా రుణాలు మాఫీ చేస్తానని రూ.24,500 కోట్లు రుణమాఫీ చేసిన సంగతి ఈ రాష్ట్రంలో రైతాంగం మరచిపోలేదు.

10.10 AM

అయితే ఈ వ్యవసాయాన్ని సమగ్రంగా ఆలోచన చేసి రైతుకు అవసరమైన అనేక అంశాలను ఇందులో సమగ్రంగా ఆలోచన చేసి వ్యవసాయంతోబాటు పాడి - పంట అన్నారు. వ్యవసాయంతోబాటు వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాలన్నింటినీ ఒకటిగా కలిపి, భారతదేశంలోనే మొట్టమొదటిసారి, అధికారంలోకి వచ్చిన మొదటి సంవత్సరంలోనే వ్యవసాయానికి ఒక ప్రత్యేకమైన బడ్జెట్ను పెట్టిన రాష్ట్రం ఏదైనా ఉందంటే అది ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం, శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారి సారథ్యంలోనే వ్యవసాయానికి ప్రత్యేకమైన బడ్జెట్ను పెట్టిన సంగతిని తమరి ద్వారా సభ దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. ఈ బడ్జెట్లో ఇప్పటివరకు రూ.81,554 కోట్లను ఖర్చు పెట్టిన సంగతిని గుర్తు చేస్తున్నాను. వ్యవసాయ రంగంలో జరిగిన అభివృద్ధి అంతా కూడా భారతదేశ వ్యాప్తంగా 2.4 శాతంగా అభివృద్ధి రేటు ఉండగా, ఒక్క ఆంధ్రప్రదేశ్లో మాత్రం 11 శాతంగా ఉంది. ధనిక రాష్ట్రంగా ఉన్న తెలంగాణలో 0.2 శాతం మాత్రమే పెరిగిన సంగతిని గుర్తు చేస్తున్నాను. ఎందుకు ఇలాంటి అభివృద్ధి జరిగిందనే విషయాలను కూడా మనం చర్చించుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. ఎందుకోనమంటే మొట్టమొదటిగా రైతుకు అవసరం ఏమిటి? రైతు చేయాల్సిన కార్యక్రమాలేమిటి? రైతుకు అవసరమైన అనేక రకాలైన అంశాలను కూలంకషంగా స్టడీ చేయడం, కొన్ని లక్షల ఎకరాలకు భూసార పరీక్షలను నిర్వహించి, ఆ భూసార పరీక్షలలో ఏమేమి లోపాలు ఉన్నాయో గుర్తించి, రైతుకు ప్రత్యేకంగా భూసార పరీక్షకు సంబంధించిన కార్డులన్నీ అందించి, ఆ భూమిలో ఉన్న సూక్ష్మదాతువు లోపాలన్నింటినీ తొలగించు నిమిత్తం రైతులకు సబ్సిడీ మీద వేల కోట్ల రూపాయలను అందించడం జరిగిన విషయాన్ని గుర్తు చేస్తున్నాను. మొట్టమొదటగా భూసార పరీక్షలను జరిపిన తర్వాత అందుకు అవసరమైన మైక్రోన్యూట్రియంట్స్ అన్నింటినీ, లోపాలన్నింటినీ సరిచేయడం జరిగింది.

రెండో అంశం, భూసార పరీక్ష తర్వాత తప్పకుండా రైతులకు విత్తనాలను, ఎరువులను అందుబాటులోకి తీసుకురావడం, అంతేకాకుండా అప్పుల్లో కూరుకుపోయిన రైతును అప్పుల నుంచి బయటకు తీసుకొచ్చి వ్యవసాయం మీద మక్కువ కలిగించి, వ్యవసాయాన్ని ఆనందంగా చేయడానికి అవసరమైన చర్యలన్నింటినీ తీసుకోవడంలో ముఖ్యమైన పాత్ర ఏమంటే పరపతి సౌకర్యాన్ని కల్పించారు. అయితే సాధారణమైన రైతుకు పట్టాదారు పాస్పుస్తకం పెట్టుకొని ఎవరైనా లోన్ ఇస్తారు. బ్యాంకు

వారితో సమావేశాన్ని నిర్వహించి ఒక క్రెడిట్ ప్లాన్ ని ముఖ్యమంత్రి గారి అధ్యక్షతన ఆవిష్కరింపజేసి ప్రత్యేకంగా వ్యవసాయానికి రుణ సౌకర్యాన్ని కల్పించిడం సర్వసాధారణం. మన రాష్ట్రంలో గొప్పతనమేమంటే కౌలు రైతులకు రూ.9,211 కోట్లు రుణ సౌకర్యాన్ని కల్పించారు. కౌలు రైతులకు ఇంత పెద్ద మొత్తంలో ఏనాడు కూడా రుణ సౌకర్యాన్ని కల్పించిన పరిస్థితి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ఏనాడూ లేదు. బహుశా భారతదేశంలోనే ఇది క్రొత్త విధానం. ఎందుకంటే వ్యవసాయశాఖ ప్రత్యేకమైన దృష్టిని పెట్టి కౌలు రైతులకు ఎమ్మార్వోల దగ్గర కార్డులను ఇప్పించడం, ఒకవేళ ఒరిజినల్ రైతు ఎవరైతే ఉన్నారో, నిజమైన వ్యవసాయదారుడికి లోన్ ఇప్పించాలనే ఉద్దేశంతో, కేవలం అగ్రికల్చరల్ ఆఫీసర్లు మరియు రెవెన్యూ యంత్రాంగం సంతకం పెట్టి, ఈయన కౌలుకు చేస్తున్నాడని దృవపత్రాన్ని సెల్ఫ్ అటెస్టేషన్ చేసి ఇచ్చిన మూలానా, బ్యాంకుల దగ్గరకు తీసుకెళ్లి కౌలు రైతులకు రుణాలను ఇప్పించారు. ఆ విధంగా ఇచ్చిన రుణం మొత్తం రూ.9,211 కోట్లకు చేరింది. ఎందుకంటే, ఇవాళ కౌలు రైతులే ఎక్కువ మంది వ్యవసాయం చేస్తున్నారు. దానికోసం వ్యవసాయ శాఖ మరియు మంత్రివర్గులు ఇద్దరూ కలిసి కూర్చోని, కౌలు రైతులకు లోన్లు ఇప్పించడానికి ప్రత్యేకమైన చర్యలు తీసుకున్న విషయాన్ని తమరిద్వారా సభ దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. తర్వాత విత్తనాల విషయంలో ప్రత్యేకంగా కొత్త సీడ్ పార్క్ ను కర్నూలు జిల్లాలో ఏర్పాటు చేసి, తర్వాత అందుబాటులోకి తీసుకురావడం, ఒకవేళ ఎక్కడైనా నకిలీ విత్తనాల వలన ఇబ్బంది జరిగితే, మా నియోజకవర్గంలో జరిగిన సంఘటనను ఆల్ రెడీ ఈ సభ దృష్టికి తీసుకొచ్చాను. ఎవరైనా పొరపాటున నకిలీ విత్తనాలను, సరిగ్గా మొలకెత్తని విత్తనాలను సరఫరా చేసినట్లయితే వాళ్ల మీద కఠిన చర్యలు తీసుకున్న ప్రభుత్వం ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వమని తమరిద్దరూ దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను.

అంతేకాదు మనం ఆంధ్రరాష్ట్రమనేది ప్రకృతి విలయాలకు నిలయం. ఎందుకంటే మనకు తీరప్రాంతం ఉంది. ఆ తీరప్రాంతం వలన వచ్చే అడ్వాంటేజ్ ఎంత ఉందో, అప్పుడప్పుడు మనకు అనేక రకాలైన ప్రకృతి విపత్తులు కూడా వస్తున్నాయి. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చంద్రబాబు నాయుడు గారు ముఖ్యమంత్రి అయిన తర్వాత, మొట్టమొదటి సంవత్సరంలోనే మనకు హుదూద్ తుపాన్ వచ్చి, ఉత్తరాంధ్రా ప్రాంతంలో విశాఖ, విజయనగరం జిల్లాల్లో వ్యవసాయ రంగానికి నష్టం జరిగిన సంగతిని గుర్తు చేస్తున్నాను. ఆ తర్వాత తిట్లీ తుపాన్ వచ్చి శ్రీకాకుళం జిల్లాను అతలాకుతలం చేసి, వేలాది ఎకరాల పంటలు నాశనమైపోయి రైతన్నలు ఇబ్బందులు పడుతున్న సంగతిని తమరిద్దరూ దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. ఇటీవలి కాలంలో పెథాయ్ తుపాన్ వచ్చి, ఆ తుపాన్ ద్వారా రైతాంగానికి నష్టం జరిగితే ఈ మూడు సందర్భాల్లో కూడా ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం, వ్యవసాయ శాఖ మరియు

వ్యవసాయశాఖామంత్రివర్యుల ఆధ్వర్యంలో ముఖ్యమంత్రి గారు మరియు అప్పటి పంచాయితీరాజ్ శాఖామంత్రి గారు, అక్కడే బస చేసి, దాదాపు ఈ మూడు సందర్భాల్లో రూ.4 వేల కోట్ల పైన తుపాన్ నష్టపరిహారాన్ని రైతాంగానికి అందించిన విషయాన్ని ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేస్తున్నాను. అంతేకాకుండా ప్రకృతి వైపరీత్యాల సందర్భాల్లో రైతాంగానికి ఏ సమస్య వచ్చినా సహాయ సహకారాలను అందిస్తున్నారు. వ్యవసాయాన్ని పండుగగా చేయాలంటే, మరీ ముఖ్యంగా వ్యవసాయానికి అవసరమైన నీటి ఆవశ్యకతను, నీరు దొరికినచోట వాడుకుంటూ, దొరకని చోట మైక్రో ఇరిగేషన్ పద్ధతిని ఇంప్రూవ్ చేసుకుంటూ, మైక్రో ఇరిగేషన్ కి దాదాపు 90 శాతం వరకు సబ్సిడీని ఇచ్చుకుంటూ, భారతదేశంలో ఉన్న మొదటి 10 రాష్ట్రాల్లో ఎక్కువ శాతం మన రాష్ట్రంలో ఉన్న జిల్లాల్లో అన్న సంగతిని తమరి దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. మైక్రో ఇరిగేషన్ విధానాన్ని పెంచడం జరిగింది. అలాగే గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాల్లో ఏదైతే నాగార్జునసాగర్ ఆయకట్టు నుంచి డెల్టా ప్రాంతాలకు నీటి విడుదల ఇబ్బందవుతుందో ఆ సందర్భాన్ని గమనించిన ముఖ్యమంత్రి గారు, ముందు చూపుతో పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకాన్ని ఏర్పాటు చేసి, రూ.1700 కోట్లను ఖర్చు పెట్టి, ఆ పట్టిసీమ నీటి ద్వారా కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాల్లో ఉన్న డెల్టా ప్రాంతాలకు సకాలంలో నీటిని అందించడం వలన, పంటలను కాపాడటమే కాకుండా ఈ రూ.1700 కోట్ల ఖర్చుతో దాదాపు ఆక్వా కల్చర్ కి గానీ, వ్యవసాయానికి గానీ దాదాపు రూ.40 వేల కోట్ల లబ్ధిని చేకూర్చిన విషయాన్ని తమరి దృష్టికి తెస్తున్నాను.

అంతేకాదు 26 ప్రాజెక్టులను యుద్ధప్రాతిపదికన చేపట్టి ఒక్కొక్క ప్రాజెక్టును పూర్తి చేసుకుంటూ ఆయకట్టు స్థిరీకరణ మరియు నూతన ఆయకట్టును ఏర్పాటు చేయడం కూడా జరుగుతుందని తమరి దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. అంతేకాదు, వ్యవసాయం మీద ఒక ప్రత్యేకమైన దృష్టి పెట్టి సమగ్రమైన ఆలోచనతో రైతుకు అవసరమైన పరపతి దగ్గర నుంచి, భూసార పరీక్షల దగ్గర నుంచి, నీటి సరఫరా దగ్గర నుంచి, అన్ని రకాలైన విషయాల మీద ప్రత్యేకమైన దృష్టి పెట్టడం వలన ఇది సాధ్యమైయ్యింది. అంతేకాకుండా మరొక అడుగు ముందుకేసి ఈ రాష్ట్రంలో (జిడ్పిఎన్ఎస్) జీరో బేస్డ్ నాచురల్ ఫార్మింగ్ విధానాన్ని తీసుకొచ్చి, ఒకప్పుడు 60 వేలుగా ఉన్న రైతాంగాన్ని ఈరోజు లక్షల్లోకి తీసుకెళ్లి, జీరో బేస్డ్ నాచురల్ ఫార్మింగ్ ద్వారా నాణ్యమైన ఆహారం మరియు కత్తిలేని ఆహారాన్ని ప్రజలందరికీ అందించడం, ప్రపంచంలోనే దీని గురించి ఒక పెద్ద చర్చగా మారిన సందర్భాన్ని తమరి దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం రైతు ప్రభుత్వం. చంద్రబాబు నాయుడు గారి నాయకత్వంలో ఉన్న ఈ ప్రభుత్వం రైతులకు మేలు చేసే ప్రభుత్వంగా నిరూపించుకుంది. భవిష్యత్తులో రాబోయే బడ్జెట్లో కూడా మంచి బడ్జెట్ కేటాయింపులను జరిపి వ్యవసాయాన్ని సమగ్రంగా అన్ని రంగాల్లో అభివృద్ధి చేయడానికి,

ఒక్క వ్యవసాయమే కాదు, రైతు బ్రతకడానికి అవసరమైన అన్ని రంగాలను కూడా, పాడి విషయంలో కూడా అన్ని రకాల సౌకర్యాలను కలుగజేయడం, పశుపోషణ విషయంలో, ఆక్వాకల్చర్ విషయంలో, పట్టు పురుగుల పెంపకం విషయంలో, వ్యవసాయానికి సంబంధించిన అనుబంధ రంగాలన్నింటికీ కూడా బడ్జెట్లో నిధుల కేటాయింపు చేసి, ఆ నిధుల కేటాయింపు ద్వారా సమగ్రంగా వాటిని వినియోగించుకునేలాగా అధికార యంత్రాంగాన్ని తయారు చేశారు. గతంలో వ్యవసాయం తెలియని వాళ్లందరినీ రైతులకు సలహాలు, సూచనలు ఇవ్వడానికి కేటాయించి వాళ్లకు రూ.2000 ఇన్సెంటివ్ ఇచ్చేవాళ్లు, కానీ ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత, వ్యవసాయం మీద చదువుకున్న వాళ్లను, అవగాహన కలిగిన వాళ్లను, అగ్రికల్చర్ బిఎస్సీ చదివిన వాళ్లను అనేక వేల మంది ఎంపిఇఓలను నియామకం చేసి, ఆ ఎంపిఇఓల ద్వారా రైతులకు ప్రతేకంగా సలహాలు, సూచనలు ఇప్పిస్తూ ఈ ఎంపిఇఓల ద్వారా అగ్రికల్చర్ ప్రొడక్షన్ పెరగడానికి తోడ్పడింది. చంద్రన్న రైతు క్షేత్రాలను, మోడల్ గా ఉన్న రైతు క్షేత్రాలను అక్కడక్కడ మండలంలో నాలుగైదు చోట్ల ఏర్పాటు చేసి రైతాంగాన్ని అక్కడకు తీసుకెళ్లి, ఆ రైతు క్షేత్రాల్లో వాళ్లు చేస్తున్న కార్యక్రమాలన్నింటినీ, ఏ రకంగా వ్యవసాయాన్ని ముందుకు తీసుకెళ్లాలనే విషయాల మీద అవగాహనను కల్పించడం జరుగుతోంది. అంతేకాకుండా ప్రతి మంగళ, బుధ వారాల్లో పొలం పిలుస్తోంది కార్యక్రమం మీద రైతులను నేరుగా పొలానికి తీసుకెళ్లి వ్యవసాయ శాస్త్రవేత్తలు మరియు వ్యవసాయాధికారులు, రైతాంగం కూడా ఆ ప్రాంతాన్ని పరిశీలించి పంటల మీద వచ్చే చీడపీడల విషయంలో తీసుకోవాల్సిన చర్యల గురించి, వాటన్నింటి మీద ఒక సమగ్రమైన అవగాహనను రైతాంగానికి కల్పించడం, వ్యవసాయాధికారులను గ్రామ స్థాయిలో, ఫీల్డ్ లెవల్లో తిప్పడం, అంతేకాకుండా శాస్త్రవేత్తలను కూడా క్షేత్ర స్థాయికి తీసుకెళ్లడం ద్వారా ఇవన్నీ సాధ్యమయ్యాయని తెలియజేసుకుంటూ, వ్యవసాయం ఒక పండుగలాగా ఈ రాష్ట్రంలో ఉంది. వ్యవసాయదారులంతా సంతోషంగా ఉన్నారు. వ్యవసాయ ఉత్పత్తి కూడా రెటింపు అయ్యింది. వ్యవసాయానికి అవసరమైన పరపతి పెరిగిందని తెలియజేసుకుంటూ, నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలను తెలుపుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

10.20 AM

MR. SPEAKER: Minister for Agriculture, Chandra Mohan Reddy garu.....

శ్రీ సోమిరెడ్డి చంద్రమోహన్ రెడ్డి (వ్యవసాయ శాఖా మంత్రి): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, ఈరోజు అగ్రికల్చర్ మీద, వ్యవసాయ రంగం మీద పార్ట్ డిస్కస్స్ మొదలైంది. దీని మీద చాలా మంది గౌరవ శాసన సభ్యులు డా. నిమ్మల రామానాయుడు గారు, శ్రీ బొబ్బిలి చిరంజీవులు గారు, శ్రీ వర్మ గారు, శ్రీ

రామాంజనేయులు గారు, శ్రీ శ్రావణ్ కుమార్ గారు మాట్లాడారు. మీ అందరికీ తెలిసిందే. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు బాధ్యతలు స్వీకరించిన తరువాత వ్యవసాయ రంగానికి పెద్ద పీట వేశారు. గత సంవత్సరం 2018-19 సంవత్సరానికి గానూ దాదాపు రూ. 19 వేల చిల్లర కోట్లు వ్యవసాయ మరియు వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాలకు గానూ మనం బడ్జెట్ కేటాయింపులు ఇచ్చాం. అందు నిమిత్తం అనేక నిర్ణయాలు తీసుకున్నాం. ఎప్పటికప్పుడు నూతన సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని జోడించాం. దేశంలో వ్యవసాయం పరంగా అనేక విషయాల్లో మనం మొదటి, రెండు స్థానాల్లో పోటీ పడ్డాం. ఈరోజున ఒకే ఒక మాటలో చెప్పాలంటే, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన ఈ నాలుగు సంవత్సరాల కాలంలో సగటు వ్యవసాయ మరియు వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాల వృద్ధి రేటు తీసుకుంటే, 11% తో భారతదేశంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం మొట్టమొదటి స్థానంలో నిలబడ్డామంటే, అదీ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారికి ఉన్న దూరదృష్టి, ఆయనకున్న అనుభవం అని చెప్పి నేను మనవి చేసుకుంటున్నాను.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

First place లో 11% వృద్ధి రేటుతో మనం నిలబడ్డాం. గత సంవత్సరం కూడా 17.06% వృద్ధి రేటును మనం వ్యవసాయ మరియు వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాల్లో సాధించాం. ఇప్పుడు ఈ త్రైమాసికంలో కూడా వృద్ధి రేటును తీసుకున్నట్లైతే 17% ఉద్యానవన పంటల్లో ఉన్నాం. అదే విధంగా పాడి పరిశ్రమ, రొయ్యల పెంపకం, చేపల పెంపకం తదితరవాటి అన్నింటిలో మనం ముందున్నాం. కేవలం ఒక్క కరవు కారణంగా అగ్రికల్చర్ లో కొంత మైనస్ లో పడిన మాట నేను తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, అయితే ఈరోజున ఈ వ్యవసాయం గురించి తెలియని వాళ్లు, అపొషిజషన్ వాళ్లు మాట్లాడుతున్నారు. కానీ, వాళ్లకు నార ఏత అంటే తెలియదు, వరి కోత అంటే తెలియదు, కుప్ప అంటే తెలియదు, ఓదె అంటే తెలియదు. ఊరికె రోడ్డు మీద పోతూ మాట్లాడుకునే పరిస్థితి. కనీసం ఇక్కడికైనా వస్తారేమో అనుకుంటే, వాళ్లు బడి ఎగ్గడతారు. నెల నెల ఒకటవ తేదీన మాత్రం చాక్లెట్స్ తీసుకునేందుకు మాత్రం పోతారు. నెల నెల జీతాలు తీసుకుంటారు కానీ శాసనసభ సమావేశాలను మాత్రం ఎగ్గడతారు. అటువంటి వాళ్లు కనీసం ఇక్కడ ఉండి ఉంటే, అసలు వ్యవసాయం గురించి కొంతైనా తెలుసుకునే అవకాశం ఉంటుందని అనుకున్నాను. దానికి కూడా వాళ్లు రాకుండా ముగించినారు. ఈరోజు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఓటాన్ అకౌంట్ బడ్జెట్ లో వ్యవసాయానికి మన రాష్ట్రానికి ఏమైనా కేటాయింపులు చేస్తుందేమోనని మనం ఇక్కడ expect చేశాం. కానీ, కేటాయింపులు ఏమీ లేవు. బడ్జెట్ సెషన్ లో పదే పదే రైతులకు రెండింతల ఆదాయం అని చెప్పి ప్రధానమంత్రి శ్రీ నరేంద్ర మోదీ గారి ప్రభుత్వం నిన్నటి ఓటాన్ అకౌంట్ బడ్జెట్ లో కూడా వ్యవసాయానికి మొండి చెయ్యి చూపించింది. అయితే ఒక పథకం గురించి చెప్పారు. ఏమిటంటే, ప్రధానమంత్రి కిసాన్ సమ్మాన్ నిధి (పీఎం-కిసాన్) అనే పథకం గురించి కేంద్ర ప్రభుత్వం announce చేసింది. చేస్తే, వాళ్లిచ్చిందేమిటంటే,

రైతుకు ఐదెకరాలుండనీ, రెండు ఎకరాలుండనీ. అంతకు పైన ఉంటే ఒక్క రూపాయి కూడా ఇచ్చేది లేదు. అదేకనుక ఆరెకరాలుంటే ఒక్క రూపాయి కూడా ఇవ్వం. ఐదెకరాలుండాలి. అది కూడా భార్య, భర్త, కొడుకులు, బిడ్డలందరికీ కలిపి ఐదెకరాలుండాలి. పొరపాటున కొడుకు పేరుతో ఇంకో ఎకరా భూమి extra ఉన్నా, ఆ పథకం వర్తించదు. అది కూడా నెలకు రెండు వేల రూపాయల చొప్పున. మూడు దఫాలుగా మూడు రెండ్ల ఆరు వేల రూపాయలిస్తామని చెప్పి ఏదో కొండంత రాగం తీసినట్లు, ఆఖరున రూ. 6 వేలు ప్రకటించినారు. నేను ఏమంటానంటే, నిన్న 2019, ఫిబ్రవరి మాసం 2, 3 మరియు 4 తారీఖుల్లో ఈ “పసుపు - కుంకుమ, ఎస్.టి.ఆర్. భరోసా” వంటి కార్యక్రమాల్లో లక్షల మంది లబ్ధి పొందారు. ఉదాహరణకు నా నియోజకవర్గంలోనే వేల మంది ప్రయోజనం పొందారు. అంటే, 82 వేల మందికి పైగా బెనిఫిట్ పొందారు. పసుపు - కుంకుమ కార్యక్రమం క్రింద 52 వేల మంది, ఎస్.టి.ఆర్.భరోసా కార్యక్రమం క్రింద 32 వేల మంది మొత్తం 84 వేల మందికి లబ్ధి చేకూరింది. దాంట్లో నేను వేలాది మంది మహిళలను కలవడం జరిగింది. అక్కడున్న పెద్ద వాళ్లు, నాయనమ్మలు, అమ్మమ్మలు చాలా మంది నాతో చెప్పారు. ఆయన, ప్రధానమంత్రి గారు చెప్పినట్లుగా రైతుకు ఐదెకరాల భూమి లోపలే ఉండాలి, కుటుంబానికి మొత్తం ఐదెకరాల లోపలే ఉండాలి, మూడు సార్లు మూడు రెండ్ల ఆరు వేలు రైతు కుటుంబానికి ఇస్తానని అన్నారు. అది పెద్ద ఘనకార్యంగా చెప్పుకుంటున్నారు. కానీ, మా ఎదురుగా నిలబడుకున్న ఒక అవ్వ చెప్పింది. ఆమెకు నెలకు రెండు వేల లెక్కన సంవత్సరానికి వృద్ధాప్య పెన్షన్ క్రింద మొత్తం రూ. 24 వేలు మేం ఇస్తున్నాం. ఆయన మాత్రం రైతుకు ఆరు వేల రూపాయలు ఇస్తున్నారంటే, అదొక పెద్ద పథకం అంటా?

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

మేమెక్కడా చూడలేదు. ఆయన గారిచ్చిన first announcement చూసి నేను కూడా ఆలోచించాను. ఎకరాకు కనీసం ఆరు వేల చొప్పునైనా announce చేస్తాడేమో అని అనుకున్నాను. కానీ, ఆ పరిస్థితి లేదు.

అధ్యక్షా, ఈరోజున మీరు చూస్తే, ముఖ్యమంత్రి గారు debt redemption. ఈ 70 సంవత్సరాల స్వాతంత్ర్య భారతదేశంలో first time రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుంచి debt redemption క్రింద రూ. 24,500.00 కోట్లుగా నిర్ణయం తీసుకున్న ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు. అది కూడా ప్రక్కనున్న తెలంగాణ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి గారు పదే, పదే చెబుతుంటారు. మాది ధనిక రాష్ట్రం, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంతో కంపేర్ చేయొద్దని చెబుతుంటారు. ఆయన లక్ష రూపాయలకు పరిమితమైతే రూ. 1,50,000.00 లు ఇచ్చాం. ఆ మొత్తం కూడా తండ్రికి సవరేట్గా పొలం ఉంటే రూ. 1.50 లక్షలిచ్చాం, కుమారుడి పేరుతో పొలం ఉంటే రూ. 1.50 లక్షలిచ్చాం, రెండవ కొడుకు పేరుతో సవరేట్గా పొలం ఉంటే కూడా రూ.1.50 లక్షలిచ్చాం. కానీ, ప్రధానమంత్రి గారి పథకం క్రింద కుటుంబంలోని మైనర్ పిల్లలతో కూడా కలిపి రూ.6 వేలకు మించి ఇవ్వము, ఐదెకరాలకు మించి దాటితే ఒక్క రూపాయి

కూడా ఇవ్వమని ప్రకటించడమనేది ఏ విధంగా కూడా రైతులకు ఉపయోగపడే కార్యక్రమం కాదు అని చెప్పి నేను తెలియజేస్తున్నాను. ఈ ప్రధానమంత్రి కిసాన్ సమ్మాన్ నిధి (పీఎం-కిసాన్) అని పేరుకే గొప్పగా చెప్పుకొనుచున్నారు. ఈరోజు ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే, మేము వ్యవసాయం మరియు వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాలకు గాను ముఖ్యంగా హార్టికల్చర్, అగ్రికల్చర్లో అనేక విజయాలు సాధించాం. It's a fact. ఈనాడు రైతు రుణమాఫీలో కూడా మనం ముందున్నాం. మనల్ని చూసి మిగతా రాష్ట్రాలు ఇక్కడ మన వ్యవసాయ కమీషనరేట్కు వచ్చి debt redemption policy గురించి, మన ప్లానింగ్ కమీషన్ వైస్ చైర్మన్ గారి దగ్గరకు వచ్చి ఎట్లా చేస్తున్నారని చెప్పి మన పథకాలనే తీసుకుపోయే పరిస్థితికి వచ్చారు. అందరికీ మనం రోల్ మాడల్గా నిలబడ్డామనే విషయాన్ని నేను మీకు మనవి చేస్తున్నాను. ఏదైనా తీసుకోండి. ఉదాహరణకు e-Crop booking తీసుకోండి. మనమే మొదటి స్థానంలో నిలబడ్డాం. Soil Health Cards distribution విషయంలో కూడా ఈ సంవత్సరం ఇప్పటికే 22 లక్షల Soil Health Cards ను రైతులకు పంపిణీ చేశాం. దాని మీద పోషక పదార్థాల లోపాలుంటే మైక్రో న్యూట్రియంట్స్ 100% సబ్సిడీ క్రింద రైతులకు ఇచ్చి, దేశంలోనే మనం రోల్ మాడల్గా నిలబడ్డాం. అట్లే విత్తన ఇన్పుట్ సబ్సిడీ విషయంలో కూడా. నేను మొన్న తెలంగాణ రాష్ట్ర అసెంబ్లీ ఎన్నికలైన తరువాత మేమంతా ఏదో చేశామంటే, లెక్కలు తీసి వైట్ పేపర్ రిలీజ్ చేశాం. వ్యవసాయ రంగంలో మనమేమి చేశాం. సర్ప్లస్ స్టేట్ ఉండే హైదరాబాద్ను చేతిలో పెట్టుకుని తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏమి చేసిందనే విషయమై లెక్కలు తీస్తే, రూ. 17 వేల కోట్లు ఆయనకంటే అదనంగా మనం ఖర్చు పెట్టాం. ఎన్నికలకు ముందు, చివర్లో ఆయన రైతు బంధు పథకం క్రింద రైతులకు డబ్బులిచ్చారు. కానీ, మనం రూ. 17 వేల కోట్లు అదనంగా రైతు సంక్షేమానికి ఖర్చు పెట్టాం. ఆఖరుకు చూసినప్పుడు ఇన్పుట్ సబ్సిడీ ఇచ్చేందుకు కరవు కాటకాలు వచ్చిన దగ్గర కూడా పేర్లను నమోదు చేయకుండా రైతులను ప్రక్క రాష్ట్రంలో వదిలేసినారు. మనం రూ. 3,300.00 కోట్లు ఇచ్చాం. మరో రూ. 2,100.00 కోట్లు ఇప్పుడు ఇన్పుట్ సబ్సిడీ క్రింద కరవు జిల్లాలకు మనం ఇవ్వాలింది ఉంది. మొత్తం రూ. 5,400.00 కోట్లు ఇన్పుట్ సబ్సిడీ క్రింద ఎక్కడైనా పంటకు తెగులు వస్తే, ఎక్కడైనా తుపాన్లు వస్తే, ఎక్కడైనా కరవు వస్తే వెంటనే వివరాలను నమోదు చేసి కార్యక్రమం నిర్వహించిన ప్రభుత్వం మనది. కానీ, అక్కడ నమోదే చేయకుండా వదిలివేసి చివరన కేవలం ఎలక్షన్ కోసం చేసిన కార్యక్రమాలను మనం ప్రక్క రాష్ట్రంలో చూశాం.

అదే విధంగా ఎం.ఐ.ఎస్. కూడా (Market Intervention Scheme). మార్కెట్ ఇంట్రవెన్షన్ విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం చాలా నిర్లక్ష్య వైఖరిని అవలంబిస్తోంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎం.ఎస్.పి. ప్రకటించి కూడా, జొన్న, మొక్కజొన్న పంటలతో మనకు మంచి దిగుబడి, మంచి ప్రొడక్షన్ వచ్చింది. 22 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల జొన్న, 2.50 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల మొక్కజొన్న పంట దిగుబడి మన రాష్ట్రంలో వస్తే, ఎం.ఎస్.పి.ని ఫిక్స్ చేసిన కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒక్క టన్ను కూడా కొననంటే, ఆ విషయమై చర్చించే నిమిత్తం గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి దగ్గర రాత్రి పది గంటలకు కూర్చున్నాం. ఎట్లా చేయాలని చెప్పేసి

ఆలోచన చేస్తే, ప్రొక్యూర్ చేయగలరా అంటే, గోదాములు లేవు. మన దగ్గర పెసలు, మినుములు, కందులు, శనగలతో గోదాములన్నీ నిండిపోయి ఉన్నాయి. ఇంత పెద్ద క్వంటిటీ ఉంటే ఏమిచేయాలని ఆలోచించి, ఫైనల్ గా ఒక్కో రైతుకు ఇరవై వేల రూపాయలు ఇస్తామన్నాం. ఈరోజున అది రూ. 310.00 కోట్లకు చేరింది. గతంలో ఆ మొత్తం రూ.289.00 కోట్లు ఉండేది, ప్రస్తుతం రూ. 310.00 కోట్లకు పోయింది. Price Subvention Scheme ను announce చేసి మనం ముందుకు పోతున్నాం. అట్లాగే మిర్చి ప్రాజెక్ట్ వస్తే కుడా దాదాపు రూ. 150.00 కోట్లు ఇచ్చి, ఒక్కో రైతుకు రూ. 30 వేల చొప్పున వచ్చే విధంగా చర్యలు తీసుకున్నాం. పసుపు పంట విషయంలో కూడా చర్యలు చేపట్టి మనం నేరుగా రైతు నుంచి పంటను కొనడం జరిగింది. మామిడి పంట విషయంలో తోతాపురి మామిడి పంటకు ఇచ్చాం. ఈరోజున ఉల్లి పంటకు సంబంధించి కూడా నిన్ననే నిర్ణయం తీసుకున్నాం. ఆ విధంగా దాదాపు రూ. 3,300.00 కోట్లు మార్కెట్ ఇంటర్వెన్షన్ స్కీమ్ లో ఇప్పటి వరకు నిధులను పెట్టాం. ఇప్పుడు ongoing programmes కు కూడా అదనంగా ఖర్చు పెట్టాల్సిన అవసరం వచ్చిందని చెప్పేసి నేను తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఈనాడు ప్రకృతి సేద్యం. దేశంలో ప్రకృతి సేద్యం విషయంలో మన రాష్ట్రం ఒక రోల్ మోడల్ గా నిలబడింది. చివరకు United Nations Environmental Programme, న్యూయార్క్ లో మన ముఖ్యమంత్రి గారిని పిలిచి ప్రపంచానికి ఒక సందేశం ఇవ్వమని శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారిని ఆహ్వానించి, పిలిచి సందేశం ఇప్పించిన పరిస్థితి ఉంది. న్యూయార్క్ లో ప్రకృతి సేద్యం పైన ప్రసంగించే అవకాశం మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి, మన రాష్ట్రానికి దక్కిందనే విషయాన్ని నేను మనవి చేసుకుంటున్నాను.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఈ విధంగా చెప్పుకుంటూ పోతే, APMIP (Andhra Pradesh Micro Irrigation Programme) ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో బిందు, తుంపర్ల సేద్యం పెద్ద యెత్తున జరుగుతోంది. మామూలుగా సెంట్రల్ గవర్నమెంటే ప్రాగ్రామ్ లో 60% షేర్ వాళ్లు మైక్రో ఇరిగేషన్ కు ఇస్తే, మిగతా 40% షేర్ మనం tie-up చేయాలి. ఉదాహరణకు వాళ్లు రూ. 400.00 కోట్లు ఇస్తే మనం రూ. 280.00 కోట్లు. గత సంవత్సరం మనం రూ. 700.00 పైచిలుకు కోట్లు మైక్రో ఇరిగేషన్ క్రింద ఖర్చు పెట్టాం.

10.30 AM

గత సంవత్సరం మనం రూ.700 కోట్లకు పైగా కేటాయించాం, నీటిని పొదుపుగా వాడుకోవాలని, దిగుబడులు పెంచాలని తద్వారా సాగుబడి పరిధిని ఇంకా పెంచాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చెబుతుంటారు. ఎస్సీ, ఎస్టీలకు అసాధారణంగా మనం 90 శాతం వరకు సాగుబడిని పెంచాము. అయిదు ఎకరాల లోపు బిందు, తుంపర సేద్యం చేపట్టే వారికి నూరు శాతం సహకారం ఇచ్చాము.

ఇవన్నీ చేసుకుంటూ ఈ సంవత్సరం రూ.1380కోట్లతో బిందు, తుంపర్ల సేద్యానికి బడ్జెట్ కేటాయించాము. దేశవ్యాప్తంగా సాగుబడి అవుతోన్న బిందు, తుంపర్ల సేద్యంలో గుజరాత్‌ను ఐదవ స్థానంకు నెట్టి మొదటి స్థానంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ నిలిచింది అంటే ముఖ్యమంత్రి గారికి ఎప్పటి నుంచో కుప్పంలో చేపట్టిన ఇజ్రాయిల్ తరహా డ్రిప్ అండ్ స్ప్రింక్లర్ సేద్యంపై అనుభవం, దూరదృష్టి కారణంగానే దేశంలో మొదటి స్థానంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం నిలిచిందని ఈ సందర్భంగా తెలియజేసుకుంటున్నాము. ఉదాహరణకు కౌలు రైతుల విషయంలో పొరుగున ఉన్న తెలంగాణా ముఖ్యమంత్రి, వ్యవసాయ శాఖా మంత్రి ఒకటే చెప్పారు. కౌలు రైతులు ఎవరూ మాకు తెలియదు, మాకు సంబంధం లేదు, మా దగ్గరకు రావల్సిన అవసరం లేదని ఖరాకండిగా చెప్పారు. భూ యజమానులు ఎక్కడో ఉంటే భూమిపై పొలంలో కష్టం చేసేది, కష్ట నష్టాలు ఓర్చుకునేది ఆ భూమిని కౌలుకు తీసుకున్న కౌలు రైతులే. అందుకే కౌలు రైతుల విషయంలో Cultivation Certificates, Loan Eligibility Cards (LECs) ఇచ్చి 2014 నుండి మొన్నటి వరకు రూ.9681కోట్లు కౌలు రైతులకు ఇచ్చి మొదటి స్థానంలో నిలబడిన విషయాన్ని మీ అందరకూ తెలియజేసుకుంటున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారు మొదటి నుండి అన్ని రంగాల్లో టెక్నాలజీని వినియోగంలోకి తీసుకురావాలని చెబుతుంటారు. అందులోను కేంద్రప్రభుత్వంచే ప్రవేశపెట్టబడిన SMAM, RKVY Organizations, Sub-Mission on Agriculture Mechanization, Direct Benefit System (DBT) ప్రత్యక్ష నగదు బదిలీ పథకాలు ఈ సంవత్సరంలోనే మొదలు అయ్యాయి. ప్రత్యక్ష నగదు బదిలీ పథకంలో మొత్తం 3.9లక్షల మంది రైతులు ఆంధ్రప్రదేశ్ నుండి రిజిస్టర్ చేసుకున్నారు. 72,724 మంది రైతులు DBT System లో అవసరమైన పనిముట్లు రూ.290.43కోట్లతో లబ్ధి పొందారు. దేశంలో మొదటి స్థానంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ఉంది. 1700-2000 పనిముట్లు మాత్రమే వాడుకుంటూ తమిళనాడు రాష్ట్రం రెండవ స్థానంలో నిలబడింది. యావత్ భారతదేశంలోని మిగిలిన రాష్ట్రాలన్నీ DBT System ను జీరో ఇంప్లిమెంటేషన్‌తో గుజరాత్ రాష్ట్రంతో సహా ఒక్క పనిముట్టును కూడా డీబీటీ విధానంలో తీసుకోలేని పరిస్థితి ఉంది. అందుకే దేశంలో డీబీటీ విధానంలో నంబర్ వన్‌గా నిలబడ్డాం. తమిళనాడు నంబరు టు, మిగిలిన రాష్ట్రాలు జీరో కింద మిగిలాయి. చివరకు కేంద్రంలోని శాఖలు మన వ్యవసాయ కమీషనర్ కార్యాలయానికి వచ్చి మీరు డీబీటీ ఎలా అమలు చేయగలుగుతున్నారు, మిగిలిన రాష్ట్రాలు ఎందుకు చేయలేకపోతున్నాయంటూ మనల్ని తీసుకుని వెళ్లి అడిగి తెలుసుకునే పరిస్థితి ఈరోజు వచ్చింది. ఈనాడు మన ముఖ్యమంత్రి గారు ఉద్యానవన పంటల కిందకు సాగుబడిని మార్చుకుంటే దిగుబడులు కూడా పెరుగుతాయని, డ్రిప్ ఇరిగేషన్ వాడకంతో నీటిపాదుపు పెరగడం తోపాటు రైతుకు ఆదాయం వస్తుందని తద్వారా రైతు ఆర్థికంగా ముందుకు పోగలరని మొదటి నుండి చెబుతూ వచ్చారు.

అందుకనే ఈనాడు ఒక కోటి ఎకరాలు ఉద్యానవన పంటల వైపుకు మరళాలనేది ముఖ్యమంత్రి గారి కోరిక. అందులో భాగంగానే 2017-18వ సంవత్సరంలో హార్టికల్చర్‌లో 42,462 కోట్ల రూపాయల Gross value added (GVA)తో 17.16 శాతం మనం సాధించాం, 2018-19లోనూ రూ.53,082కోట్ల వాటాతో 25శాతం వృద్ధిని మనం హార్టికల్చర్‌లో సాధించాం. ఈ రోజు మిరప, కోకో, నిమ్మ, ఆయిల్‌పామ్, బొప్పాయి, కొబ్బరి, టమోటా సాగుబడులతో భారతదేశంలోనే ఆంధ్రప్రదేశ్ మొదటి స్థానంలో ఉంది. జీడిమామిడి, మామిడి, వసుపు, బత్తాయి ఉత్పత్తుల్లో రెండవ స్థానంలో ఉన్నాం. ఈనాడు కోకో పంటలు 26,600 హెక్టార్లలో సాగుచేసుకుంటూ దేశంలోనే కోకో హబ్‌గా మారే పరిస్థితికి మనం తీసుకువచ్చామని తెలియజేసుకుంటున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారి ఆలోచన ఏమిటంటే a way of life into an Enterprise. అంటే ఒక వ్యాపార ధోరణి కింద వ్యవసాయంలో రైతులు ట్రడిషనల్ పద్ధతులు కాకుండా ఆదాయం పెంచుకునే వైపు నడవాలని ముఖ్యమంత్రి గారు సూచనలు ఇస్తూ ఉంటారు. ఆ దిశగా ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయశాఖ ముందుకు పోతుంది. ఈనాడు ఆహార ధాన్యాల పంటల ఉత్పత్తి కూడా ప్రతి సంవత్సరం 2016-17లో 149.16 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల ఉత్పత్తి సాధించాము. 2018-19కి వచ్చే సరికి 186.41 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నాం. ఆ దిశగా ముందుకు సాగుతున్నాం. పంటల ఉత్పాదకతలోనూ భారతదేశంలో చాలా పంటల్లో మనం మొదటి స్థానంలో ఉన్నాం. వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాల వృద్ధి రేటులో కూడా గతంలో నేను చెప్పినట్లు అధికంగా మనం మొదటి స్థానంలో నిలబడ్డాము. విత్తనాల విషయంలోనూ 30 శాతం సబ్సిడీని 50 శాతానికి పెంచుకున్నాం. గిరిజన వ్యవసాయ దారులు ఉన్న దగ్గర 90 శాతం సబ్సిడీ ఇచ్చాము. కరవు ప్రాంతాలైన రాయలసీమ, ప్రకాశం జిల్లాల్లో A.P. Drought Mitigation Project (APDMP) ప్రాజెక్ట్ ద్వారా రూ.1042కోట్లు ఐదు సంవత్సరాల్లో ప్లాన్ చేశాము. ప్రకాశం జిల్లాతో కలిపి IFAD నుండి మనం రూ.500కోట్లు ఇస్తున్నాం. అంటే విత్తన పంపిణీలో కూడా E-Krishi Kendra అప్లికేషన్ ద్వారా ఈ దేశంలో మనకు జాతీయ స్థాయిలో అవార్డ్ కూడా వచ్చింది. ఈరోజు ఏ మోడల్ తీసుకున్నా రోల్ మోడల్‌గా ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ రంగం ముందుకు సాగుతోంది. అందుకు ముఖ్యమంత్రి గారి concentration and commitment, ఆయన ఆలోచనల వలనే వ్యవసాయ రంగంలో మనం ముందుకు పోతున్నాం.

ఆక్సా కల్చర్ గురించి సోదర సభ్యులు చెప్పారు. ఆక్సా ఎగుమతుల్లో మొదటి స్థానంలో ఉన్నామని, అది యూనిట్ 0.90పైసలు. పదేపదే లాస్ట్ టైమ్ కూడా గత కేబినెట్‌లో నేను పనిచేసిన కాలంలో యూనిట్ విద్యుత్ ధర రూ.1.75 పైసలుగా ఎలక్ట్రికల్ బోర్డ్ నిర్ణయిస్తే, ముఖ్యమంత్రి గారిని

రిక్వెస్ట్ చేసి యూనిట్ విద్యుత్ ధరను 0.90పైసలుగా చేశాము. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఆ ధరను రూ.6.76 పైసలుకు పెంచారు. ఈ రోజు రూ.2.00 లకు తగ్గించారు. కోస్ట్ ప్రాంతానికి చెందిన గంగాధర్ అనే ఒక రైతు ఈ సభలో మాట్లాడుతూ ముఖ్యమంత్రి గారు విద్యుత్ ఛార్జీలు తగ్గించినందువల్ల రొయ్యల వ్యవసాయంలో ఒక పంటకు నాకు రూ.4.00 లక్షలు మిగులుతోంది, ముఖ్యమంత్రి గారి మేలు మర్చిపోలేమని చెప్పడం జరిగింది. ఈనాడు వ్యవసాయ, వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాలన్నింటిలో ముందుకు వెళుతున్నామని తెలియజేసుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

MR.SPEAKER: Minister for Marketing and Animal Husbandry Adinarayana Reddy గారు..

శ్రీ సి.హెచ్. ఆదినారాయణరెడ్డి (జమ్మలమడుగు): అధ్యక్షా, వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాలపై లఘు చర్చలో పాల్గొంటున్నందుకు ధన్యవాదములు. ఐతే వ్యవసాయ శాఖ అనుబంధ రంగాలు నాలుగు విభాగాలుగా ఉన్నాయి అధ్యక్షా. ఒక్కొక్క రంగంపై రెండు నిమిషాల చొప్పున ఎనిమిది నిమిషాల సమయం తీసుకుంటూ టీవీ-9 ఛానెల్ న్యూస్ తరహాలో వివరించగలను. ముందుగా పశుసంవర్ధక శాఖ తీసుకుంటే ఇందులో విషయాలపై మాట్లాడాల్సి వస్తే సుమారు 10 నిమిషాల సమయం కావల్సి వస్తుంది. రాష్ట్రంలో 112 లక్షల పశువులు, 1.35 కోట్ల గొర్రెలు, 8లక్షలకు పైగా కోళ్లు ఈ సంవత్సరం 12 శాతం వృద్ధి రేటు వచ్చింది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి ఆశయం మేరకు 20 శాతం ఉండగా ఇంతటి కరవులోనూ మా రాయలసీమ జిల్లాలలో పట్టిసీమ కారణంగా శ్రీశైలం జలాశయం నుండి నీరు మా ప్రాంతంలో ప్రవేశించిన కారణంగా వ్యవసాయంతోపాటుగా పాడి పరిశ్రమ కూడా అభివృద్ధి చెందింది. పశువులకు త్రాగునీరు, గడ్డి పెరుగుదల కారణంగా పాడి పరిశ్రమ అభివృద్ధి చెందినది. మన రాష్ట్రం గుడ్ల ఉత్పత్తిలో దేశంలోనే మొదటి స్థానం, మాంసము ఉత్పత్తిలో నాల్గవ స్థానం, పాల ఉత్పత్తిలో నాల్గవ స్థానంలో ఉంది. కరవు పరిస్థితులు సంభవించి పశుగ్రాసం కొరత ఏర్పడిన సందర్భంలో పశువులకు గోకులాలు, మినీ గోకులాలను ముఖ్యమంత్రి గారి చొరవతో సుమారు 430 గోకులాలను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

10.40 AM

దాదాపు 63,000 మినీ గోకులాలు, అవి మొన్నటివరకూ 90:10 నిష్పత్తిలో ఉండగా, ఇప్పుడు లేటెస్ట్ గా 70 శాతం గ్రామీణ ఉపాధి శాఖ, 30 శాతం స్థానిక పశువుల కావర్లు. ఇది కూడా ఎక్కడా లేని విధంగా చేసేదానికి కారణం ఒక్కొక్కరూ నెలకు రూ.10,000లు సంపాదించుకునేదానికోసం ఏర్పాటుచేసిన

కార్యక్రమం. దానికి తోడు పశుగ్రాస క్షేత్రాలు. అవి కూడా గ్రామీణ ఉపాధి శాఖ నిధులే. అదే మారాయలసీమ జిల్లాలో అయితే ఎకరాకు రూ.25,000లు, ఇక్కడ కోస్తా జిల్లాలో అయితే రూ.35,000లు ఎకరాకు లీజుకు ఇవ్వడంతో ఆ యొక్క గడ్డి పూర్తి స్థాయిలో ఉత్పత్తి కావడం వల్ల కూడా ఈ యొక్క 12 శాతం వృద్ధికి కారణం. అది కాకుండా మేము మా శాఖ తరపున 12,274 గ్రామాల్లో స్థానికంగా ఉన్న ఎ.డి. ల ద్వారా గాని, వెటర్నరీ డాక్టర్ల ద్వారా గానీ, డీలర్ల ద్వారా గాని దాదాపు లక్ష మెట్రిక్ టన్నుల పైగా సైలేజ్ గాని, 50,000 మెట్రిక్ టన్నుల దాణామృతం గాని, 60,000 మెట్రిక్ టన్నులు పశుదాణా కూడా తక్కువ రేటుకు, వన్‌ఫోర్ట్ రేటుకు సస్టై చేయడం వలనే ఇదంతా జరిగింది. అది కాకుండా నవ్యాంధ్ర మాంసాభివృద్ధి సంస్థ అను ఒక కార్పొరేషన్ కూడా వేయడం గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారియొక్క ఆలోచనే. అది కాకుండా 60 సంచార పశు వైద్యశాలలు. మళ్ళీ ఇప్పుడు మరొక 108 సంచార పశు వైద్యశాలలకు శాంక్షన్ కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. కారణం, ఎక్కడో మారుమూల పశువులు గాని, గొర్రెలు గాని ఉంటే వాటికి కూడా వైద్యం జరగాలి. అది కాకుండా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ సంవత్సరం “పశువులకు దీమా - పశువులకు బీమా”, దీమా ఒక వైపు, బీమా ఒకవైపు. అన్యూరెన్స్ - ఇన్సూరెన్స్. రెండింటికి కూడా ఇవ్వడంతోనే సంవత్సరానికి రూ.10,000లు ఆదాయం వచ్చే పరిస్థితి ఉంది.

అధ్యక్షా, అదిగాకుండా మా రెండవ శాఖ డైయరీ. ఈ డైయరీ ఉత్పత్తిలో కూడా దేశంలో నాల్గవ స్థానంలో ఉంది. ఈ యొక్క ఉత్పత్తి మన రాష్ట్రంలో 4.42 కోట్ల లీటర్లు. అంటే 4.42 కోట్ల లీటర్లలో మనందరం వాడేది 1.80 కోట్ల లీటర్లు మాత్రమే. అయినా మిగతా ఉత్పత్తిని రకరకాలుగా ప్రాడక్టివిటీ తయారుచేసి విదేశాలకు కూడా పంపేదాని కోసం, ముఖ్యంగా విజయ డైయరీని కూడా ప్రోత్సహించడంతో హైదరాబాదులో కూడా 85 వేల లీటర్లు రోజువారీ అమ్మడం జరుగుతోంది. దీనికి కారణం ముఖ్యమంత్రిగారి చొరవే. ప్రతీ విషయంలో మనకు నిధులు తక్కువ అయినా కూడా, ఎట్లా పిక్ప్ చేయాలి, ఈ యొక్క పాల డైయరీ శాఖను ఏవిధంగా చేయాలి, అంతేగాకుండా చిత్తూరు జిల్లా, మదనపల్లెలో కూడా రూ.26 కోట్లతో ఒక EHT Plant కూడా ఈ సంవత్సరం ట్రయల్ రన్ కూడా జరుగుతోంది. అదీ కాకుండా తూర్పు గోదావరి జిల్లా, కొత్తపల్లి గ్రామంలో రూ.8 కోట్లతో మరొక 50,000 లీటర్ల సామర్థ్యం, అది కూడా రన్నింగ్‌లో ఉంది. అదేగాకుండా హిందూపురంలో రూ.5 కోట్లతో 30 మెట్రిక్ టన్నుల పశుదాణా కార్యక్రమం కూడా దీంట్లోనే ఉంది.

అదికాకుండా మాది మరొక శాఖ మత్స్య శాఖ. ఈ మత్స్య శాఖ, ఆక్వారంగంలో దేశంలోనే మనం మొదటి స్థానంలో ఉన్నాం. రొయ్యల వలనే మత్స్య శాఖ మొదటి స్థానంలో నిలబడేదానికి ప్రధాన కారణం. దానికితోడు రొయ్యల ఉత్పత్తిదారులందరూ గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి దగ్గరకు వస్తే గతంలో

కరెంట్ రేటును ఒకసారి తగ్గియ్యడం, మళ్ళీ మొన్న రూ.3.21 పైసల నుంచి కేవలం రూ.2లకే యూనిట్ ధర నిర్ణయించడం వలన అందరు రొయ్య రైతులూ మాకు కూడా నమ్మకం ఏర్పడింది. విదేశీయులు ఎంత అబ్జెక్షన్ పెట్టినా వాటికి క్లీన్స్ ఇప్పియ్యడం గాని, బిహార్ లో “ఫార్మాలిన్” అనే ఒక చిన్న పదార్థం వాడబడుతుందనే ఉద్దేశంతో ఉన్నప్పుడు మొన్న గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు లేఖ రాయడంతో వాళ్లు కూడా కొనుగోలు చేసేదానికి కూడా క్లియరెన్స్ ఇచ్చారు. కానీ అంతకుముందు అసోంలోగాని, నాగాలాండ్ లో గాని, మేఘాలయ లో కూడా అబ్జెక్షన్ చెబితే అక్కడి నుంచి కూడా క్లియరెన్స్ వచ్చింది. ఈ విధంగా ఈ రాష్ట్రం యొక్క ఉత్పత్తిని దేశంలోనే కాకుండా విదేశాలకు కూడా పంపించేదాని కోసం అన్ని రకాలుగా మేలు జరిగింది. అదికాకుండా ప్రపంచ మత్స్య ఉత్పత్తిలో మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం వాటా 1.2 శాతం ఉందంటే అది ఇక్కడుండే రైతుల యొక్క సామర్థ్యం. అదిగాకుండా డికెటి ల్యాండ్స్ లో కూడా పర్మిషన్ ఇవ్వడం జరిగింది. నిజంగా అది ఈ రంగానికి ఉపయోగపడుతుంది. అదికాకుండా ఈ యొక్క చేపలు తీసుకుపోయేదానికోసం మన మంత్రిగారు శ్రీ నారా లోకేశ్ గారి ఆధ్వర్యంలో గ్రావెల్ రోడ్లకు కూడా ఒక కిలోమీటరుకు రూ.8 లక్షలు చొప్పున పర్మిషన్ ఇవ్వడం వలన నేరుగా రైతులు గాని, రైతు కూలీలు గాని, అక్కడికి పోవడం వలన ఆ రంగం అభివృద్ధి జరిగేదాని కోసం కూడా ఆస్కారం ఏర్పడింది. కరెంట్ కూడా, గతంలో కంటే భిన్నంగా 24 గంటలు కరెంట్ ఉండడం వలన వాళ్లకు ఏరియేటర్స్ రన్ అయ్యేదానికోసం సులభంగా ఉత్పత్తి జరిగేదాని కోసం ఈ యొక్క రాష్ట్ర ఉత్పత్తి జరుగుతోంది.

చివరిగా నాల్గవ శాఖ మాది మార్కెటింగ్. ఈ మార్కెటింగ్ శాఖకు కూడా మాకు నేరుగా బడ్జెట్ లేకపోయినా కూడా మాకు ఈనామ్ ద్వారా కూడా మార్కెటింగ్ జరుగుతోంది. ఈనామ్ ద్వారా జరగడం వల్ల రియల్ గా రేట్లు దేశంలో ఎక్కడా కూడా, ఏ రేటు ఉన్నా కూడా, ఈ రేటుకు, ఆ రేటుకు కంపార్ చేసి ఎక్కడ రేటు ఎక్కువ ఉంటుందో అదే రేటు ఇక్కడ కూడా నిర్ణయించేదానికి ఆస్కారం ఏర్పడుతుంది.

అదేకాకుండా రైతుబజార్లు ఏర్పాటుచేశాం. రైతుబజార్ల ద్వారా నేరుగా రైతులు తమ సరకులను అక్కడికే తెచ్చి మంచి ధరకు అమ్ముకునేదానికి గాని, లేదా వినియోగదారులు క్వాలిటీటీన్ సరకును కొనేదాని కోసం కూడా ఆస్కారం ఏర్పడుతుంది. అది కాకుండా గొడెన్స్ నిర్మాణాలకు కూడా మళ్ళీ గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు పర్మిషన్ ఇవ్వడం జరిగింది. అవి కూడా నిర్మాణాలు జరుగుతున్నాయి. ఏదేమైనా కూడా ఈ నాలుగు శాఖల ద్వారా మాయొక్క పాడి పరిశ్రమ, అనుబంధ పరిశ్రమలు అయిన మత్స్యశాఖ, డైయరీ, మార్కెటింగ్ వలన గతంలో కంటే భిన్నంగా, ఇంతకుముందే మన మార్కెటింగ్ శాఖకుతోడు వ్యవసాయ శాఖా మంత్రి శ్రీ సోమిరెడ్డి చంద్రమోహనరెడ్డిగారు చెప్పడం వలన నిధులు లేనప్పుడు రూ.3,300 కోట్ల విలువ గల ఉత్పత్తిని మేము కొంటున్నామంటే, గతంలో రూ.330 కోట్లు

విలువ గల ఉత్పత్తి కూడా లేదు, ఇప్పుడు ఈ నాలుగున్నర సంవత్సరాల్లో టెన్ టైమ్స్ ఎక్కువ. ఉత్పత్తులను కొనడంలో గాని, ఇతర శాఖలను అభివృద్ధి చేసేదానికోసం గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు రూ.19,000 కోట్లతో ప్రత్యేకంగా ఒక నిధిని ఏర్పాటుచేసి మార్కెటింగ్ మరియు వ్యవసాయ శాఖకు ఇంత బడ్జెట్ కేటాయించినందుకు, మళ్ళీ ఈ యొక్క బడ్జెట్లో కూడా అధనంగా కేటాయిస్తారనే నమ్మకం ఉంది. పూర్తి స్థాయిలో రైతులకు నమ్మకం ఉంది. పాడి పరిశ్రమ రైతులకు కూడా పూర్తి స్థాయిలో నమ్మకం ఉంది. మేము ఈ రెండు, మూడు రోజులు వరుసగా, ఇంతకుముందే వ్యవసాయశాఖ మంత్రి శ్రీ సోమిరెడ్డి చంద్రమోహనరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు రూ.2,000లు కేంద్రప్రభుత్వం వాళ్లు మూడుసార్లు ఇస్తే మేము ఈ యొక్క ముఖ్యమంత్రిగారి చొరవతో పింఛను విధానంలో కొందరికి రూ.2,000లు, మరికొందరికి రూ.3,000లు, అంటే రూ.3,000లలో వచ్చేవాళ్లు $12 \times 3,000 = 36,000/-$ అయితే, కేంద్రం వాళ్లు 5 ఎకరాలు ఉండేవాళ్లకు రూ.6,000లు ఇస్తున్నారు, అదీ కుటుంబం మొత్తానికి. కానీ వాళ్లతో పోలిస్తే మనం ఇచ్చేది ఆరింతలు ఎక్కువగా ఉంటుంది. చాలామంది ఆనందంగా ఉన్నారు. ప్రజలకు ఈ ప్రభుత్వం మరింత మేలు చేస్తుందని, ఈ రోజు ప్రవేశపెట్టబోతున్న బడ్జెట్ కూడా మరింత మేలు చేస్తుందనే ఆశతో ఉన్నారు. సమస్యారం అధ్యక్షా.

MR.SPEAKER: Now, I have received a notice under Rule 169 of Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly from Sri T.Sravan Kumar, MLA. Now, I request the Member to raise the issue.

SRI T.SRAVAN KUMAR: Speaker Sir, I gave notice under Rule 169 of Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly. I wish to bring to your kind notice that Sri GVL Narasimha Rao, Member of Rajya Sabha tweeted in a Twitter on 2nd Feb 2019 calling Sri Nara Chandrababu Naidu Garu as "Assembly Rowdy." He also posted that "A frustrated, defeatist Chandrababu Naidu has threatened BJP MLAs Vishnu Kumar Raju & Manikyala Rao in Andhra Pradesh Assembly, and he also alleged that "Mr. Chandrababu Naidu's behaviour in the Assembly reveals that his madness has reached peaks and behaved like an Assembly Rowdy, which is against the Rules of Procedure of Conduct in the Assembly. It degrades the Assembly's dignity. Mr. GVL Narasimha Rao, despite being a Member of the Upper House in the Parliament has to maintain the values to uphold the dignity of the Legislature. But he lowered the dignity of the Legislature. Therefore, Mr. GVL Narasimha Rao committed Breach of Privilege and contempt of the House by

commenting not only the Hon'ble Chief Minister but also the Legislature. Therefore, this case may be immediately referred to the Committee of Privileges.

Hence, I request you to initiate action against Sri GVL Narasimha Rao by referring it to the Committee of Privileges about the decency and decorum of the House.

Thank you Sir.

MR.SPEAKER: The notice received will be processed as per the rules.

10.50 AM

MR.SPEAKER: Now, let us continue the Short Discussion, Leader of the House, Chandrababu Naidu garu.

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు (కుప్పం): అధ్యక్షా, ఈరోజు అతి ముఖ్యమైన సబ్జెక్ట్, అన్నదాత గురించి మనం అసెంబ్లీలో చర్చించుకుంటున్నాం. అదేసమయంలో గతాన్ని కూడా ఒకసారి నెమరువేసుకుంటే ఈ నాలుగున్నర, ఐదు సంవత్సరాల్లో మనం ఏమి చేశాం, భవిష్యత్తులో మనం ఏమి చేయబోతున్నామో రాష్ట్రంలో ఉండే రైతులకు ఈ శాసనసభ ద్వారా తెలియజేయాల్సిన అవసరం ఉంది. 2004 నుంచి 2014 వరకు ఆ సమయమంతా చూస్తే రైతులు ఎన్ని ఇబ్బందులు పడాలో అన్ని ఇబ్బందులు పడ్డారు. 62 శాతం ప్రజలకు జీవనోపాధి అయినటువంటి వ్యవసాయం ఆ ఐదేళ్లు ఒట్టిపోయే పరిస్థితి వచ్చింది. ఎరువులు లేవు, విత్తనాలు దొరకలేదు, దిగుబడి బాగా పడిపోయింది, రుణాలు దొరికే పరిస్థితి లేదు, సాగునీరు లేకుండా చాలా ఇబ్బందులు పడ్డారు. కరెంటు కూడా సరిగా లేకుండా, చాలావరకు రాత్రిళ్లు పంటచేళ్లలో పడిగావులు గాచే పరిస్థితికి వచ్చారు. భూమి సారవంతం పూర్తిగా తగ్గిపోయి కెమికల్ ఫెర్టిలైజర్స్ కు బాగా అలవాటు అయిపోయి లేనిపోని సమస్యలు వచ్చాయి. మద్దతు ధర లేకుండా ఇబ్బంది పడ్డారు, ఎటుచూసినా ఆత్మహత్యలు.

ఇంకోపక్కన చూస్తే కరెంట్ షాక్ తో చాలామంది చనిపోవడం, కరెంట్ కోసం రాత్రిళ్లు వెళ్లి పాములు కరిచి చాలామంది చనిపోయారు. కడాన కోనసీమలాంటి ప్రాంతంలో క్రాప్ హాలిడేకి శ్రీకారం చుట్టారు. ఆరోజు జాతీయస్థాయిలో ఉండే నాయకులను తీసుకొచ్చి చూపించే పరిస్థితికొచ్చాం. అందుకే ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత వ్యవసాయానికి ప్రత్యేక బడ్జెట్, దేశంలోనే వ్యవసాయానికి ప్రత్యేక బడ్జెట్ ను తీసుకొచ్చిన ప్రభుత్వం తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

రూ.81,554 కోట్లు వ్యవసాయ రంగానికి కేటాయించాం, ఖర్చులు పెట్టాం. కేటాయింపులే కాదు అభివృద్ధిలో కూడా నంబర్ వన్ గా మనం చేయగలిగాం. ఈరోజు దేశంలో ఒక్కసారి చూస్తే వ్యవసాయంలో మనది 11 శాతం, దేశంలో 2.4 శాతం, ఇయర్ వైజ్ గా చూస్తే 2014-15లో ఆంధ్రప్రదేశ్ 3.55 శాతంతో ప్రారంభించాం. Government of India -.2%, 2015-16లో ఆంధ్రప్రదేశ్ 7.78 శాతానికి వెలితే, Government of India .6%, 2016-17లో ఆంధ్రప్రదేశ్ 14.91 శాతం ఉంటే, Government of India 6.3% ఉంది, 2017-18లో మనం 17.76 శాతానికి వెలితే, Government of India 3%, అదేమాదిరి 2018-19లో మనం 17.18 శాతానికి వెలితే, Government of India 2nd Quarter వరకు 3.8%. దీనినిబట్టి దేశంలో ఆలోచించాల్సింది, నాలుగు సంవత్సరాల్లో వ్యవసాయంలో రైతుల ఆదాయాన్ని డబుల్ చేశామని ఎన్నీయే ప్రభుత్వం చెప్పింది. తెలంగాణ .7%, All India .24%, మనం 11 శాతం వ్యవసాయ అభివృద్ధిలో గణనీయమైన అభివృద్ధి సాధించి దేశంలోనే డబుల్ డిజిట్ సాధించిన ఏకైక రాష్ట్రం ఆంధ్రప్రదేశ్.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

నాలుగు సంవత్సరాల్లో 97 శాతం రైతుల ఆదాయాన్ని పెంచిన ఏకైక ప్రభుత్వం ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వమని మీకు నేను తెలియజేస్తున్నాను.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఇవే కాకుండా ఇంకా అనేక రంగాల్లో ఇది ఏవిధంగా సాధ్యమైందని ఆలోచించినపుడు, కేంద్రప్రభుత్వంతో మనం పోల్చుకుంటే ఎమ్మెసీసీ, స్వామినాథన్ కమిటీ రెకమెండేషన్స్ అమలుచేస్తామని హామీ ఇచ్చారు, ఎన్నికల మేనిఫెస్టోలో కూడా పెట్టారు. ఎక్కడా కూడా దీనిని అమలు చేసే పరిస్థితి లేకుండా పోయారు. Government of India, Soil Health Cards ప్రింట్ చేసి డిస్ట్రిబ్యూషన్ కు పరిమితం చేశారు. కానీ ఈనాడు Government of Andhra Pradesh Soil Health Cards distribution చేయడమే కాకుండా micro nutrients అన్నీ కూడా ఉచితంగా సరఫరా చేసి భూమిని సారవంతం చేసిన ఏకైక ప్రభుత్వం తెలుగుదేశం ప్రభుత్వమని తెలియజేస్తున్నాను.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఇంకోపక్క చూస్తే, Organic Farming. దేశంలో 20 సంవత్సరాల్లో 0.6 శాతం ఉంటే మన రాష్ట్రంలో మూడు సంవత్సరాల్లో ఎనిమిది శాతం ఉంది. ప్రపంచమంతా ఆశ్చర్యపోయేవిధంగా ప్రకృతి సేద్యంలో నంబర్ వన్ గా మనం తయారయ్యే పరిస్థితికి వచ్చాం.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

కేంద్రప్రభుత్వం ఎన్ని విధాల అన్యాయం చేయాలో అన్ని విధాలా వ్యవసాయానికి అన్యాయం చేసే పరిస్థితికి వచ్చారు. మనకిచ్చే support market intervention కోసం ఇవాల్సిన డబ్బులు, వాళ్లే MSP ని declare చేశారు. ఆ declare చేసిన దానిలో 40 శాతం నుంచి 20 శాతానికి తగ్గించే పరిస్థితికి వచ్చారు. ఎంత దుర్మార్గమో దీన్నిబట్టి మనకు అర్థం అవుతోంది.

నిన్నా, మొన్నా ఒక పాలసీ ఇచ్చారు. రైతుకు రెండు హెక్టార్లు, అంటే ఐదు ఎకరాల భూమి ఉంటే సంవత్సరానికి రూ.6,000లు ఇస్తారు, అంటే రైతుకు ఒక్క రోజుకు రూ.16 లేదా రూ.17లు వస్తుంది. మనం ఐదు ఎకరాలు కాదు, రాయలసీమ ప్రాంతం అనంతపురంలో పది ఎకరాలు ఉంటే రూ.2,000లు పింఛన్ ఇస్తున్నాం, అంటే మనది రూ.24 అయితే వాళ్లు ఒక రైతుకు రూ.6,000 ఇస్తున్నారు. అది కూడా మూడు వాయిదాల్లో ఇస్తున్నారు. అంటే రైతుకు భిక్షం వేస్తున్నారు. ఇది చాలా దుర్మార్గం. చాలా బాధాకరం.

ఈరోజు ఫసల్ బీమా అనేది పెద్ద ఫాల్స్ ఇది. ఆ బీమా ఎవ్వరికీ వద్దనే పరిస్థితికి వచ్చాం. రైతు కట్టే డబ్బులకు, మనం కట్టే డబ్బులకు, తిరిగి మనకు వచ్చే డబ్బులు చూస్తే అన్నీ conditions, restrictions పెట్టి ఎక్కడా కూడా బీమా వచ్చే పరిస్థితి లేదు. దీనికి పెద్దయెత్తున గొప్పగా డబ్బా వాయింతుకున్నారు తప్ప ఏమీ జరిగిన సందర్భం లేదని నేను మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

ఇటీవల నేను గర్వపడ్డాను, డిపార్ట్మెంట్ ను, ఇందులో పనిచేసే వారందరినీ అభినందిస్తున్నాను. ZBNF, ఈరోజు ప్రపంచంలోనే పది బెస్ట్ ప్రాజెక్ట్స్, 120 ప్రాజెక్ట్స్ ఎంట్రీ వచ్చాయి. అందులో మన రాష్ట్రానికి ZBNF లో ఒక అవార్డ్ వచ్చిందంటే నేను రియల్ గా డిపార్ట్మెంట్ ను అభినందిస్తున్నాను.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఇది ప్రపంచంలోనే మనకు గుర్తింపు తీసుకొని వచ్చేవిధంగా డిపార్ట్మెంట్ అధికారులు పనిచేసే పరిస్థితికి వచ్చారు. ఇంకోపక్క Fodder Securityలో 10th Global Leadership Award వచ్చింది. దానికి Animal Husbandry ని మనస్ఫూర్తిగా అభినందిస్తున్నాను.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఇంకోపక్క Excellence Award from Government of India in DBT implementation using HORTNET for the year 2017-18 వచ్చింది. ఇంకోపక్క first State in India to sanction Food Parks in State Government funding. 5 Mega Food Parks, 5 Integrated Food Parks, మనం ఎస్టాబ్లిష్ చేశాం. కడాన, Seed Park, America లో ఉండే IOWA University ఆధ్వర్యంలో కర్నూల్లో ఒక బ్రహ్మాండమైన సీడ్ పార్కును తీసుకొస్తున్నాం. దీనివల్ల రైతులకు విత్తనాలు వస్తాయి. ప్రపంచంలో ఉండే బెస్ట్ కంపెనీలు వస్తాయి. అంతేకాకుండా రాబోయే రోజుల్లో ఆంధ్రప్రదేశ్ సీడ్ హబ్గా తయారవుతుంది. ప్రపంచానికి కావలసిన సీడ్ మన దగ్గర నుంచి ఉత్పత్తి చేసే పరిస్థితి వస్తుందని నేను మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

ఇవే కాకుండా, ఒక స్ట్రాటజీ పెట్టుకున్నాం, ఫస్ట్ టైం, దేశంలో స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత ఒక రైతుకు మాగ్జిమమ్ రూ.1,50,000లు అంటే మొత్తం రూ.24,500 కోట్లు రుణ విముక్తి చేసిన ఏకైక ప్రభుత్వం తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధ్యక్షా.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఇప్పుడే కాదు చరిత్రలో మిగిలిపోతుంది. ఎవ్వరూ ధైర్యం చేయలేరు. నాకు ఎన్ని ఇబ్బందులు ఉన్నా చేశాను. ఆరోజు ప్రధానమంత్రి గారిని అడిగాను, ఏంచెప్పారు మీరు (ప్రధానమంత్రి నరేంద్ర మోదీ గారిని ఉద్దేశించి) ఎట్టి పరిస్థితుల్లో ఇవ్వనన్నారు. నేను ఒకటే మాట చెప్పాను. రైతులు ఇబ్బందుల్లో ఉన్నారు, వారిని ఆదుకోవాలి, మరలా నిలదొక్కుకోవాలి, నిలదొక్కుకోవాలంటే ఆత్మవిశ్వాసం కల్పించాల్సిన అవసరం ఉంది. అందుకే మీరు సహకరించకుండా ఆర్బీఐని కూడా వద్దన్నారు.

బ్యాంకులు ఇవ్వము అని అన్నారు. నేను ఒకే మాట చెప్పాను. ఎట్టి పరిస్థితుల్లో నేను ఇస్తాను. అవసరమైతే 10శాతం వడ్డీ రేటుతో రైతులకు రుణవిముక్తి చేసి రైతులకు సాయం చేసే ప్రభుత్వం ఈ ప్రభుత్వం ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఇప్పుడు కూడా ఇంకా ఇవ్వాలి. నేను చెప్పిన మాట నిలబెట్టుకొని ఎలెక్షన్లకు వెళతానని మరొక్కసారి ఈ సభ ద్వారా రైతాంగానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఉద్యానవన రైతులకు రెండు లక్షల ఇరవై వేల మందికి రూ.385కోట్లు మంజూరు చేశాం. 2018-19కి రూ.19070కోట్లు దేశంలోనే వ్యవసాయ రంగానికి ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టే ఏకైక ప్రభుత్వం ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వమని తెలియజేస్తున్నాను. ఇంకొకపక్కన రాబోయే రోజుల్లో వ్యవసాయంలో వృద్ధి రేటు ఒక స్టెబిలిటీకి వస్తుంది. గడచిన నాలుగు సంవత్సరాల్లో వర్షాలు లేవు. వర్షపాతం తక్కువ ఉంది. కానీ ఈ ప్రభుత్వం అవలంబించిన విధానాల వల్ల వర్షపాతాన్ని కూడా అధిగమించి రైతులు నిలదొక్కుకునేలా చేయగలిగాం. దానికి కారణం వారం వారం సోమవారం - పోలవారం అని, నీరు -ప్రగతి పెట్టుకున్నాం, అదేసమయంలో ఎక్కడికక్కడ భూగర్భ జలాలు పెంచడానికి వర్షపు నీరుని ఉపయోగించుకున్నాం. ఇంకొకపక్క అన్ని ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేసుకున్నాం.

ఇంకొక పక్కన మీరు చూస్తే నదుల అనుసంధానం. తిరుపతి మీటింగులో ప్రధాన మంత్రి చెప్పారు... నదుల అనుసంధానం చేస్తామని చెప్పి ఆరోజు వాజ్పేయ్ గారు తలబెట్టారు, నదులను అనుసంధానం చేయలేకపోతే గోదావరి, కృష్ణా రెండు నదుల అనుసంధానంతో పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకాన్ని పూర్తి చేసిన ఏకైక ప్రభుత్వం ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఎందుకు మీరు చేయలేకపోయారని అడుగుతున్నాను. ఈరోజు రైతులకు ఈ దుస్థితి ఎందుకు వచ్చిందని అడుగుతున్నాను. ప్రభుత్వం యొక్క చేతకాని తనంతో వచ్చింది, ఇబ్బంది పడే పరిస్థితికి వచ్చారు. ఈరోజు ఏదైతే డ్రిప్ ఇరిగేషన్, మైక్రో ఇరిగేషన్ కు పెద్ద ఎత్తున వెళ్లాం. ఈరోజు మీరు ఒకసారి చూస్తే ఎక్కడా కూడా ఎవరూ చేయనంత పెద్ద ఎత్తున ఈరోజు మైక్రో ఇరిగేషన్ కి వెళ్లాం, కంట్రీలో టాప్ టెన్ డిస్ట్రిక్ట్స్ ఉంటే ఇందులో ఆరు జిల్లాలు ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి ఉన్నాయంటే అదీ ఈ ప్రభుత్వం

యొక్క సమర్థత, చూపించిన చొరవ అని మీకు తెలియజేస్తున్నాను. ఇంకొకపక్కన మీరు చూస్తే మొత్తం దిగుబడులు కూడా రికార్డు స్థాయిలో వచ్చాయి. నేను డిపార్ట్మెంట్‌కి ఒక్కటే చెప్పాను. ఫస్ట్ నేషనల్ ఈజ్ ది బెస్ట్. జాతీయ స్థాయిలో నంబర్ వన్‌కి రావాలి. ఆ తరువాత ప్రపంచంలో నంబర్ వన్‌కి రావాలి. ఇప్పటికే జొన్న, మొక్క జొన్నలో రికార్డు స్థాయిలో మనమే ముందున్నాం. వరిలో కూడా రెండవ స్థానంలో ఉన్నాం. రాబోయే రోజుల్లో ఏది తీసుకున్నా వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల్లో నంబర్ వన్‌లో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ఉంటుందని మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

ఇంకొకపక్కన భూసార పరీక్షలు. 103.35లక్షల భూసార పరీక్ష కార్డులు ఇచ్చాం. ఇంకొకపక్కన 100శాతం సబ్సిడీతో రూ.250కోట్లు ఖర్చుపెట్టి మూడు లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల సూక్ష్మ పోషకాలను సరఫరా చేశాం. దీనివల్ల 8 నుంచి 15శాతం వ్యవసాయంలో దిగుబడి పెరిగింది.

కౌలు రైతులు. దేశంలో ఎక్కడా రాలేదు. ఈరాష్ట్రంలో మీరు చూస్తే 26లక్షల కౌలు రైతులకు 9,440కోట్ల రూపాయలు రుణాలు ఇప్పించే పరిస్థితికి తీసుకువచ్చాం. ఒకప్పుడు మీరు చూసినప్పుడు ఎక్స్‌టెన్షన్ ఆఫీసర్లు లేకుండా చాలా ఇబ్బందులు పడుతూ ఉంటే ఆరోజు ఆదర్శ రైతులు అని పేరు పెట్టి ఎవరంటే వారిని అపాయింట్ చేసే వారి పరిస్థితి నుంచి బాగా చదువుకున్న వ్యక్తులను 4,095 మంది ఎంపిఓలను నియామకం చేశాం. ఒక్క పంటల బీమాలోనే 1446 కోట్ల రూపాయలు మనం ఇచ్చాం. విత్తనాలు అయితే 47లక్షల క్వింటాళ్లు ఎవరికీ ఇబ్బంది లేకుండా రూ.1217కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి ఇచ్చాం.

ఇంకొకపక్కన మెగా సీడ్ పార్కు గురించి నేను ఇప్పుడే చెప్పాను. ఇది 650ఎకరాల్లో 670 కోట్ల రూపాయలతో ఇది వస్తుంది. IOWA State University భాగస్వామ్యంతో కర్నూలులో, తంగేడంచలో ఈ ప్రాజెక్టు తొందరలోనే వస్తుంది. ఇంకొక పక్కన పెద్ద ఎత్తున వ్యవసాయ అనుబంధ పరిశ్రమల కోసం ముందరకు పోతున్నాం. రూ.6275కోట్లు ఇప్పుడే పెట్టుబడులు వచ్చాయి. 60వేల మందికి ఉపాధి వచ్చింది. ఇంకొక పక్కన 630 అవగాహనా ఒప్పందాలు చేసుకున్నాం. 202పరిశ్రమల్లో కూడా ఉత్పత్తి ప్రారంభమయింది. ఇంకా 125 డిఫరెంట్ స్టేజీల్లో ఉన్నాయి. ఇది కాకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వం పూర్తిగా అన్యాయం చేస్తే నిన్న కూడా మంత్రిగారు దిల్లీకి వెళ్లి వచ్చారు. ధాన్యం తడిసిపోయింది. ప్రతి సంవత్సరం ఇచ్చే వారు, ఈ సంవత్సరం మేము అడిగాం, ఇవ్వకుండా కావాలని అడ్డుపెడితే నేను మంత్రిగారిని కూడా వెళ్లి రమ్మన్నాను. నేను అడుగుతున్నాను. తిత్తి, పెథాయ్ తుపాన్లు వచ్చినప్పుడు

మీకు బాధ్యత లేదా అని అడుగుతున్నాను. అందుకే నిన్న అమిత్ షా పలాసాకి వెళితే కుర్చీలు వెలవెలబో యాయంటే ఈ ప్రభుత్వం పైన ప్రజలకు ఎంత కోపం ఉందో అర్థం చేసుకోవాల్సిన అవసరముంది.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఇలాంటిది మాకు ఎందుకు ఇవ్వరూ అని నేను అడుగుతున్నాను. ఇది మీ సొంతం కాదు. ఇది ఒక ప్రభుత్వం. మేము కూడా పన్నులు కడుతున్నాం. మొన్న నేను మంత్రిని మళ్ళీ వెళ్లి రమ్మన్నాను. రిజిస్టర్ చేయాలని చెప్పాను. మీరు ఇవ్వకపోయినా రూ.200లు తగ్గించి మొత్తం ధాన్యం కొనుగోలు చేసే బాధ్యత ఈ ప్రభుత్వం తీసుకుంది. అదే మాకు రైతుల మీద ఉండే అభిమానం - ఇదే మీకు రైతుల పట్ల ఉండే వివక్షత. ఆ విషయం మీరు గుర్తు పెట్టుకోవాల్సిన అవసరముంది. అదేవిధంగా ఇన్ ఫుట్ సబ్సిడీ 45లక్షల నుంచి రైతులకు రూ.3500కోట్లు ఇచ్చాం. వరి, పత్తి, చెరకు, వేరుశనగ, పొగాకు హెక్టారుకి 10వేల నుంచి 15వేల రూపాయలకు పెంచాం. తిత్తి, పెథాయ్ తుపాన్లలో దెబ్బతిన్న వరికి రూ.20వేలు, మొక్కజొన్నకు రూ.12,500లు, పప్పుధాన్యాలు, పొద్దుతిరుగుడికి రూ.17000లు ఇచ్చాం.

ఇంకొకపక్కన వ్యవసాయ యాంత్రీకరణకు పెద్ద ఎత్తున వెళ్లాం. ఈరోజు 4,76,754 వ్యవసాయ యాంత్రీకరణ పరికరాలు పంపిణీ చేశాం. ట్రాక్టర్లు గానీ, రోటోవేటర్లు గానీ ఇవన్నీ చేశాం. నాలుగున్నర ఏళ్లలో 12,077 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేశాం. దేశంలో ఎస్సీ, ఎస్టీ రైతులకు అయితే 70శాతం సబ్సిడీ పెంచాం. యాంత్రీకరణకు రుణాలు ఇస్తున్న ఏకైక ప్రభుత్వం ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం. 5లక్షల రిమోట్ ఆపరేటెడ్ ఉచిత పంపుసెట్లు ఇచ్చాం. రైతు రథం కింద రూ.2,00,000ల నుంచి రూ.2.50 లక్షలకు సబ్సిడీ ఇస్తున్నాం. పోయిన సంవత్సరం అయితే 12,217 ట్రాక్టర్లు పంపిణీ చేశాం. ఈ సంవత్సరం ఇప్పటికే 6,670 ట్రాక్టర్లు పంపిణీ చేయడం జరిగింది. నేను ఒక్కటే ఆలోచించాను. ఎంతైనా పర్వాలేదు. ఉబరైజేషన్ కూడా తీసుకువచ్చాం. ఒక యాప్ కూడా పెట్టాం. ఏ రైతు అయినా వ్యవసాయం చేయాలంటే, ఏ పనిముట్లు కావాలన్నా కూడా ఒక గంటలో దగ్గర నుంచి అందజేసే పరిస్థితికి తీసుకువస్తున్నాం. దీనివల్ల గణనీయంగా ఖర్చు తగ్గుతుంది. ఎన్ని వందల, వేల, కోట్ల రూపాయలు అయినా ఫర్వాలేదు. 100శాతం శాచ్యురేషన్ ఫాం మెకనైజేషన్లో వెళతామని కూడా మీద్వారా రైతులకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

ఈరోజు సాగులో సాంకేతికత. ఈరోజు విశాఖపట్నంలో Hecaton event conduct చేశాం. ఇది మైక్రోసాఫ్ట్ గాని, ఇంకా మిగిలిన పెన్ట్ కంపెనీలు ఆంధ్రప్రదేశ్కు వచ్చి వ్యవసాయంలో ఏమేమి చేయాలో

అవన్నీ చేయడానికి ముందుకు పోయాం. అవే వ్యవస్థల ద్వారా వాతావరణం, భూమిలో తేమ అవన్నీ కూడా ఐడెంటిఫై చేస్తున్నాం. ఇటీవల మొక్కజొన్న పంటకు పురుగు వస్తే అన్ని రాష్ట్రాల్లో ఫెయిల్ అయ్యారు. కానీ ఎప్పుడైతే పురుగు వచ్చిందో ముందుగానే ప్రిడిక్ట్ చేయడమేగాకుండా within no time దానిని అరెస్టు చేయాలని కెమికల్ ఫెర్టిలైజర్ కంపెనీకి వెళితే అది పనిచేయకపోతే, మన ఎక్స్‌పర్ట్స్ అంతా కూర్చోని వర్క్‌వుట్ చేసుకొని ప్రకృతి సేద్యంలో మనం ఏది వాడితే పోతుందనుకుంటే, అది వాడి, పూర్తిగా కంట్రోల్ చేసిన ప్రభుత్వం ఈ ప్రభుత్వమని మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

భవిష్యత్తులో ఎక్కడా కూడా పెస్ట్ వస్తే ముందుగానే ప్రిడిక్ట్ చేస్తున్నాం. అదేమారుగా సాయిల్‌లో తేమను ముందుగానే ప్రిడిక్ట్ చేస్తున్నాం. వాతావరణాన్ని ముందుగానే మనం ప్రిడిక్ట్ చేస్తున్నాం. గ్రౌండ్ వాటర్, సర్ఫేస్ వాటర్, రెయిన్ ఫాల్ ఇవన్నీ కూడా ముందుగానే ప్రిడిక్ట్ చేసి ముందుకు పోయే పరిస్థితికి వచ్చాం. ప్లాన్‌టింగ్ యాప్ ద్వారా చీడ ఎక్కడికక్కడ వాళ్లే చూసుకొని ఇది చేశాం... కడన ఉపగ్రహాల సాయంతో పంటల విస్తీర్ణం, పంటల నష్టాన్ని కూడా కాలిక్యులేట్ చేసే పరిస్థితికి వచ్చాం. ఈనామ్ ద్వారా పంట కొనుగోళ్లకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చాం. గుంటూరు మార్కెట్ యార్డు అయితే రూ.4,685కోట్లతో e-trading లో దేశంలోనే రికార్డు సృష్టించారు .

ఉ.11.10

ఇలాంటివన్నీ కూడా పెద్దఎత్తున ముందుకు వెళ్తున్నాం. ఇంకోపక్కన దేశానికి, ప్రపంచానికి మనం ఇవ్వబోయే పెద్ద బహుమానం ప్రకృతి సేద్యం. నాలుగు సంవత్సరాల క్రితంవరకు మన రాష్ట్రంలో ప్రకృతి సేద్యం లేదు. కానీ గత మూడు సంవత్సరాలుగా మనం అంచెలంచెలుగా ప్రకృతి సేద్యంలో ముందుకు వెళ్లాం. 2016-17లో 116 మండలాలలో 700గ్రామాలలో 40,656 మంది రైతులు ప్రకృతి సేద్యం చేశారు. 2017-18లో 1,63,000 మంది రైతులు, 2018-19లో 5.23లక్షల మంది రైతులు, 2019-20లో 7.5లక్షలమంది రైతులు ప్రకృతి వ్యవసాయం చేస్తున్నారు. రాబోయే రోజులలో 80లక్షల హెక్టార్లలో 60 లక్షల మంది రైతులు ప్రకృతి వ్యవసాయం చేయబోతున్నారు. 2023-24నాటికి నూరుశాతం ప్రకృతి సేద్యానికి వెళతాం.

ఈ సందర్భంలో డ్వాక్రా సంఘాలను మనస్ఫూర్తిగా అభినందిస్తున్నాను. మనకున్న పెద్ద సంపద డ్వాక్రా సంఘాలు. ప్రకృతి సేద్యం ప్రస్తుతం ఇంత బ్రహ్మాండంగా విజయం సాధించినదంటే, గ్లోబల్ అవార్డు వచ్చిందంటే దానికి కారణం డ్వాక్రా సంఘాలని మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

(అధికారపక్ష సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

దిగుబడి ఎక్కువ సాధించడానికి, ఖర్చులు తగ్గించడానికి, ఆరోగ్యంకోసం ప్రకృతి వ్యవసాయాన్ని ప్రోత్సహిస్తున్నాం. 2014-18లో 5.21లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల ఎరువుల వినియోగం తగ్గించాం. ఇప్పుడు మనం తినే ఆహారపదార్థాలు రసాయనిక ఎరువులు, క్రిమినంహారక పురుగుమందులు వేసి పండించిన పంటలు తింటున్నాం. 2024నాటికి రసాయనిక ఎరువులు, క్రిమినంహారక పురుగుమందులు వినియోగించకుండా ప్రకృతి సేద్యం ద్వారా పండించిన పంటలను, కూరగాయలను సాగుచేస్తాం. కేవలం మన రాష్ట్రంలోనే వాటిని వినియోగించడమే కాకుండా ఇతర రాష్ట్రాలకు ఎగుమతి చేసే అవకాశాలుంటాయి. దానివలన ప్రజల ఆరోగ్యం పెరుగుతుంది. 2014-18వరకు రసాయనిక ఎరువుల వినియోగం తగ్గి రూ.943కోట్లు మనకు ఆదా అయింది. 2208 మెట్రిక్ టన్నుల క్రిమినంహారక మందుల వినియోగం తగ్గి రూ.1933కోట్లు ఆదా అయినదని ఈ సభకు గర్వంగా తెలియజేస్తున్నాను. వచ్చే ఐదారు సంవత్సరాలలో ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో పండించిన పంటలకు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా గిరాకీ పెరుగుతుంది. అదే సమయంలో ప్రపంచానికి మనం ఇచ్చే బహుమతి ప్రకృతి సేద్యం.

(అధికారపక్ష సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

మనం ప్రపంచానికే ఇవ్వబోతున్నాం. మరోపక్క గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా మన రాష్ట్రంలో కొన్ని ప్రాంతాలలో సరైన వర్షపాతం నమోదు కాలేదు. బిందు, సూక్ష్మసేద్యం సాగును 5.63 లక్షల ఎకరాలనుంచి 11.53లక్షల ఎకరాలకు పెంచాం. సుమారుగా 6లక్షల ఎకరాలు పెరిగింది. దానిమీద నేను ఎక్కువ శ్రద్ధ పెట్టాను. గతంలో నేను అధికారంలో ఉన్నప్పుడు కుప్పంలో దీనిని ప్రారంభించాను. ఆనాటి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి కూడా నేను చెప్పాను. అప్పటి ప్రధాన వాజ్‌పేయిగారు నా అధ్యక్షతన ఒక కమిటీ వేయగా నేను రిపోర్టు కూడా ఇచ్చాను. ఇప్పటికి ఎవరైనా మెక్రోఇరిగేషన్ మీద రెఫర్ చేస్తున్నారంటే నేనిచ్చిన రిపోర్టునే ఇప్పటికీ శిరోధార్యంగా పాటిస్తున్నారు. అందుకే ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఒక నిర్ణయం చేశాం. భవిష్యత్తులో మన రాష్ట్రంలో కోటి ఎకరాలలో మైక్రో ఇరిగేషన్ రావాలని మా ప్రభుత్వ ఉద్దేశం. దానివలన రెండున్నర రెట్ల విస్తీర్ణంలో సాగు పెరుగుతుంది. మైక్రో ఇరిగేషన్‌లో దేశంలోని మొదటి పది జిల్లాలలో మన రాష్ట్రంలోని అనంతపురం, కడప, ప్రకాశం, కర్నూలు, చిత్తూరు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలు వచ్చాయి. అందుకు కారణం మన ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయాలు. దానిద్వారా అనంతపురం జిల్లాలో ఆదాయం బాగా పెరిగిందని చెప్పడానికి గర్వపడుతున్నాను. వ్యవసాయం, ఉద్యానవన పంటలలో తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి, గుంటూరు లేదా కృష్ణా జిల్లాలు మొదటిస్థానంలో ఉంటాయని మనం అనుకుంటాం. కానీ అనంతపురం జిల్లా ఉద్యానవన పంటల సాగుద్వారా రూ.14,700కోట్ల ఆదాయంతో మొదటిస్థానంలో ఉంది. అది ఈ ప్రభుత్వం చేపట్టిన విధానం వల్లనే వచ్చింది. ఒకప్పుడు ఎడారిగా మారిపోతుంది అనుకున్న అనంతపురం జిల్లాను హార్టికల్చర్ హబ్‌గా తయారుచేశాం. ఆ విధంగా రాయలసీమ మొత్తం హార్టికల్చర్ హబ్‌గా తయారువుతుంది. చిత్తూరు జిల్లా రాష్ట్రంలో రూ.13వేల కోట్లతో రెండో స్థానం, కర్నూలు జిల్లా సుమారు రూ.11,300 కోట్లతో మూడో స్థానంలో

ఉంది. ఆ విధంగా రాయలసీమ జిల్లాలలో హార్డికల్చర్ బాగా అభివృద్ధి జరుగుతున్నది. దీనివలన ప్రజల ఆదాయం పెరిగి ప్రజలకు చాలావరకు ఆర్థిక వెనులుబాటు వస్తుంది.

మరోపక్కన అన్నదాతా సుఖీభవ కార్యక్రమం తీసుకొస్తున్నాం. ఎన్నీయే ప్రభుత్వంలాగా రైతులను మోసం చేసి విధంగా కాకుండా రైతులకోసం సిన్సియర్గా పనిచేసి వ్యవసాయాన్ని లాభసాటిగా తయారుచేసేవరకు రైతులకు అండగా ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఉంటుంది.

(అధికారపక్ష సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఒకప్పుడు ఐటి ప్రాఫెషనల్స్ వ్యవసాయంలోకి వచ్చేవారు కాదు. అనంతపురంతోబాటు రాయలసీమ జిల్లాలకు వెళితే ఐటి ఉద్యోగులు ఐటిలో కంటే ప్రకృతి వ్యవసాయంలో ఎక్కువ ఆదాయం వస్తుందని ప్రకృతి సేద్యం చేసి ప్రపంచానికి మంచి తిండి పెడతామని, మంచి ఆహారోత్పత్తిని సాధించడానికి ఐటి నిపుణులు ఇందులోకి వస్తున్నారంటే అదే ఈ ప్రభుత్వ విధానమని తెలియజేస్తున్నాను. ఈ అంశంలో సంబంధిత మంత్రులు మధ్యాహ్నం మాట్లాడతారు.

అన్నదాతా సుఖీభవను కొత్త కార్యక్రమంగా తీసుకొస్తున్నాం. వ్యవసాయానికి కావలసిన అన్ని ఇన్పుట్స్పైన తగినంత శ్రద్ధ పెట్టాం. అందుకోసం ఏడు గ్రాడ్లు, ఐదు క్యాంపైన్ మోడ్స్ పెట్టాం, పొలం పిలుస్తోంది కార్యక్రమాలు చేస్తూ వ్యవసాయంపైన ఎక్కువ శ్రద్ధ పెట్టాం. ఆ విధంగా పలు కార్యక్రమాలు రైతులకోసం చేస్తూ మరొకపక్కన నదుల అనుసంధానం చేసి ఈ రాష్ట్రంలో నీటి సమస్య లేకుండా చేస్తామని గర్వంగా చెబుతున్నాను.

ప్రపంచవ్యాప్తంగా ప్రజల ఆహారపు అలవాట్లు మారాయి. గతంలో ఎక్కువగా వరి అన్నం తినేవారు. ఇప్పుడు వరి అన్నం తగ్గించి పండ్లు, పాలు, పాల పదార్థాలు, గుడ్లు, చేపలు ఎక్కువగా తింటున్నారు. అందుకోసమే వ్యవసాయ రంగం నుంచి హార్డికల్చర్కు వెళ్లాం. లైవ్ స్టాక్ మీద ఫోకస్ పెట్టడంతోబాటు ఆక్వా కల్చర్ మీద శ్రద్ధ పెట్టాం. ఆ మూడింటి వలన మేం అనుకొన్న లక్ష్యాన్ని సాధించాం. 2029నాటికి కోటి ఎకరాలలో మన రాష్ట్రంలో హార్డికల్చర్ పంటలు సాగుచేయాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నాం. కోటి ఎకరాలలో డ్రిప్ ఇరిగేషన్తో హార్డికల్చర్ పంటలుంటాయి. అవన్నీ పూర్తి అయితే ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫ్రూట్ బాస్కెట్ కింద తయారై ప్రపంచానికి అవసరమైన కూరగాయలు, పండ్లు ఉత్పత్తిచేసే ఏకైక స్థానంగా, స్థావరంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉంటుంది. ఇప్పటికే మిరప, కోకో, నిమ్మ, ఆయిల్ పామ్, కొబ్బరి, టమాట ఉత్పత్తిలో మనం మొదటిస్థానంలో ఉన్నాం. వాణిజ్య పంటలలో మనం బ్రహ్మాండంగా ప్రగతి సాధించాం. ఉద్యానవన పంటలకు ఉత్తరాంధ్ర కూడా చాలా అనుకూలం. అక్కడ కూడా ఉత్పత్తి అయితే ఇంకా బాగుంటుంది. అనంతపురం జిల్లాను రాష్ట్రం అంతా ఆదర్శవంతంగా తీసుకుని ఉద్యానవన పంటలలో ముందుకు వెళ్లాల్సిన అవసరముంది. పట్టు పరిశ్రమ పసిడిని మించినట్లుగా బాగా వస్తున్నది. పట్టు సాగులో ఎస్సీ, ఎస్టీలకు 75 నుంచి 95శాతానికి రాయితీ పెంచాం. దానివలన

ఎకరాకు రెండు మూడు లక్షల రూపాయల ఆదాయం వస్తున్నది. చేనేత కుటుంబాలకు అవసరమైన పెద్దలు కూడా ఇస్తున్నాం. లైవ్ స్టాక్ లో మనం మొదటి స్థానంలో ఉన్నాం. పాలు, మాంసం ఉత్పత్తిలో మనం నాల్గో స్థానంలో ఉన్నాం. ఊరూరా పసుగ్రాస క్షేత్రాలు పెట్టాం. శైలేజ్, గ్రీన్ ఫాడర్, కాన్సెంట్రేట్ ఫాడర్ కు పెద్దఎత్తున 50 శాతం సబ్సిడీ ఇస్తున్నాం. ఇవే కాకుండా గోకులాలు, మిసీ గోకులాలు కట్టి రైతులకు ఎలాంటి ఇబ్బంది లేకుండా వారి పశువులను కట్టేసుకోవడానికి అవసరమైతే కమ్యూనిటీ గోకులాల ద్వారా ఖర్చు తగ్గించి ఆదాయం పెంచేలా ముందుకు వెళ్తున్నాం.

11.20 AM

అధ్యక్షా, పోయిన సంవత్సరం మనకు 13.5 శాతం పాల దిగుబడిలో గ్రోత్ వస్తే ఈ సంవత్సరం 20 శాతం లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నాం. హార్టీకల్చర్ లో 25 శాతం లక్ష్యంగా పెట్టుకుని మనం ముందుకు పోయే పరిస్థితికి వచ్చాం. ఇది కాకుండా కోడిగుడ్ల ఉత్పత్తిలో కూడా మనం చాలా ముందున్నాం. దీనిలో నెం.1 కావాలని కోరుకుంటున్నాను. ఆక్వా కల్చర్ మీరు చూస్తే మొత్తం దేశానికి కావలసిన ఆక్వా కల్చర్, చేపలు గానీ ఇవన్నీ మనమే ఇచ్చే పరిస్థితికి వచ్చాం. ఈరోజు మీరు చూసినప్పుడు చేపలకు సంబంధించి మనం మెరైన్ ప్రొడక్షన్ లో మొదటి స్థానంలో ఆక్వా కల్చర్ ఏరియాలో ఉన్నాం. ప్రొడక్షన్ లో మనమే నెం.1 లో ఉన్నాం. ఇన్ ల్యాండ్ ఫిష్ ప్రొడక్షన్ లో మొదటి స్థానంలో ఉన్నాం. మెరైన్ ఫిష్ ఉత్పత్తిలో నాల్గవ స్థానంలో ఉన్నాం. ఇంకొకపక్కన 22 శాతం మొత్తం ఫిష్ ప్రొడక్షన్ మన దగ్గర ఉంది. 65 శాతం మొత్తం ప్రింప్ ప్రొడక్షన్ మన రాష్ట్రంలో ఉంది. Andhra Pradesh contributes 45% of total shrimp export. దేశంలో ఎగుమతి చేసే దాంట్లో 45 శాతం ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి చేస్తున్నారని చెప్పడానికి గర్వ పడుతున్నాను. భవిష్యత్తులో ఇది నెం.1 అవుతుంది.

(ఈ సందర్భంలో అధికార పక్ష సభ్యులు బల్లలు చరుస్తూ హర్షం వ్యక్తం చేశారు)

ప్రపంచంలోనే కొన్ని క్లస్టర్లలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఒక క్లస్టర్ గా ఉండే పరిస్థితి వస్తుందని మీకు నేను తెలియచేస్తున్నాను. చాలా టెక్నాలజీలు వర్క్ నుట్ చేస్తున్నాం. ప్రి-హార్వెస్టింగ్ టెక్నాలజీ ఉపయోగించుకుని ఇప్పటికే మార్కెట్ కు వెళ్లే సమయంలో చాలా నష్టాలు వస్తున్నాయి. ఇవి గణనీయంగా తగ్గించాలని ఆలోచిస్తున్నాం. ఇంకొకపక్కన ఈరోజు మనం ఒకసారి ఆలోచిస్తే, 25 శాతం హార్టీకల్చర్ లో గ్రోత్ పెట్టుకుంటున్నాం. అన్ని మండల హెడ్ క్వార్టర్స్ లో, అన్ని నియోజకవర్గాల్లో MSME పార్కులను పెడతాం. ప్రకృతి సేద్యంలో పండించిన పంటలను ఎక్కడికక్కడ అమ్ముడానికి ప్యాకింగ్ గానీ, మార్కెటింగ్ గానీ అదే మాదిరిగా ప్రాసెసింగ్ గానీ చేసి ప్రపంచానికి అమ్మే పరిస్థితి వస్తుంది. ఇందులో ద్వైతా సంఘాలు కూడా ప్రముఖమైన పాత్ర వహిస్తాయని నేను మీకు తెలియచేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఈ ప్రభుత్వానికి వ్యవసాయం మీద ఒక స్పష్టమైన వైఖరి ఉంది. అందరూ మాట్లాడుతున్నారు. మనం చేసి చూపించాం. 2013-14 బడ్జెట్‌లో రూ.1551 కోట్లు ఉంటే రూ.5299 కోట్లు చేసి అంటే నాలుగు సంవత్సరాల్లో మూడు రెట్లు పెంచిన ఏకైక ప్రభుత్వం ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం.

(ఈ సందర్భంలో అధికార పక్ష సభ్యులు బల్లలు చరుస్తూ హర్షం వ్యక్తం చేశారు)

అధ్యక్షా, హార్టికల్చర్‌లో తక్కువ ఖర్చు, ఎక్కువ ఆదాయం వస్తుంది. ప్రభుత్వానికి కూడా తక్కువ పెట్టుబడి, ఎక్కువ ఆదాయం వస్తున్నది. 2013-14లో రూ.552 కోట్లు కేటాయించగా, దానిని రూ.950 కోట్లకు పెంచాం. ఈరోజు భారతదేశంలో నెం.1 గా తయారయ్యాం. దక్షిణ భారతదేశంలో ఎన్ని పండ్లు, కూరగాయలు పండిస్తున్నారో అవన్నీ ఒక్క ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో తయారు చేస్తున్నారంటే అదీ ఈ ప్రభుత్వానికి ఉండే విజన్ అని కూడా నేను మీకు తెలియచేస్తున్నాను.

(ఈ సందర్భంలో అధికార పక్ష సభ్యులు బల్లలు చరుస్తూ హర్షం వ్యక్తం చేశారు)

యానిమల్ హబ్బెండరీలో రూ.379 కోట్లు ఉన్న బడ్జెట్‌ను రూ.1273 కోట్లకు పెంచాం. అంటే మూడు రెట్లు పెంచాం. ఫిషరీస్‌లో రూ.20 కోట్ల నుంచి 10 రెట్లు పెంచి రూ.243 కోట్లు చేశాం. దీనివలన ఆక్వా కల్చర్ మొత్తం ఒక రూపు అందుకున్నది. బ్రహ్మాండంగా ముందుకు పోయే పరిస్థితి వచ్చింది. ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్‌లో మొదటిసారి రూ.300 కోట్లు సబ్సిడీ ఇచ్చాం. గ్రౌండ్‌నట్‌లో హెక్టారుకి 749 కేజీల నుంచి 1426 కేజీలకు పెరిగింది. ఇది కూడా ఇంకా పెంచుకోవలసిన అవసరముంది. ప్యాడీ హెక్టారుకి 4650 కేజీల నుంచి 5722 కేజీలకు పెంచాం. దేశంలో రెండవ స్థానంలో ఉన్నాం. తొందరలోనే నెం.1 అవుతాం. మెయిజ్ 6289 కేజీల నుంచి 6911 కేజీలకు పెరిగింది. ఇప్పటికే బాగా పెరిగింది. ఇంకా బాగా ఇంప్రూవ్ చేస్తాం. మైక్రో ఇరిగేషన్ గురించి చెప్పాను. 5,63,000 హెక్టార్ల నుంచి ఈరోజు 11,053 లక్షల హెక్టార్లకు వెళ్లాం. దీనిని 40 లక్షల హెక్టార్లకు తీసుకుని పోయేవరకూ, కోటి ఎకరాలకు తీసుకుని పోయే వరకూ ఈ ప్రభుత్వం శ్రద్ధ పెడుతుంది. సీడ్ సప్లైలో 7.6 లక్షల టన్నుల క్వంటాళ్లు ఇస్తే ఇది 10.62 లక్షల టన్నుల క్వంటాళ్లకు వెళ్లింది. సాయిల్ హెల్తు కార్డులు ఎక్కడా ఇవ్వలేదు. గతంలో పట్టించుకున్న వాళ్లు లేరు. 1,66,000 ఉంటే 1 కోటి 3 లక్షలు మైక్రో న్యూట్రీయంట్లు ఇచ్చి మనం ముందుకు పోయాం. అప్పుడు మైక్రో న్యూట్రీయంట్ కాన్సెప్ట్ లేకపోతే 13 లక్షలిచ్చాం. ఫెర్టిలైజర్స్ గణనీయంగా తగ్గించామని తెలియచేస్తున్నాను. మనం ఇవన్నీ చేసి ముందుకు పోతే, ఇవన్నీ ఏదో విధంగా చేయాలనే ఆలోచన కూడా లేకుండా మాట్లాడుతున్నారు.

అధ్యక్షా, ఈరోజు మీరు చూడండి. హుదూద్ తుపాన్ వచ్చింది. 8 రోజులలో మరలా సాధారణ స్థితికి తీసుకు వచ్చాం. తిత్తి తుపాన్ వచ్చినప్పుడు నేను అక్కడనే ఉండి మొత్తం సాధారణ స్థితికి

తీసుకుని వచ్చి వాళ్లను మరలా రివైవ్ చేసిన తరువాత వచ్చాను. మొన్న పెథాయ్ తుపాన్ వచ్చింది. దానిని కూడా అదే మాదిరిగా డీల్ చేశాం. ఇవన్నీ చేస్తే ఎన్డిఎ ప్రభుత్వం, బిజెపి వాళ్లు వాళ్ల గొప్పలు వాళ్లు చెప్పుకోవచ్చు. నా గురించి విమర్శ చేయాల్సిన అవసరం లేదు. మీరేమి చేశారో చెప్పండి. చేసింది చెప్పుకుని ఓటు అడిగితే పరవాలేదు. ఈరోజు మనకు పూర్తిగా అన్యాయం చేశారు. నిన్న మోదీ వచ్చి మరలా కచ్చితంగా ప్రధానమంత్రి అవుతారని చెప్పుకున్నారు. మంచిదే. అవుతారా, లేదా అనేది సమయమే చెబుతుంది. మీరే చూడబోతున్నారు. ఎప్పుడూ కూడా అహంభావంతో ప్రవర్తిస్తే భారతదేశంలో ఉన్న ప్రజలు ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ ఉపేక్షించరు. ఎవరు అహంభావంతో పోయినా వారికి మాత్రం పతనాలు తప్పవు. ఆ విషయం మనం గుర్తు పెట్టుకోవలసిన అవసరముంది.

(ఈ సందర్భంలో అధికార పక్ష సభ్యులు బల్లలు చరుస్తూ హర్షం వ్యక్తం చేశారు)

అధ్యక్షా, ఇక్కడకు వచ్చి అంటున్నారు. 2014 లో మేము అడుక్కున్నామని అంటున్నారు. నేను అడుక్కోలేదు. ప్రధానమంత్రి నరేంద్ర మోదీ హైదరాబాద్ కు వచ్చి మొట్ట మొదటిసారి స్టేట్ మెంటు ఇచ్చి మీరంతా యాంటీ కాంగ్రెస్ అన్నారు. మీరు రండి. మీకు అన్యాయం జరుగుతుందని చెప్పారు. అదే మాదిరిగా విభజన సమయంలో కూడా తల్లిని చంపి బిడ్డను కాపాడారు అని మాట్లాడారు. మీరేమి చేశారు? తల్లిని, బిడ్డను ఇద్దర్నీ చంపేసే ప్రయత్నానికి వచ్చారు. ఇది చాలా దుర్మార్గమైన కార్యక్రమం. అదే మాదిరిగా నేనేదో ప్రయత్నం చేశానని చెబుతున్నారు. నేను ప్రయత్నం చేయలేదు. ఆరోజు కూడా మీరు చెప్పారు కాబట్టి, మాట ఇచ్చారు కాబట్టి, ఈ రాష్ట్రానికి న్యాయం చేస్తామన్నారు కాబట్టి మరలా ఆరోజు విభజన సమయంలో అన్యాయం జరిగింది, దానిని చేస్తానంటే ఆరోజు నేను ఒప్పుకున్నాను. తిరుపతి సమావేశంలో చెప్పారు. గుంటూరులో చెప్పారు. నెల్లూరు మీటింగులో చెప్పారు. కడప విశాఖపట్టణంలో చెప్పారు. అమరావతి సాక్షిగా చెప్పారు. ఏమి చేశారని అడుగుతున్నాను. నమ్మించి నమ్మక ద్రోహం చేశారు. ఈరోజు నమ్మక ద్రోహం చేసి మరలా తిరిగి నామీద అవినీతి మాట్లాడుతున్నారు. ఇదే ఎన్డిఎని నేను అడుగుతున్నాను. రాఫెల్ మీద ఎంక్వైరీ ఎందుకు వేయరు? ఎందుకు వెనక్కు పోతున్నారు? ఎందుకు మీ పీరియడ్ లో అన్ని బ్యాంకులు దివాలా తీశాయి? బ్యాంకులను మొత్తం దోచుకున్న వారందరూ విదేశాలకు సునాయాసంగా వెళ్లిపోయారు. నా పీరియడ్ లో వెళ్లేలేదే. అగ్రిగోల్డ్ లో తప్పుచేస్తే అరెస్టు చేసి కోర్టులో ఉన్నా ప్రతీ వారం మానిటర్ చేసి ప్రతీ ఒక్కపైసా కూడా రాబట్టే విధంగా మొత్తం ఆక్షన్ వేసి, ఆస్తులన్నీ అమ్మి చివరి లబ్ధిదారుడి వరకూ ఇప్పించేందుకు మేము ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. కానీ మీరు చేసింది ఏంటి?

(ఈ సందర్భంలో అధికార పక్ష సభ్యులు బల్లలు చరుస్తూ హర్షం వ్యక్తం చేశారు)

అధ్యక్షా, తిరుపతిలో వీళ్లు ఏమి చెప్పారు? జగన్మోహన్ రెడ్డి గురించి అదొక అవినీతి పార్టీ, చరిత్రలో ఎప్పుడూ కూడా ఆ పార్టీతో మేము ఉండం, ఆ పార్టీనే అవినీతిలో పుట్టింది, అవినీతితో ముందుకు పోతున్నదని చెప్పి ఈరోజు నాకేదో డోర్స్ కోజ్ చేశారని మాట్లాడుతున్నారు. మరలా వీళ్లు వచ్చేస్తున్నారు, వచ్చేసిన తరువాత నేను ఎన్డిఎకు వెళ్లిపోతాను, నేను రెడీగా ఉన్నాను అని మీరు చౌకబారు ఉపన్యాసాలు చెబితే ఎవరు నమ్ముతారని నేను అడుగుతాను. నేను ఆరోజు వాజ్పేయి గారితో పోరాడాను. ఒకసారి మీరు చరిత్రను చూస్తే, ప్రెసిడెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ఎలక్షన్స్ వచ్చాయి. వాజ్పేయి గారు నాకు ఒక మాటిచ్చారు. ఆ మాట ఏమిటంటే అభ్యర్థిని ఎంపిక చేసే సమయంలో నేను మీతో మాట్లాడతాను. నాకు ఆధరైజ్ చేయమన్నారు. నేను ఆధరైజ్ చేశాను. రామకృష్ణుడు గారు, నేను తునిలో ఉన్నాం. వాజ్పేయి గారి నుంచి ఒక ఫోన్ వచ్చింది. ఫోన్ వస్తే నేను ఫోన్ తీసుకుంటే అలెగ్జాండర్ ని ప్రెసిడెంట్ ఆఫ్ ఇండియాగా ఫైనలైజ్ చేశామని చెప్పారు. నేను షాకయ్యాను. ఏమి చేయాలో తెలియక ఫోన్ పెట్టేశాను. 5 నిమిషాల తరువాత మరలా నేనే ఫోన్ చేశాను. నాకు ఇది ఆమోదయోగ్యం కాదు. నేను రిమోట్ ఏరియాలో ఉన్నాను. సాయంత్రం వచ్చి మాట్లాడతాను అని చెప్పి ఫోన్ పెట్టేశాను.

11.30 AM

For two days there was a stalemate. దిల్లీకి రమ్మన్నారు నేను రానన్నాను. మీది కరెక్ట్ నిర్ణయం కాదన్నానను. రెండో రోజు వాజ్పేయిగారు నాకు ఫోన్ చేసి, ఏంటి నీ మైండ్ లో ఏమైనా ఉందా అన్నారు. నేను ఒకటే చెప్పాను నాకు ఏమీ లేదండి, అలెగ్జాండర్ కరెక్ట్ ఛాయిస్ కాదు అందుకే నేను చెబుతున్నాను అని చెప్పాను. అప్పుడు ఆయన అందుకొని నీ మైండ్ లో ఏమైనా ఉందా అన్నారు. నేను ఒకే మాట చెప్పాను. నాకు ఏమీ లేదండి, మీరు అడుగుతున్నారు కాబట్టి చెబుతున్నాను. అబ్బుల్ కలామ్ ఉన్నారు ఒక్కసారి ట్రై చేయండి అని చెప్పాను. అదే అబ్బుల్ కలామ్ గారు ఆయన పుస్తకంలో ఆ విషయాన్ని కూడా రాశాడు. ఆయన రాసిందేమంటే - ప్రధాన మంత్రి గారు ఫోన్ చేసి గెస్ట్ హౌస్ కి రమ్మని చెప్పారు. గెస్ట్ హౌస్ కి వచ్చాను. ఈ మాట వినగానే ఫోన్ చేద్దామనుకున్నాను. అంతలోకే ఫోన్ వచ్చింది. ఆంధ్రా సిఎం నాతో మాట్లాడారు. మాట్లాడి ప్రధాన మంత్రి గారు ఫోన్ చేస్తే మీరు యాక్సెస్ చేయమని చెప్పారు. తర్వాత ప్రధాన మంత్రి గారి నుంచి ఫోన్ వచ్చింది. ఈ విధంగా నేను యాక్సెస్ చేసి నా జీవితంలో ఈ మలుపు వచ్చిందని అబ్బుల్ కలామ్ గారు చెప్పే పరిస్థితి వచ్చింది. Next day morning phone చేశారాయన. ఫోన్ చేసి are you happy now అన్నారు. నేనే కాదు సార్ దేశమంతా హ్యాపీగా ఉన్నారు, మీరు మంచి పని చేశారని చెప్పాను. Are you coming అన్నారు. నేను వస్తున్నాని చెప్పి వెళ్లాను. అది స్టేట్స్ వ్యాల్వూ.. మీరేంటండి? ఈ రాష్ట్రానికి న్యాయం చేయమని అడిగితే,

చెప్పిన మాటను నిలబెట్టుకోమని అడిగితే, మీరు ఏవైతే హామీలిచ్చారో, ఏవైతే విభజన చట్టంలో ఉండే విషయాలను అమలు చేయమని నేను అడిగితే, రాజ్యసభలో చెప్పిన ప్రత్యేక హోదా ఇవ్వమని నేను అడిగితే నా మీద మీరు ఎదురు దాడి చేస్తారండి? ఎంత దుర్మార్గమండి. మా ఎంపీల పైన, ఎమ్మెల్యేల పైన ఇన్ కం ట్యాక్స్ దాడులు, ఈడి దాడులు, నా మీద ఎదురు దాడి. ఇప్పుడు కూడా అడుగుతున్నాను. మీరేమీ చేయలేరు. ఇది తాత్కాలికం. నిన్న మాట్లాడుతూ నన్ను అనినితి అని మాట్లాడారు. ఇదే అమిత్ షా ఆయన కొడుకు, ఏమిటధ్యక్షా.. ఈ దేశంలో అడిగేవాళ్లు లేకపోతే ఇష్ట ప్రకారం మాట్లాడుతున్నారు. 16 వేల రెట్లు ఆయన కొడుకు ఆస్తులు పెరిగాయి. నా ఆస్తులు 16 వేల కోట్లు పెరగలేదు. ప్రతి సంవత్సరం నా ఆస్తుల వివరాలను ఇస్తున్నాను. 16 వేల రెట్లు ఆస్తులు పెరిగితే ఎంక్వైరీ లేదండీ? ఆయన దేశమంతా వచ్చి నీలిపరుడుగా మాట్లాడితే మేము వినాలండి ఆయన నీతి? అదే ఈ సభ ద్వారా నిలదీస్తున్నాను. నిన్న పలాసాలో ఏమి జరిగిందో భవిష్యత్తులో ఎవ్వరూ మీ మీటింగులకు వచ్చే పరిస్థితి ఉండదు. ఒక వేళ వచ్చినా అలాంటి వాళ్లు రాష్ట్ర ద్రోహులు క్రింద మిగిలిపోతారు తప్ప మరొకటి కాదని నేను మీకు తెలియజేస్తున్నాను. అమిత్ కోఆపరేటివ్ బ్యాంక్, నీరవ్ మోది, విజయ మాల్యా వీళ్లందరూ వెళ్లిపోయి రూ.4 వేల కోట్లను దోచుకొని పోతే, వాళ్ల విషయాలను మాట్లాడకుండా నా విషయాలను మాట్లాడతారా మీరు? ఇంకొకప్రక్క 14 అంశాల్లో 10 అంశాలను చేసేశారంటు. ఎవరి చెవిలో పూలు పెడతారని అడుగుతున్నాను. మీ చెవిలో మీరే పువ్వు పెట్టుకుంటున్నారు. మీ నెత్తిన మీరే హస్తం పెట్టుకుంటున్నారు. మీది భస్మాసుర హస్తం. ఆ విషయం బీజేపీ గుర్తు పెట్టుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. ఈరోజు గడ్కరి గారు ఒక మాట అన్నారు. భార్యనే చూసుకోని వాడు దేశాన్ని ఏమి చూసుకుంటాడని అన్నాడు. కుటుంబాన్నే చూసుకోలేని వాడవు దేశాన్ని ఏమి చూసుకుంటావని అడిగాడు. మీరు కుటుంబాన్నే చూసుకోకుండా ఉంటే మీరు దేశాన్ని ఉద్ధరిస్తామంటే ఎవరు నమ్ముతారని అడుగుతున్నాను. మీకు నోరుండొచ్చు, అధికారం ఉండొచ్చు, ఈడి ఉండొచ్చు, సీబిఐ ఉండొచ్చు, బెదిరించొచ్చు, భయభ్రాంతుల్ని చేయొచ్చు, నిజం నిప్పలాటింది. ఆ విషయం మీరు గుర్తు పెట్టుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. మీరు చేసే పనులు తాత్కాలికం, మీరు ఎంత ఒత్తిడి పెంచితే అంత పతనం వస్తుంది తప్ప, ఇది పాత బీజేపీ కాదు, విలువలుండే బీజేపీ కాదు. ఇది మోది-షా బీజేపీ. ఇది పతనానికి పోతుంది తప్ప ముందుకు పోయే సమస్యే లేదు. ఆ విషయం మీరు గుర్తు పెట్టుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. రూ.80 వేల కోట్లు రావాలని జయప్రకాశ్ నారాయణ రిపోర్టు ఇచ్చాడు. రూ.75 వేల కోట్లు రావాలని పవన్ కల్యాణ్ రిపోర్టు ఇచ్చాడు. లోటు బడ్జెట్ రూ.16 వేల కోట్లకు మీరిచ్చేది రూ.3979 కోట్లు, విద్యా సంస్థలకు మీరు ఇవ్వాలన్న డబ్బులు రూ.12 వేల కోట్లకు గాను రూ.670 కోట్లు ఇచ్చారు. ఈ విధంగా అయితే 30 సంవత్సరాలు అవుతుందంటే ఆంధ్ర

ప్రజానీకం 30 సంవత్సరాలు మీకోసం వెయిట్ చేసే పరిస్థితిలో ఉన్నారండీ? మీరు మాటలు చెప్పే దానికి ఒక పద్ధతి ఉండాలి.

అదే మాదిరిగా మన విష్ణుకుమార్ రాజుగారు పాపం.. మీకే గతి లేదు. విశాఖకు రైల్వే జోన్ రాలేదు ఏమి మాట్లాడతారు మీరు. మిమ్మల్ని నమ్ముకొని, ఒక ఎంపీకి, ఒక ఎమ్మెల్యేకి ఓట్లేస్తే కనీసం విశాఖపట్నానికి రైల్వే జోన్ రాలేదు. ఓకే.. రాజకీయాల్లో ఉంటామో ఉండమో గానీ, కనీసం దాని కోసమైనా మీరిద్దరూ రాజీనామ చేసుంటే సంతోషపడే వాళ్లలో నేను మొదటి వాడిగా ఉండేవాడనని తెలియజేస్తున్నాను. ప్రజల కోసం బ్రతకండి, పార్టీల కోసం కాదు. సిద్ధాంతాలు కూడా ప్రజల కోసం ఉండాలి తప్ప మీరేదో మూడనమ్మకాలతో, సిద్ధాంతాలతో ముందుకు పోవడం కరెక్టు కాదు. ఏడు జిల్లాలకు రూ.1050 కోట్లు ఇచ్చి, రూ.24 వేల కోట్లు అడిగితే రూ.350 కోట్లు ఇచ్చి, మళ్ళీ మన అకౌంటులోకి వచ్చిన తర్వాత మళ్ళీ తీసుకున్నారంటే ఎంత దుర్మార్గమండీ. ఎంత దౌర్జన్యమండీ ఇది. ఎంత బాధాకరమని నేను అడుగుతున్నాను. ఎవరైనా తీసుకోవచ్చుండీ అది. ఇంత వరకు ఆ మాట మాట్లాడటం లేదు. అదే పలాసాకి పోయి చెప్పారు. అదే పలాసాకి అడుగుతున్నా ఒక సంవత్సరానికి రూ.50 కోట్లు చొప్పున రెండు సంవత్సరాలకు రూ.100 కోట్లు రావాలి. ఎందుకు ఇవ్వలేదని ప్రజానీకం అడుగుతున్నారు. మీ మోది సమాధానమేమిటని అడుగుతున్నాను. దీనికి కూడా సమాధానం చెప్పాల్సిన అవసరం ఉంది. కడప స్టేట్ ప్లాంట్ లేదు, కాకినాడ రిఫైనరీ లేదు, పోలవరం డిపిఆర్ - 2 ఆమోదం లేదు. ఇంకా రూ.3800 కోట్లు ఇవ్వాలి. ఉపాధి హామీ నిధుల విషయంలో కూడా బకాయిలు పెట్టారు. నిన్న పార్లమెంటులో గొప్పగా చెప్పుకున్నారు. ఇప్పటికే రూ.2 వేల కోట్లు రావాలి, ఇంకో రెండు వేల కోట్లు రావాలి. మూడు నాలుగు వేల కోట్లు రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఇవ్వాలిని డబ్బులు ఇవ్వకుండా బకాయిలను పెట్టిన మిమ్మల్ని ఏమనాలని అడుగుతున్నాను. మన రాజధానికి మేము ట్యాక్స్ కడుతున్నాం. యుసిలు ఇవ్వలేదని అబద్ధాలు చెప్పారు. మీరు ఇచ్చింది రూ.1500 కోట్లు. ప్రత్యేక హోదా ఊసే లేదు. నిన్ననే మాట్లాడతారనుకున్నాను. నేను అడుగుతున్నా.. రేపటి నుంచి ఎప్పుడు ప్రధాన మంత్రి వచ్చినా, అమిత్ షా వచ్చినా ప్రజలు అడిగే ప్రశ్నలే నేను అడుగుతున్నాను. దీనికి మీరు సమాధానం చెప్పిన తర్వాత మాత్రమే రావాలి తప్ప, మీరు వచ్చి పుండు మీద కారం చల్లి ఆనందపడాలంటే మాత్రం అది జరగదు. జరగనివ్వమని మరొక్కసారి గట్టిగా ఈ సభ ద్వారా హెచ్చరిస్తున్నాను. ఏదో 5 సంవత్సరాల్లో రూ.2 లక్షల 44 వేల కోట్లు ఇచ్చేశామని చెబుతున్నారు. ఏమిచ్చారండీ? ఎక్కడిచ్చారని అడుగుతున్నాను. నేను అడిగేది విభజన చట్టంలో ఉన్న హామీలను నెరవేర్చండి. మీరు ఇది మాట్లాడకుండా, ఎక్కువ డ్రా చేశామా, తక్కువ డ్రా చేశామా,

తీసుకోలేకపోయామా అది వేరే కథ. మా సమస్య ఉంటే పది రూపాయలు తీసుకుంటాం, మీ గైడ్లైన్స్ ప్రకారం తీసుకున్నాం తప్ప ఇంకొకటి కాదు. ఆ విషయం మీరు గుర్తు పెట్టుకోవాలి.

ఇంకొకప్రక్కన జాతీయ రహదారి గురించి డిబేట్ చేయడానికి నేను సిద్ధంగా ఉన్నాను. గుజరాత్ కి ఎన్ని ఇచ్చారు? మహారాష్ట్ర కి ఎన్ని ఇచ్చారు? వేరే రాష్ట్రాలకు ఎన్ని ఇచ్చారు. మాకు ఎన్ని ఇచ్చారు? నేషనల్ హైవేస్ విషయంలో కూడా డిబేట్ చేయడానికి నేను సిద్ధంగా ఉన్నానని మీకు నేను తెలియజేస్తున్నాను. నేను యు టర్న్ తీసుకున్నానంటున్నారు. నాది యు టర్న్ కాదు, నాది రైట్ టర్న్. మీద ఒకర టర్న్, ఒకర టింకర్ల టర్న్. నేను ఈ రాష్ట్రం కోసం ఉన్నా, తెలుగు జాతి కోసం ఉన్నా, తెలుగు జాతి కోసమే మీతో కలిసా, తెలుగు జాతికి అన్యాయం చేశారని, నమ్మక ద్రోహం చేశారన్న తర్వాత తిరుబాటుచేశా, పోరాటం చేస్తున్నా, దేశంలో ఉన్న అన్ని రాజకీయ పార్టీలను కలుపుకొని వస్తున్నాను. తప్పకుండా ఈ రాష్ట్రానికి న్యాయం జరిగే వరకు పోరాటం ఆపే సమస్య లేదని మరొక్కసారి తెలియజేస్తున్నాను. ఏదో మా అబ్బాయి పదవి కోసం నేను ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నానంట. మీకు చెప్పానండి? అమిత్ షా గారూ మీకు ఎప్పుడైనా నేను చెప్పానా? మీ పుత్ర వాత్సల్యంతో 16 వేల టైమ్స్ ఆ కంపెనీ వ్యాల్యూయేషన్ పెరిగితే యాక్షన్ తీసుకోకుండా, మా వాళ్ల గురించి మాట్లాడటానికి మీకెలాంటి మోరల్ రైట్ ఉందని అడుగుతున్నాను. మీకు ఎలాంటి మోరల్ రైట్ లేదు. ఆ విషయం మీరు గుర్తు పెట్టుకోవాలి. నేను ప్రజల కోసం ఉన్నాను తప్ప ఇంకొకటి కాదు. ఆ విషయం మీరు గుర్తు పెట్టుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది.

ఇంకొకప్రక్కన ఆడవాళ్లంతా నామీద కోపంగా ఉన్నారంట. ఈ రాష్ట్రంలోని మహిళలతో నా సంబంధం, మాది జన్మజన్మల అనుబంధం, అన్నా చెల్లెళ్ల అనుబంధం ఇది. ఆ అనుబంధం మీకు తెలియదు. అందుకే నిన్న పసుపు-కుంకుమ క్రింద, తల్లిదండ్రులు ఇవ్వకపోయినా, అన్నదమ్ములు ఇవ్వకపోయినా, ఒక అన్నగా నా చెల్లెళ్లకు ఇచ్చిన ఏకైక కానుక పసుపు-కుంకుమ. రూ.10 వేలు ఒకసారి ఇచ్చాను. నిన్నా ఇచ్చాను. మీరు ఇంకా అసూయ పడతారు. మళ్ళీ ఇస్తా.. మళ్ళీ ఇస్తా.. నా చెల్లెళ్లను పైకి తీసుకొచ్చే బాధ్యతను నేను తీసుకుంటాను. విప్లవమార్గరాజు గారు పోయినా చెబుతారు, శ్రీనివాస్ గారు పోయినా అడుగుతారు. అనవసరంగా మాట్లాడొద్దండి, మా అన్న మీద ఈగ వాలితే మీ తోలు తీస్తామని మా చెల్లెళ్లే చెప్పే పరిస్థితి వస్తుంది. ఆ విషయం మీరు గుర్తు పెట్టుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది.

నా గురించి మీరు మాట్లాడుతున్నారు. రాయలసీమకు ఏదీ రాలేదని అంటారు. నేను అడుగుతున్నాను. కియా, సెల్కాన్, ఇండియన్ డిజైనింగ్, ఒకటి రెండు కాదు, ఇనూజి, ఏషియన్ లాంటి చాలా పెద్ద కంపెనీలు మన రాష్ట్రానికి వచ్చాయి. చరిత్రలో జరగని అభివృద్ధి రాయలసీమలో జరిగింది. రాయలసీమకు మీరు మొండి చెయ్యి చూపిస్తే, రాయలసీమకు రాయలసీమ స్టీల్ ప్లాంట్ ను కడప జిల్లాకు ఇచ్చి ఆదుకున్న ప్రభుత్వం తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అని చెప్పి కూడా నేను మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

(ఆ సందర్భంలో సభలో గౌరవ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

అభివృద్ధి చేయడం నా వల్ల కాదంట! కానీ, మీకు అభివృద్ధి అంటే తెలుసా? ఎప్పుడైనా అభివృద్ధి చేయాలనేది ఆలోచించారా? అమిత్ షాకు ఎక్కడైనా అభివృద్ధి అంటే ఏమిటో తెలుస్తుందా? ఎక్కడయ్యా మీరు? నాలుగేళ్ల ముందు ఎక్కడున్నారు సార్ వీళ్లు? దిల్లీకి వస్తేనే వీళ్లకు కళ్లు నెత్తికెక్కుతాయాండి? ఇష్టానుసారంగా మాట్లాడతారు. 40 సంవత్సరాలుగా రాజకీయాల్లో ఉంటూ, 35 సంవత్సరాలుగా నిబద్ధతతో ఉన్న రాజకీయ నాయకుడిని నేను.

(ఆ సందర్భంలో సభలో గౌరవ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

నాకున్న అనుభవం అది. ఆరోజు వాజ్ పాయ్ గారు అధ్యక్షా. నంబూద్రిపాద్ గారి దగ్గర్నుంచి, అదే మాదిరిగా సుర్జిత్ సింగ్ గారు కానీ, జ్యోతిబను గారి లాంటి లీడర్స్ తో కలిసి పనిచేసిన అనుభవం నాకు ఉంది. అలాంటిది వదిలిపెట్టి మీరు చెబుతున్నారు. 650 అవార్డులు మీరే ఇచ్చి, మీరు నన్ను విమర్శిస్తే, మీకు ఏ అర్హత ఉందో ప్రజలు అడిగే పరిస్థితి వస్తుందని చెప్పి కూడా నేను మీకు తెలియజేస్తున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి అన్నీ ఇచ్చామని అంటున్నారు. కానీ, కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్రానికి ఏమీ ఇవ్వలేదు. మళ్ళీ, మళ్ళీ చెబుతున్నాను. మీరు ఇచ్చిందేమీ లేదు. మనకు వచ్చింది కూడా ఏమీ లేదు. నేను ఒకటే మిమ్మల్ని కోరుతున్నాను. రాష్ట్ర ప్రజానీకం అడిగేది మిమ్మల్ని ఒకటే క్వశ్చన్. ఏమిటంటే, " ఎందుకు మాకు ప్రత్యేక హోదా ఇవ్వరు" అని ప్రజలు మిమ్మల్ని అడుగుతున్నారు. విభజన చట్టంలో ఉండే హామీలను మీరు ఎందుకు అమలు చేయరు. కడపన్నీ, కథలన్నీ వదిలిపెట్టండి, కట్టిపెట్టండి. మీ బాధ్యతను మీరు నిర్వర్తించండి. మీరొచ్చి ఇక్కడ అవాకులు చెవాకులు వాగితే మాత్రం ప్రజలు సహించరు. ఆ విషయం మీరు గుర్తుపెట్టుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. ఇది ఎన్.టి.రామారావు గారు పెట్టిన పార్టీ. తెలుగు వారి ఆత్మగౌరవం కోసం పెట్టిన పార్టీ ఈ తెలుగుదేశం పార్టీ.

(ఆ సందర్భంలో సభలో గౌరవ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఏదో మీరు అవకాశ వాదుల కోసం తెలుగు వాళ్ల ఆత్మగౌరవం గురించి మాట్లాడి ఆత్మాభిమానాన్ని దెబ్బతీస్తే మాత్రం ఎవరూ సహించే పరిస్థితి లేదు. అందుకే మళ్ళీ, మళ్ళీ చెబుతున్నాను. మీరు రండి, మీరు చేసిన పనుల గురించి చెప్పుకోండి గానీ నన్ను విమర్శించే హక్కు బి.జె.పి.కి గానీ, ఎన్.డి.ఎ.కు

గానీ లేదనే విషయాన్ని నేను మీకు తెలియజేసుకుంటూ, నా నిబద్ధత, క్వశ్చన్ చేసే హక్కు కూడా మీకు లేదు.

(ఆ సందర్భంలో సభలో గౌరవ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

నేను అందుకే మొన్న చెప్పాను. నేను గర్వంగా చెబుతున్నాను. ఇదొక గొప్ప దేశం. ప్రపంచంలోనే Demographic dividends ఉండే దేశం. టెక్నాలజీలో నంబర్ 1 గా ఉండే దేశం. ఇంకోప్రక్క ఇంగ్లీషు భాష ఎక్కువగా మాట్లాడే వాళ్లుండే దేశం. యువత ప్రపంచాన్నే శాసించే శక్తి, సామర్థ్యం ఏ దేశానికైనా ఉందంటే, అది మొదటి స్థానంలో భారతదేశం ఉందని చెప్పి కూడా నేను మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

(ఆ సందర్భంలో సభలో గౌరవ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

నా కల, నా ఆశయం అదే. ప్రపంచంలోనే ఒకటి, రెండు స్థానాల్లో ఆర్థిక వ్యవస్థలో భారతదేశం ఉండాలనేదే నా ఆలోచన. అది అమలు చేయడంలో నరేంద్ర మోదీగారు పూర్తిగా ఫెయిల్ అయ్యారు. economy పూర్తిగా collapse అయింది. మళ్ళీ ఈయనకంటే ఎవరు ప్రధానమంతైనా మెరుగ్గా చేస్తారు తప్ప ఇంకా తక్కువ చేసే పరిస్థితి రాదు. అందుకనే దేశాన్ని పరిరక్షించుకోవాలి. కోఆపరేటివ్ ఫెడలిజమ్ ఇక్కడ కూడా కోడికత్తి కేసును కూడా మీరు ఎత్తుకుపోయి ఎన్.ఐ.ఎ.కు అప్పగిస్తే, ఏమని చెప్పాలని నేను మిమ్మల్ని అడుగుతున్నాను.

(ఆ సందర్భంలో అధికార పార్టీ సభ్యులు బి.జె.పి. వైపు సభ్యులైన శ్రీ పి.విష్ణుకుమార్ రాజు గారు మరియు డా. కామినేని శ్రీనివాస్ గారి వైపుకు చూస్తూ “షేమ్, షేమ్” అంటు అనసాగారు)

కోడికత్తి కేసు విషయంలో ఏమి చెప్పుకుంటారు మీరు? అవును కోడికత్తి కేసులో ఏదో ఉంది, మేం ఎన్.ఐ.ఎ.కు ఇచ్చుకుంటామంటారా? నిన్న అదే చేశారు. వెస్ట్ బెంగాల్‌లో అదే జరిగింది. కానీ ఏమైంది? ఈరోజు మీ చేతులుకాలే పరిస్థితి వచ్చింది. ఈరోజు కోఆపరేటివ్ ఫెడలిజమ్ గురించి మాట్లాడారు. టీఎం ఇండియా గురించి మాట్లాడారు. ఇదేనా టీఎం ఇండియా అంటే? అందుకే నేను చెబుతున్నాను. మాటలు కాదు, చేష్టల్లో చూపించాల్సిన అవసరం ఉంది. అందుకే ఈ సభ ద్వారా రాష్ట్ర ప్రజానీకానికి తెలియజేస్తున్నాను. వ్యవసాయ రంగం పైన శ్రద్ధపెడతాం, రైతులను ఆదుకుంటాం. భవిష్యత్తులో కూడా రైతును అన్ని విధాలుగా ఆదుకుని, వ్యవసాయం లాభసాటి అయ్యే వరకు రైతన్నకు తోడుగా ఈ ప్రభుత్వం ఉంటుందని మరొకసారి మీద్వారా రాష్ట్రంలోని రైతులందరికీ హామీ ఇస్తూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

(ఆ సందర్భంలో సభలో గౌరవ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

జైహింద్, జై జన్మభూమి.

శ్రీ పి. విష్ణుకుమార్ రాజు: అధ్యక్షా.....

మిస్టర్ స్పీకర్: రాజు గారూ, బడ్జెట్ సమర్పణకు టైమ్ అయింది. మీరు subsequent గా మాట్లాడుదురు గానీ, తప్పకుండా మీకు టైమ్ ఇస్తాను.

శ్రీ పి. విష్ణుకుమార్ రాజు: ఓ.కె. సార్.

MR.SPEAKER: Now, presentation of Annual Financial Statement i.e., Vote On Account Budget for the year 2019-2020 by Hon'ble Minister for Finance.

(గౌరవ ఆర్థికశాఖామాత్యులు శ్రీ యనమల రామకృష్ణుడు గారిచే ఉదయం గం. 11.45 ని.లకు

“బడ్జెట్ 2019” సభలో ప్రవేశపెట్టబడింది.)

“2019-20 బడ్జెట్ ప్రసంగం

అధ్యక్షా! మరియు గౌరవ సభ్యులకు!

తమ అనుమతితో 2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఓట్-ఆన్-అకౌంట్ బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలు ఈ గౌరవ సభకు సమర్పిస్తున్నాను.

2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనమండలికి

ఓట్-ఆన్-అకౌంట్ బడ్జెట్ సమర్పిస్తూ 5 ఫిబ్రవరి, 2019న

గౌరవనీయ ఆర్థికశాఖామాత్యులు

శ్రీ యనమల రామకృష్ణుడుగారు చేసిన ప్రసంగం

గౌరవనీయ అధ్యక్షా! మరియు సభ్యులారా!

తమ అనుమతితో 2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఓట్-ఆన్-అకౌంట్ బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలు ఈ గౌరవ సభకు సమర్పిస్తున్నాను.

2. నా పదకొండవ బడ్జెట్ను, చారిత్రాత్మకమైన అమరావతిలో, వరుసగా మూడవసారి సమర్పించే అవకాశం రావడం గర్వకారణం.

3. అధ్యక్షా! బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలను వివరించటానికి ముందుగా జూన్ 2014లో మనం క్రొత్త రాష్ట్రంగా ఏర్పడిన నాటి నుండి ఈ రోజు వరకు జరిగిన ప్రయాణంలో ఎదుర్కొన్న సవాళ్లను, వాటిని అధిగమించిన తీరును మననం చేసుకోవడం, ముఖ్యాంశం. హేతుబద్ధత లేకుండా జరిగిన రాష్ట్ర విభజన వల్ల రాజధాని నగరాన్ని కోల్పోవడం, సరియైన పద్ధతిలో ఆదాయ-వ్యయాలను, ఆస్తులు-అప్పులను సక్రమంగా పంపిణీ చేయకపోవడం వల్ల రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా నిరాశ, నిస్పృహలు ఆవరించాయి.

4. ఇటువంటి క్లిష్ట పరిస్థితులలో, అపారమైన పరిపాలన అనుభవం; జాతీయ, అంతర్జాతీయ ఖ్యాతి; అనేక సవాళ్ళను ధీటుగా ఎదుర్కొనే శక్తి, నూతన రాష్ట్రాన్ని త్వరితగతిన అభివృద్ధి చేయగల సత్తా మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రివర్యులు శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడు గారికే ఉందనే గట్టి నమ్మకంతో రాష్ట్ర ప్రజానీకం యావత్తు ఆయనపై తమ ఆశలను, నమ్మకాన్ని ఉంచారు.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

5. ఇప్పటివరకు మనం సాధించిన పురోగతిని సమీక్షించుకోవాల్సిన అవసరం ఎంతైనా వుంది. 5 సంవత్సరాల క్రితం ఉన్నప్పటి పరిస్థితులను బేరీజు వేసుకోవడం ద్వారా మాత్రమే ఇది సాధ్యమవుతుంది. అప్పట్లో రాష్ట్ర ఆర్థిక మనుగడపై భయాందోళనలు ఉన్నాయి. కనీసం ఉద్యోగుల జీతాలను, సాధారణ ఖర్చులను కూడా చెల్లించలేరన్న అనుమానాలు అనేక మందిలో ఉండేవి.

6. అప్పటి పరిస్థితుల్లో:

- దేశంలోనే శరవేగంగా అభివృద్ధి చెందుతున్న ఆర్థిక వ్యవస్థలలో మన రాష్ట్రం ఒకటిగా నిలబడి, వరుసగా మూడేళ్లు రెండంకెల వృద్ధిని సాధించగలదని ఊహించామా?
- ఈజ్ ఆఫ్ డూయింగ్ బిజినెస్లో అగ్రగామి రాష్ట్రంగా ఉంటూ, విదేశీ పారిశ్రామిక పెట్టుబడులను ఆకర్షించడంలో ముందంజలో ఉంటామని అప్పట్లో అంచనా వేశామా?
- ప్రపంచ వాస్తంగా అత్యున్నత నమూనాలతో అంతర్జాతీయ వేదికలపై ప్రశంసించబడి, అందరి దృష్టిని ఆకర్షించేలా అంతర్జాతీయ స్థాయి నగరంగా నిలిచే ప్రజా రాజధాని అమరావతిని నిర్మిస్తామని మనం కలగన్నామా?
- వినూత్నంగా నిర్మితమయ్యే మన రాజధాని నగరం అమరావతికి 28,074 మంది భూయజమానులు భూసమీకరణ విధానం ద్వారా స్వచ్ఛందంగా తమ భూములను ఇవ్వటానికి ముందుకు వస్తారని; 2,28,559 మంది ఉదారంగా విరాళాలు ఇస్తారని ఆశించామా?
- 70 ఏళ్ళ ఆంధ్రుల కల, మన రాష్ట్ర జీవనాడి అయిన పోలవరం డ్యామ్ శరవేగంగా పూర్తి అవుతుందని, దేశంలోనే అతి పెద్ద ప్రాజెక్టులలో ఒకటిగా నిలుస్తుందని మనం ఊహించామా?
- నదుల అనుసంధాన ప్రక్రియలో దేశానికే ఆంధ్రప్రదేశ్ మార్గదర్శకం అవుతుందని తలచామా?
- 'మన గడ్డమీద నుంచే మన పరిపాలన' మరియు మన న్యాయవ్యవస్థ అమరావతి నుండే కొనసాగాలన్న కల ఇంత స్వల్ప సమయంలో నెరవేరగలదని అనుకొన్నామా?

- రాష్ట్రంలోని మూడు ప్రాంతాలలో 3 అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయాలు అభివృద్ధి చేయగలమని అప్పట్లో ఊహించామా?
- తీవ్ర ఆర్థిక లోటులో కూడా, పెద్ద ఎత్తున రైతులకు సంపూర్ణ ఋణమాఫీ చేస్తామని, స్వయం సహాయక మహిళా సంఘాలకు 'పసుపు-కుంకుమ' అందిస్తామని, పెన్షన్ల మొత్తాన్ని 10 రెట్లు పెంచుతామని, సంక్షేమంలో ఇతర రాష్ట్రాలకే ఆంధ్రప్రదేశ్ మార్గదర్శకం అవుతుందని భావించామా?

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

- గ్రామీణ జీవన దశలు అన్నింటికీ వర్తించేలా అద్భుతమైన మౌలిక సదుపాయాలను నెలకొల్పే సామర్థ్యాన్ని పెంపొందించి దేశానికే మార్గదర్శకమైన నమూనాని మనం అందిస్తామని అప్పట్లో ఊహించామా?

కానీ, ఇవన్నీ ఈ రోజున నిజంగానే సాధించాము! అందరి కలలను నిజం చేసాము!

Adversity causes some men to break; others to break records.

William Arthur Ward, an American author

7. ఎన్నో ప్రతికూలతల నడుమ కూడా అనుకున్న విజయాలను సాధించిన ఈ ప్రభుత్వంలో నేనూ ఒక సభ్యుడిని కావడం నాకెంతో గర్వకారణం. ఇది సాధ్యపడింది అంటే, దానికి మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడు గారి ముందుచూపు, సమర్థ నాయకత్వమే కారణం. ఆయన సమర్థ నాయకత్వం, అటు రాజకీయ యంత్రాంగానికి, ఇటు ప్రభుత్వ యంత్రాంగానికి మార్గదర్శకంగా ఉంటూ, రాష్ట్ర ప్రజల అపారమైన నమ్మకం పొందేందుకు, కార్యోన్ముఖులు అయ్యేందుకు స్ఫూర్తినిచ్చింది. కేంద్ర ప్రభుత్వ అరకొర సహాయం, రాష్ట్ర సమస్యలను మరింత జరిలం చేసినప్పటికీ, నాయకత్వ సామర్థ్యంతో, అధికార యంత్రాంగం తోడ్పాటుతో, అభివృద్ధి పథంలో మన ప్రభుత్వం కొనసాగింది అనేది మనం మరువకూడని అంశం.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

8. ప్రజలిచ్చిన బాధ్యతను, వినమ్రతతో, అంకితభావంతో తన భుజస్కందాలపై వేసుకొని 2022 నాటికి అభివృద్ధి చెందుతున్న మొదటి 3 రాష్ట్రాలలో ఒకటిగా, 2029 నాటికి అభివృద్ధి సాధించిన ఉత్తమ రాష్ట్రంగా రూపొందేందుకు గౌరవనీయులైన మన ముఖ్యమంత్రిగారు నిర్దిష్టమైన దిశా నిర్దేశం చేశారు. సమాజ వికాసం, కుటుంబ వికాసం మరియు సుస్థిర అభివృద్ధి లక్ష్యాలను సాధించేందుకు అహర్నిశలు కృషి చేస్తూ, రాష్ట్ర ప్రజలందరూ ఆనందంతో, పూర్తి సంతృప్తితో జీవితాన్ని గడపాలన్న లక్ష్యంతో గత ఐదేళ్ళు పరిపాలనను ముందండి నడిపించారు.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

9. సమాజంలో పెరిగిపోతున్న ఆర్థిక అసమానతలవల్ల మా ప్రభుత్వం పూర్తి జాగరూకతతో ఉంది. అందుకే మా ప్రభుత్వం, అన్ని వర్గాల సమ్మిళిత అభివృద్ధి, సంక్షేమం లక్ష్యంగా, సమానత్వ ప్రాతిపదికను (Gini Co-efficient) అందిపుచ్చుకున్నాము. తల్లి గర్భం నుండి జీవితాంతం వరకు ప్రతి దశలోనూ సంక్షేమాన్ని అమలు చేస్తున్న స్ఫూర్తిదాయకమైన ప్రభుత్వం ఇది. వ్యాపార, వాణిజ్యాభివృద్ధికి అనుకూల వాతావరణం కల్పించడంతో పాటు సమాజంలో పేదరిక నిర్మూలన, ఆహార భద్రత, సమ్మిళిత అభివృద్ధి, సేవల అందజేత; రైతులు, అసంఘటిత కార్మికులు, పెడవ్యూల్డు కులాలు, పెడవ్యూల్డు తెగలు, బడుగు వర్గాలు, బలహీన వర్గాలు, వెనుకబడిన తరగతులు, అత్యంత వెనుకబడిన తరగతులు, ఆర్థికంగా వెనుకబడిన తరగతులు, మహిళలు, శిశువులు, యువత, దివ్యాంగులు, ట్రాన్స్ జెండర్స్ మరియు వయోవృద్ధులకు సాధికారత కల్పించడానికి, మా ప్రభుత్వం చేపట్టిన చర్యలు, పాటించిన విధానాలు, చేసిన కృషి, సత్ఫలితాలను ఇచ్చాయి. నీటిపారుదల, వ్యవసాయోత్పత్తి మరియు ఉత్పాదకత, ఆహార భద్రత, అందరికీ పక్కా ఇళ్ళు సురక్షిత త్రాగునీరు, పారిశుధ్యం, నిరంతర విద్యుత్, రోడ్లనిర్మాణం, విద్యానైపుణ్యాభివృద్ధి, ఆరోగ్య భద్రత, జీవనోపాధి అవకాశాలు, సామాజిక భద్రత, గ్రామీణాభివృద్ధి, పట్టణాభివృద్ధి రంగాలలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం వేగవంతమైన అభివృద్ధిని నమోదు చేసింది.

మహిళా సాధికారత మరియు వికాసము

10. పురుషులతో మహిళలు పోటీ పడే (జెండర్ ఈక్వాలిటీ) సమాజం ఏర్పాటే మా ప్రభుత్వ లక్ష్యం. మహిళా సాధికారత మరియు మహిళల్లో శక్తి సామర్థ్యాలను వెలికి తీయటం కోసం వారికి ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం కల్పించటం, అత్యున్నత విద్య, మెరుగైన ఆరోగ్యం మరియు పోషకాహారాన్ని అందించటం, కార్మిక వర్గాన్ని భాగస్వామ్యం చేయటం మరియు ఇంటా బయటా భద్రత కల్పించటం, తదితర చర్యలను విస్తృతపరిచేందుకు మా ప్రభుత్వం నిబద్ధతతో కృషి చేస్తోంది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

11. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు సదా మహిళాసాధికారత కోసం బలంగా వాదించేవారు. రెండు దశాబ్దాల క్రితం ఆయన ప్రారంభించిన 'వెలుగు' పథకం అన్ని వర్గాలతో కూడిన 94 లక్షల మంది స్వయం సహాయక సంఘ సభ్యులకు విస్తరించి ప్రపంచంలోనే అతి పెద్ద పేదరిక నిర్మూలన కార్యక్రమంగా నిరూపితమైనది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఈ పథకం ద్వారా లబ్ధిపొందినవారిలో 17 లక్షల మంది పెడ్యూల్డు కులాలవారు, 5 లక్షల మంది పెడ్యూల్డు తెగలవారు, 46 లక్షల మంది వెనుకబడిన తరగతులవారు, 5 లక్షల మంది మైనారిటీవారు, 21 లక్షల మంది జనరల్ కేటగిరీవారు ఉన్నారు.

12. 2014 సంవత్సరంలో ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చే సమయానికి స్వయం సహాయక సంఘాలపై విపరీతమైన ఆర్థిక వత్తిడి ఉంది. మహిళాసాధికారత లేనిదే సమాజ వికాసం మరియు కుటుంబ వికాసం సాధించలేమన్న గట్టి నమ్మకంతో, ఆర్థిక ఒత్తిళ్ళకు కూడా నెరవకుండా 'పసుపు-కుంకుమ' పథకాన్ని మా ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టింది. ప్రతి స్వయం సహాయక సంఘ సభ్యురాలికి రూ.10,000 చొప్పున ఆర్థిక సహాయం ఈ పథకం ద్వారా అందచేయడమైంది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

రూ.8,604 కోట్ల మేర 86,04,304 స్వయం సహాయక సంఘ సభ్యులకు దీని ద్వారా లబ్ధి చేకూరుతుంది.

13. డ్వాక్రా మరియు మెప్పా ఆడపడుచుల అందరి బాధ్యత భుజాన ఎత్తుకున్న "అన్న" గా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడు గారు స్వయం సహాయక సంఘాల ఆర్థిక సాధికారతకు నడుం కట్టారు. గతంలో ఇచ్చిన దానికి అదనంగా మరోమారు 10,000 రూపాయలు ఇవ్వాలని, 2019 ఫిబ్రవరిలో 2500 రూపాయలు, మార్చిలో 3500 రూపాయలు మరియు ఏప్రిల్లో 4000 రూపాయలు ఇవ్వాలని నిర్ణయించారు. దీని ద్వారా రాష్ట్రంలోని 93.81 లక్షల మంది స్వయం సహాయక సంఘాల మహిళలకు 9,381 కోట్ల రూపాయలు లబ్ధి చేకూరుతుంది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

14. మా ప్రభుత్వం బ్యాంక్ అనుసంధాన విధానాన్ని 63,283 కోట్ల రూపాయలతో 20,50,794 స్వయం సహాయక సంఘాలకు విస్తరింపచేసింది. స్త్రీ నిధి ద్వారా లబ్ధిదారుల సంఖ్యను రెట్టింపు చేస్తూ 16.77 లక్షల మందికి 4,313 కోట్ల రూపాయల వ్యయంతో 2014-15 నాటికంటే 5 రెట్ల రుణాలను అందించటం జరిగింది. వడ్డీలేని రుణాల నిమిత్తం 2,514 కోట్ల రూపాయలు 8.5 లక్షల స్వయం సహాయక సంఘాలకు చెల్లించడం జరిగింది.

15. ప్రామాణిక ఉద్యోగులతో పాటుగా ఒప్పంద ఉద్యోగులు, పొరుగు సేవల ఉద్యోగులకు కూడా 180 రోజుల ప్రసూతి సెలవు వసతిని మా ప్రభుత్వం కల్పించింది. మహిళలు ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలలో మరింతగా పాలుపంచుకొనే దిశగా ఈ చర్య దోహదపడుతుంది.

16. ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో బాలికల నమోదును పెంపొందించి, మధ్యలోనే విద్యను విరమించే వారి నిష్పత్తిని తగ్గించే లక్ష్యంతో 'బడికొస్తా' పథకాన్ని మాప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టింది. ఈ పథకం ద్వారా 1.87 లక్షల బాలికలకు సైకిళ్ళు అందించబడ్డాయి.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

కిశోరప్రాయంలోని బాలికలను తిరిగి పాఠశాలలో భర్తీ అయ్యే దిశగా ప్రోత్సహించడానికి, వారికి మెరుగైన పోషక విలువలతో కూడిన పౌష్టికాహారాన్ని మరియు ఇతర శిక్షణలను 'సబల' పథకం ద్వారా అమలు చేస్తున్నాము.

17. మా ప్రభుత్వం ప్రారంభించిన 'తల్లీ బిడ్డ ఎక్స్ప్రెస్' పథకం ద్వారా 7.19 లక్షల మహిళలకు ప్రసూతి అనంతరం లబ్ధి చేకూరింది. 6.91 లక్షల మంది తల్లులకు ఎన్.టి.ఆర్. బేబీ కిట్లను పంపణి చేసాము. అదనపు పౌష్టికాహార కార్యక్రమం ద్వారా 6 సంవత్సరాల లోపు 30.49 లక్షల బాలబాలికలకు; 6.19 లక్షల గర్భిణీ స్త్రీలు, బాలింతలకు; అదనపు పోషకాలతో కూడిన ఆహారాన్ని సమకూరుస్తుంది. మెరుగైన పోషకాహారం అందించే 'అన్న అమృత హస్తం' ద్వారా బరువు తక్కువగా జన్మించే పిల్లల సంఖ్యను తగ్గించటం, ప్రసూతి సమయంలో సంభవించే మరణాలను అరికట్టటం మా ప్రభుత్వం యొక్క లక్ష్యం.

18. ఇప్పటికే ఉన్న అనుబంధ పోషకాహార కార్యక్రమానికి అదనంగా, 'బాలసంజీవని' (ప్రత్యేక ఆహార పథకం) పథకం ద్వారా పెడమ్యాల్డు కులాలు, పెడమ్యాల్డు తెగల బాలబాలికలు, గర్భిణీ స్త్రీలు బాలింతలు; మరియు సాధారణ తరగతులకు చెందిన పిల్లలలో పౌష్టికాహార లేమిని, రక్తహీనత మరియు ప్రమాదావకాశమున్న గర్భిణీ స్త్రీలను మా ప్రభుత్వం ఆదుకుంటుంది. గిరి గోరుముద్దలు పథకం అమలు ద్వారా 1.45 లక్షల గిరిజన ప్రాంత పిల్లలలోని పౌష్టికాహార లేమిని రూపుమాపే ప్రయత్నం జరుగుతుంది.

19. 'దీపం' పథకాన్ని ఇంధన భద్రతగానే కాక కట్టెలు వాడే సమయంలో వచ్చే పొగ వలన కలిగే ఆరోగ్య సమస్యల నుండి రక్షణ కల్పించే మార్గంగా మరియు పర్యావరణ పరిరక్షణకు తోడ్పాటుగా మా ప్రభుత్వం భావిస్తుంది. ఇంతకు ముందు 15 సంవత్సరాలలో 25.82 లక్షల వంట గ్యాస్ కనెక్షన్లను ఇవ్వగా, గత నలుగున్నర సంవత్సరాలలోనే 30.61 లక్షలు ఇవ్వడం జరిగింది. ప్రస్తుతం 1.53 కోట్ల కనెక్షన్లతో నూరు శాతం కుటుంబాలకు వంట గ్యాస్ అందిస్తూ కిరోసిన్ మరియు పొగ విముక్తి రాష్ట్రంగా మన రాష్ట్రం ప్రకటించబడింది అని ఈ గౌరవ సభకు తెలియచేయడానికి నేను ఎంతో సంతోషిస్తున్నాను.

20. 15 లక్షల స్వయం సహాయ సంఘాల మహిళలు మరియు 10 లక్షల ఇతర కౌమార బాలికల ఆరోగ్యం, పరిశుభ్రత మెరుగుపర్చడానికి మా ప్రభుత్వం 100 కోట్ల రూపాయలతో 'రక్ష' పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టి శానిటరీ నాప్కిన్లు పంపిణీ చేస్తుంది.

21. మహిళలకోసం ప్రభుత్వం అమలు చేస్తున్న పథకాలను గురించి వివరించడానికి, హింసకు గురైన మహిళల సహాయార్థం తక్షణ అత్యవసర ప్రతిస్పందనను అందించడానికి, 24 గంటలు పనిచేసే ప్రత్యేక హెల్ప్ లైన్తో పాటు 13 జిల్లా కేంద్రాలలో One Stop Centre (OSC) లను మా ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

రైతు సంక్షేమం

22. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర స్థూల వార్షికోత్పత్తిలో 32 శాతం వాటాను వ్యవసాయం, వ్యవసాయ అనుబంధ శ్రామిక వర్గంలోని సుమారు 58 శాతం అందిస్తున్నారు. ఈ కారణంగా, మా ప్రభుత్వం ఈ రంగాన్ని పరిపూర్వక అభివృద్ధి పెంపొందించే క్రమంలో కీలకమైన భాగస్వామిగా పరిగణిస్తుంది. ఋణమాఫీ మరియు మెరుగైన ఉత్పాదక రాయితీల ద్వారా వ్యవసాయ వ్యాకులతను ఉపశమింప చేయటం మా ప్రధాన వ్యూహంగా భావిస్తూ రైతుల ఆదాయం స్థిరంగా వృద్ధి చేయటానికి కరవు నివారణ, మెరుగైన పెట్టుబడులు, వ్యవసాయ యాంత్రీకరణ, కౌలుదారు రైతులకు అరవు సౌకర్యాలను పెంపొందించుట, ధరల హెచ్చుతగ్గుల నుండి రక్షణ కల్పించుట వంటి చర్యలపై దృష్టి సారించటం జరిగింది.

23. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో 2014 లో నెలకొన్న వ్యవసాయ సంక్షోభాన్ని గుర్తించిన మన ముఖ్యమంత్రివర్యులు శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడు గారు 'అన్నదాతకి ఆప్త బాంధవుడి'గా 24,000 కోట్ల రూపాయల ఋణభారం నుంచి రైతులను విముక్తి చేశారు.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఆఖరి రెండు వాయిదాలను త్వరలోనే జమచేయడం జరుగుతుంది. ఉద్యాన రంగంలో 2.23 లక్షల మంది రైతులకు 384 కోట్ల రూపాయల ఋణ ఉపశమనం కల్పించాం.

24. మా ప్రభుత్వం రైతులను ఆదుకొనేందుకు మరో వినూత్న పథకం, 'అన్నదాత సుఖీభవ' ప్రవేశపెడుతుంది. 2019-20 సంవత్సరానికి ఈ పథకానికి 5000 కోట్ల రూపాయలను నేను ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

25. మా ప్రభుత్వం వివిధ పంటలకు ఇన్సుల్ట్ సబ్సిడీ పెంచి వరి, చెరకు, ప్రత్తి మరియు వేరుశనగ పంటలకు ఉన్న రాయితీని 10,000 రూపాయలనుండి 15,000 రూపాయలకు, మొక్కజొన్న పంటకు 8,333 రూపాయల నుండి 12,500 రూపాయలకు, పప్పు ధాన్యాలు మరియు పొద్దుతిరుగుడు పంటకు 6,250 రూపాయల నుండి 10,000 రూపాయలు చేసింది. దీనివల్ల 39.33 లక్షల మంది రైతులు లబ్ధి పొందారు.

26. వ్యవసాయ ఆదాయాన్ని స్థిరంగా వృద్ధిచేయుట కొరకు, ఉత్పాదక మెరుగుదలకై సూక్ష్మ పోషక రాయితీని 100 శాతానికి పెంచటం మరియు చంద్రన్న రైతు క్షేత్రాలు, పొలం పిలుస్తుంది కార్యక్రమాల ద్వారా వివిధ స్థిరీకరణ చర్యలను బలోపేతం చేయటంపై దృష్టి సారించింది. వ్యవసాయ ఆదాయాన్ని వృద్ధి చేయుటకు, ఆరోగ్యాన్ని ప్రోత్సహించుటకు మరియు పర్యావరణాన్ని పరిరక్షించుటకు మా ప్రభుత్వం 'జీరో బడ్జెట్ సహజ సేద్యం' విధానాన్ని ప్రోత్సహించింది. ఈ విధానం ఐక్యరాజ్య సమితి మరియు ప్రపంచ ఆర్థిక వేదిక వంటి అంతర్జాతీయ సంస్థలచే ప్రశంశలు అందుకుంది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

27. వ్యవసాయ వ్యయాన్ని తగ్గించడానికి మా ప్రభుత్వం యాంత్రీకరణను ప్రోత్సహిస్తుంది, uberisation ద్వారా యంత్రపరికరాలను పంపిణీ చేస్తుంది. అలాగే, 2.5 లక్షల రూపాయల గరిష్ట రాయితీతో ట్రాక్టర్లు మరియు rotovatorలను పంపిణీ చేసే కార్యక్రమాన్ని కూడా ప్రారంభించటం జరిగింది. విత్తన పరిశ్రమలో పరిమిత మౌలిక సదుపాయాలను గుర్తించిన ప్రభుత్వం ఆంధ్రప్రదేశ్‌ను విశ్వవిత్తన కేంద్రంగా తీర్చిదిద్ది తద్వారా తక్కువ ధరకు మేలురకమైన విత్తనాలు లభ్యమయ్యే దిశగా అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రాలకు చెందిన అయోవా (IOWA) రాష్ట్ర విశ్వవిద్యాలయ సౌజన్యంతో కర్నూలు జిల్లాలో 650 ఎకరాల మెగా విత్తన పార్క్‌ను ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేసింది.

28. రాష్ట్రంలో అదనపు భూగర్భ జలాలు లభ్యమయ్యే ప్రాంతాలలో చిన్న, సన్నకారు రైతుల నిమిత్తం సోలార్ బోర్ వెల్స్ తవ్వకాన్ని 'ఎన్.టి.ఆర్. జలసిరి Phase-II' కార్యక్రమం ద్వారా మా ప్రభుత్వం 2016-17 సంవత్సరంలో మంజూరు చేసింది. 35,508 లబ్ధిదారులకు మేలుచేకూరుస్తూ 88,770 ఎకరాలు సాగులోకి వచ్చాయి.

29. బిందు సేద్యం ద్వారా అధిక రాయితీలను అందిస్తూ, కరువుకు ఆలవాలమైన రాయలసీమను ఉద్యాన సీమగా మార్చటానికి మా ప్రభుత్వం నడుం బిగించింది. తద్వారా వ్యవసాయ GVAలో రాయలసీమ జిల్లాలు అగ్రగామిగా ఎదగటానికి తోడ్పాటు లభించి 7.25 లక్షల రైతులకు లబ్ధి చేకూరి 7.3 లక్షల హెక్టార్ల భూమి సస్యశ్యామలమైంది.

30. విలువను జోడించటం ద్వారా రైతుల ఆదాయాన్ని గణనీయంగా పెంపొందించవచ్చు అనే మా ప్రభుత్వ సమ్మకానికనుగుణంగా, ఆహార ప్రక్రియ పరిశ్రమలకు రూ.300 కోట్లు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

31. కనీస మద్దతు లేని పంటల విషయంలో విపణి అనిశ్చితికి రైతులు నష్టపోకుండా ప్రస్తుతమున్న విపణి ప్రమేయ నిధిని 500 కోట్ల రూపాయల నుండి 2019-20 సంవత్సరంలో 1,000 కోట్ల రూపాయలకు పెంచడానికి మా ప్రభుత్వం ప్రతిపాదిస్తుంది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

32. కౌలు రైతులకు సంస్థాగత ఋణం, పంట భీమా, వ్యవసాయపు పనిముట్లు, ఉత్పాదక రాయితీ వంటి సదుపాయాలు కల్పించడం కోసం భారత దేశంలోనే మొట్టమొదటిసారిగా సాగు ప్రమాణ పత్రాన్ని మా ప్రభుత్వం పరిచయం చేసింది. 2014-15 సంవత్సరంలో 1.34 లక్షల కౌలు రైతులు తీసుకున్న ఋణ మొత్తం 272 కోట్ల రూపాయలు కాగా 2018-19 సంవత్సరానికి 11.06 లక్షల కౌలు రైతులు 4,954 కోట్ల రూపాయల మేరకు ఋణ సౌకర్యాన్ని పొందారు.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

33. పశువుల రంగాన్ని ప్రోత్సహించడానికి, ప్రతి గ్రామంలో పశుగ్రాస ఉత్పత్తిలో స్వయం సాఫల్యతను సాధించేందుకు పశుగ్రాస భద్రతా విధానాన్ని ప్రవేశపెడుతూ 83,396 ఎకరాలలో ఊరూరా పశుగ్రాస క్షేత్రాలను ఏర్పాటు చేయడమైనది. పశుగ్రాసం మరియు ఆహారం అభివృద్ధికి గాను 2019-20 సంవత్సరానికి నేను 200 కోట్ల రూపాయలను ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

పశువులపై బీమా కొరకు 200 కోట్ల రూపాయలను ఈ బడ్జెట్లో నేను కేటాయిస్తున్నాను. మత్స్య పరిశ్రమ రంగానికి ఊతమివ్వడానికి, 2015-16 సంవత్సరంలో యూనిట్ ఒక్కటికి ఉన్న రూ.4.13 పైసలను చేపల పెంపకంపై విద్యుత్ టారిఫ్ 2018-19 సంవత్సరంలో 2 రూపాయలకు తగ్గించటం జరిగింది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

34. ఈ సంవత్సరంలో 33 శాతం వర్షపాత లోటు ఉన్నప్పటికీ, సమర్థవంతమైన కరువు నివారణ చర్యలు వ్యవసాయ రంగాన్ని 15 శాతం వృద్ధి బాటన నడిపించాయి. రైతులకు స్థిరమైన ఆదాయం కల్పించటంతోపాటు వారి వ్యాకుల వలసలను ఈ చర్యలు నివారించాయి.

35. గత నాలుగున్నర సంవత్సరాలలో 81,554 కోట్ల రూపాయల వ్యయాన్ని కేటాయించడం, వ్యవసాయాభివృద్ధిపై రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఉన్న శ్రద్ధను సూచిస్తుంది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

దీని ప్రభావం ఉత్పాదనలో ఆంధ్రప్రదేశ్ అగ్రగామిగా ఎదగడానికి తోడ్పడింది. ఉత్పాదకతలో కూడా 2014-15 నుండి ప్రతి సంవత్సరంలో ప్రగతి సాధిస్తున్నాము. మొక్కజొన్న (6,612 కేజీ/హెక్టార్), జొన్న (2,041 కేజీ/హెక్టార్) yield per Hectar వచ్చింది. ఈ విధంగా ఉత్పాదకత సాధించి మొదటి స్థానంలో, వరి (3,540 కేజీ/హెక్టార్) సాధించి రెండవ స్థానంలో నిలిచింది. పాల ఉత్పత్తి 50 శాతం పెరిగి 138.25 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు, మాంసం ఉత్పత్తి 45 శాతం పెరిగి 7.08 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు, గుడ్ల ఉత్పత్తి 36 శాతం పెరిగి 1,778 కోట్లకు చేరాయి. సగటున అన్ని రంగాల వృద్ధి రేటు 33.5 శాతంగా ఉన్న మన రాష్ట్రం అత్యంత వేగంగా అభివృద్ధి చెందుతున్న రాష్ట్రంగా ఎదిగింది. చేపల పెంపకం మరియు ఆదాయంలో మొదటి స్థానానికి చేరుకోవటంలో మా ప్రభుత్వం తోడ్పాటుంది.

యువజన సాధికారత

36. ప్రప్రథమంగా 'యువజన విధానం' ప్రకటించడం ద్వారా మా ప్రభుత్వానికి యువజన సంక్షేమంపై ఉన్న ఆసక్తిని ప్రతిబింబిస్తుంది. విద్యావంతులైన ప్రతి యువత గౌరవ ప్రదమైన జీవనశైలితో ఉద్యోగాన్ని కలిగి ఉండాలని మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి గట్టి నమ్మకం. ఈ ఉద్దేశ్యానికి అనుగుణంగా, మా ప్రభుత్వం నిరుద్యోగ యువతకు నెలకు 1,000 రూపాయల నిరుద్యోగ భృతిని ఇచ్చేందుకు 'ముఖ్యమంత్రి యువనేస్తం' పథకాన్ని ప్రారంభించింది. ఇటీవల ఈ భృతిని 2,000 రూపాయలకు పెంచడం జరిగింది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

37. ముఖ్యమంత్రి యువనేస్తం పథకం క్రింద 4.3 లక్షల మందికి లబ్ధిని మంజూరు చేయడం జరిగింది. ఈ పథకాన్ని, ఒక స్థిరీకరణ పద్ధతిలో అమలు చేయాలని భావిస్తున్నాము. నిరుద్యోగ భృతిని అందించడంతోపాటు, నిరుద్యోగ యువతను నైపుణ్యాభివృద్ధి కార్యక్రమాలలో మరియు ఏకీకృత విధానంలో యువజన సంక్షేమం, పరిశ్రమలు, కార్మిక, నైపుణ్యాభివృద్ధి వంటి వివిధ విభాగాలలో ఒక స్థిరమైన ప్రాతిపదికన లభదాయక ఉపాధిని పొందేందుకు ఈ పథకం దోహదపడుతుంది.

38. SIEMENS సహకారంతో ఒక లక్షమందికి శిక్షణ ఇచ్చే సామర్థ్యం గల మొత్తం 40 కేంద్రాలను స్థాపించి ఇప్పటివరకు 84,852 మంది అభ్యర్థులకు శిక్షణ ఇవ్వడం జరిగింది. ఉపాధి-ఆధారిత నైపుణ్యాలను అందించడానికి Google, Amazon వంటి ప్రముఖ అంతర్జాతీయ సంస్థలతో మా

ప్రభుత్వం కలిసి పనిచేసింది. పరిశ్రమలతో సన్నిహిత సహకారం కొనసాగించడం ద్వారా వివిధ పరిశ్రమల సంఘాలనుండి ప్రశంసలు అందుకొంటూ CIIచే ఉపాధికల్పనలో నెం.1 రాష్ట్రంగా మన రాష్ట్రం గుర్తింపబడింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర నైపుణ్యాభివృద్ధి సంస్థ ద్వారా ఇప్పటివరకు 8.66 లక్షల మంది యువత శిక్షణ పొందారు.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

39. మా ప్రభుత్వం ప్రైవేటు రంగాల ద్వారా 7.7 లక్షల ఉద్యోగాలను కల్పించింది. 2.51 లక్షల ఉద్యోగాలు పెద్ద మరియు బృహత్ ప్రాజెక్టుల నుండి 3 లక్షల 30 వేలు మధ్యతరహా, చిన్న సంస్థల నుండి, 1.78 లక్షలు నైపుణ్యాభివృద్ధి సంస్థ ద్వారా, 0.13 లక్షలు APITA ద్వారా సాధించడం జరిగింది. దీనితోపాటుగా, 42,000 పోస్టులకు నియామకాలు జరగడానికి మా ప్రభుత్వం అనుమతులను మంజూరు చేసింది. ప్రభుత్వం చేపట్టిన అనేక నిర్మాణ కార్యకలాపాలు గణనీయమైన సంఖ్యలో ఉద్యోగాలను సృష్టిస్తున్నాయి. సృష్టించబడుతున్న ఉద్యోగాల వివరాలను, నియామకమౌతున్న ఉద్యోగి వివరాలను, పారదర్శకతతో అందరికీ అందుబాటులో ఉండే విధంగా online లో ఉంచుతున్న ఏకైక రాష్ట్రం ఆంధ్రప్రదేశ్ అని గౌరవనీయ సభ్యులకు తెలియచేయడానికి గర్వపడుతున్నాను.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

సాంఘిక సాధికారత మరియు సంక్షేమం

40. పుట్టుక పరిస్థితులకు అతీతంగా అన్ని వర్గాల ప్రజలు స్వయం సమృద్ధితో, ఆత్మ విశ్వాసంతో ఉండాలనే సంఘటిత విధానాన్ని అవలంబిస్తూ గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి నాయకత్వంలో మా ప్రభుత్వం సదా కృషి చేస్తుంది. సామాజికంగా వెనుకబడిన - షెడ్యూల్డ్ కులాలు, షెడ్యూల్డ్ తెగలు, వెనుకబడిన తరగతులు, మైనారిటీలకు శాచురేషన్ పద్ధతిలో మా ప్రభుత్వం సంక్షేమ పథకాల క్రింద సహాయాన్ని మరింత విస్తరింప చేస్తుంది.

41. **నబ్ ప్లాన్ బడ్జెట్:** గత నాలుగున్నర సంవత్సరాలుగా ప్రభుత్వం 32,843 కోట్ల రూపాయలు షెడ్యూల్డ్ కులాల సంక్షేమానికి, 8,950 కోట్లు షెడ్యూల్డ్ తెగల సంక్షేమానికి, 28,805 కోట్లు వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమానికి ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

42. **నూతన కార్పొరేషన్లు:** అన్ని వెనుకబడిన వర్గాల సంక్షేమాన్ని పెంపొందించాలనే ఉద్దేశంతో మా ప్రభుత్వం యాదవ, తూర్పు కాపు/గాజుల కాపు, కొప్పల వెలమ/పాలినాటి వెలమ, కురుబ/కురుమ, వణ్యకుల క్షేత్రియ (వణ్ణె రెడ్డి/వన్ని కాపు/పల్లి కాపు/పల్లి రెడ్డి), కళింగ, గవర, చేనేత

(పద్మశాలి/దేవాంగుల/ తొగట/శాలి/తొగట-వీర క్షత్రియ/పట్టు శాలి/తొగట శాలి/సేనాపతుల /శాలివన్), మత్స్యకారులు (అగ్నికుల క్షత్రియ/పల్లి/వడబలిజ/బెస్త/జాలరి/గంగావర్/గంగపుత్ర/ గూండ/నయల/పట్టపు మరియు గండ/తెలికుల/ దేవటిలకుల వంటి క్రొత్త కార్పొరేషన్లను ఏర్పరచడం జరిగింది.)

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

43. రజక, నాయీబ్రాహ్మణ, వడ్డెర, సాగర/పుష్పర, కృష్ణ బలిజ/పూసల, వాల్మీకి/బోయ, బట్రాజ, కుమ్మరి/శాలివాహనులకు ఉన్న కొ-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ ఫెడరేషన్ను, కొ-ఆపరేటివ్ ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్గా మార్చడం జరుగుతుంది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

44. కల్లు గీత కార్మికుల కార్పొరేషన్ను శెట్టిబలిజ/గౌడ/ఎడిగ/గౌడ్/గండ/శ్రీశయన/కళింగ/ గొండ/యాదవ కొ-ఆపరేటివ్ ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్గా పేరు మార్చడం జరుగుతుంది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

45. వెనుకబడిన కార్పొరేషన్లకు 3,000 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించేందుకు ప్రతిపదిస్తున్నాను. వివిధ వెనుకబడిన తరగతుల కార్పొరేషన్లకు వారిలో దారిద్ర్య రేఖకు దిగువన వున్న జనాభా దామాషా పద్ధతిలో ఈ కేటాయింపును పంచడం జరుగుతుంది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

46. 2014 సంవత్సరంలో బ్రాహ్మణ కార్పొరేషన్, 2015 సంవత్సరంలో కాపు కార్పొరేషన్, 2016 సంవత్సరంలో అత్యంత వెనుకబడిన తరగతుల కార్పొరేషన్ మరియు వైశ్య కార్పొరేషన్లు స్థాపించడం జరిగింది. అలాగే ఆంధ్రప్రదేశ్ నూర్బాహ/దూదేకుల ముస్లిం కొ-ఆపరేటివ్ ఫెడరేషన్ను కూడా 2018 సంవత్సరంలో స్థాపించడం జరిగింది. ఈ సంస్థలు సదరు సామాజిక వర్గాలలో వెనుకబడిన తరగతుల వారి ఉన్నతి కోసం కృషి చేస్తాయి. కాపుల సంక్షేమానికి 1,000 కోట్లు, బ్రాహ్మణుల సంక్షేమానికి 100 కోట్లు, ఆర్య వైశ్యుల సంక్షేమానికి 50 కోట్లు, క్షత్రియులు (రాజులు) సంక్షేమానికి 50 కోట్లు ప్రత్యేకించడమైనది.

47. **విద్యా పురోభివృద్ధి:** పోస్టు మెట్రిక్ స్కాలర్షిప్ పథకం క్రింద అన్ని వర్గాలకు (SC/ST/BC/EBC/Kapu/MW/DW) చెందిన విద్యార్థులకు స్కాలర్షిప్ రేట్లను ప్రభుత్వం ఈ క్రింది విధంగా పెంచడం జరిగింది. డిపార్ట్మెంట్ అనుబంధ హాస్టళ్ళకు 33% వరకు, కళాశాల అనుబంధ హాస్టళ్ళకు 131% వరకు, డిస్కాలర్లకు-150% వరకు 71 లక్షల స్కాలర్షిప్లను అన్ని సామాజిక వర్గాల

విద్యార్థులకు (14.5) లక్షల మంది SC, 2.8 లక్షల మంది ST, 36.9 లక్షల మంది BC, 11.5 లక్షల మంది EBC/Kapu, 5.4 లక్షల మంది మైనారిటీలు మరియు 2,666 లక్షల మంది దివ్యాంగులు) మొత్తంగా 2,833 కోట్ల రూపాయలను ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

48. హాస్టల్ విద్యార్థులకు సార్వత్రిక పోషకాహార మెనూ ప్రకారం వారానికి 5 రోజులు గుడ్లు, ప్రిమెట్రిక్ హాస్టళ్ళలో వారానికి 3 సార్లు చికెన్, రెసిడెన్షియల్ స్కూళ్ళ మరియు కాలేజీ హాస్టళ్ళలో వారానికి 2 సార్లు చికెన్ అందించడం జరుగుతుంది. వీటితోపాటు 200 మి.లీ. పాలు మరియు చిక్కుని రాగి మాల్ట్ రోజువారీ అందించడం జరుగుతుంది.

49. మా ప్రభుత్వం హాస్టల్, రెసిడెన్షియల్ స్కూల్ విద్యార్థులకు చెల్లించే కాస్మోటిక్స్ చార్జీలు, హాయిర్ కట్ చార్జీలు మరియు యూనిఫామ్ కుట్టుకూలిని 150% వరకు పెంచడం జరిగింది. మొట్టమొదటి సారిగా కాలేజీ పోస్టుమెట్రిక్ హాస్టళ్ళ విద్యార్థులకు కాస్మోటిక్ చార్జీలు మంజూరు చేయడం జరిగింది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

50. మా ప్రభుత్వం వెనుకబడిన తరగతులకు మైనారిటీ వర్గాలకు ఆర్థికంగా వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన విద్యార్థులను విదేశీ విద్యా పథకం పరిధిలోకి తీసుకురావడం జరిగింది. అంబేద్కర్ విదేశీ విద్య పథకం క్రింద ఎస్.సి, ఎస్.టి, మైనారిటీలకు చెందిన విద్యార్థులకు విదేశాలలో ఉన్న విద్యను అభ్యసించడానికి మంజూరు చేసే స్కాలర్షిప్ మొత్తాన్ని 10 లక్షల నుండి 15 లక్షలకు పెంచడం జరిగింది. బి.సి. విద్యార్థులకు కూడా విదేశీ విశ్వవిద్యాలయాలలో పోస్టుగ్రాడ్యుయేట్ విద్యను అభ్యసించేందుకు 10 లక్షల సహాయం అందించడం జరుగుతున్నది. ఈ పథకం క్రింద గత ఐదు సంవత్సరాలలో మొత్తం 4,528 మంది విద్యార్థులు లబ్ధిపొందారు.

51. **ఉద్యోగ అవకాశాలు:** యుపిఎస్సీ సివిల్ సర్వీస్ పరీక్షల వంటి పోటీ పరీక్షలకు హాజరయ్యే విద్యార్థులకు ప్రైవేట్ సంస్థలలో నిపుణులు మార్గదర్శకత్వాన్ని అందించేందుకు మా ప్రభుత్వం ఎస్.టి.ఆర్ పున్నత విద్యాధరణ అనే నూతన పథకాన్ని ప్రవేశ పెట్టింది. ఈ పథకం క్రింద ప్రతి విద్యార్థికి 1.3 లక్షల రూపాయలను సంస్థాగత రుసుముగాను, 9 నెలల కాలానికి నెలకు 10 వేల రూపాయల చొప్పున స్టైఫెండ్గాను చెల్లించబడుతుంది. ఈ పథకం క్రింద 9,524 మంది (2,313 మంది పెడ్యూల్లు కులాలు, 947 మంది పెడ్యూల్లు తెగలు, 542 మంది మైనార్టీలు, 2,816 మంది వెనుకబడిన తరగతులు, 1,443 మంది ఆర్థికంగా వెనుకబడిన తరగతులు మరియు 1,413 మంది కాపులు) విద్యార్థులకు 143 కోట్ల రూపాయల లబ్ధిచేకూరింది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

52. పెడవ్యాల్లు కూలాల యువతలో పారిశ్రామికత మరియు ఉద్యోగాలు పొందే సామర్థ్యాన్ని పెంచడానికి మా ప్రభుత్వం చంద్రన్న చేయూత నైపుణ్యాభివృద్ధి కార్యక్రమాన్ని ప్రవేశపెట్టింది. ఇప్పటివరకు 31,815 మంది యువత దీని ద్వారా ప్రయోజనం పొందారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర నైపుణ్యాభివృద్ధి సంస్థ ద్వారా 20,000 మంది పెడవ్యాల్లు తెగల నిరుద్యోగ యువత లబ్ధి పొందడమే కాక, 4,000 మంది వివిధ ప్రైవేట్ రంగ సంస్థలలో ఉపాధి పొందడం జరిగింది.

53. **జీవనాధారములు:** గత నాలుగున్నర సంవత్సరాలలో 3,795 కోట్ల రూపాయల వ్యయంతో 2,66,740 మంది ఎస్సీ లబ్ధిదారులు జీవనోపాధి సహాయం పొందారు. వీరికిచ్చిన 8,000 వాహనాలు; 2,386 ఎకరాల భూమి, 110 ట్రాక్టర్లు, చర్మకారులకు ఇచ్చిన 6,000 Tool kitలు వంటివి ఈ కోవలోనివే.

54. ఎస్టీల జీవనోపాధి పెంచడం కోసం మా ప్రభుత్వం 5,42,333 ఎస్టీ లబ్ధిదారులకు 622 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేసింది. వీటిలో 800 ఎస్టీ లబ్ధిదారులకిచ్చిన ఋణాలు, భూకేటాయింపులు, కాఫీ తోటల పెంపకం, రైతు ఉత్పత్తిదారు సంఘాల ఏర్పాటు వంటివి ఉన్నాయి.

55. మొత్తం మీద గత ఐదు సంవత్సరాల కాలంలో వివిధ కార్పొరేషన్లు, ఫెడరేషన్ల ద్వారా BC Component క్రింద 4,823 కోట్ల రూపాయల వ్యయంతో 6.46 లక్షల లబ్ధిదారులకు ఆర్థిక మద్దతులను అందించాము.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

90 శాతం సబ్సిడీతో ఆధునిక పనిముట్లను వివిధ వృత్తికారులకు అందించాము. కాపు/తెలగ/బలిజ/ఒంటరి సామాజిక వర్గాల వారికి, బిసిలకు, ఎంబిసిలకు, ఐబిసిలకు, ఆర్యవైశ్యులకు ఆయా కార్పొరేషన్ల ద్వారా ఆర్థిక తోడ్పాటును అందజేసే కార్యక్రమం విస్తరించాము.

56. మైనారిటీలకు 279 కోట్ల రూపాయల ప్రాజెక్టులు చేపట్టడం జరిగింది. APSMFC మరియు APSCMFC ద్వారా 47,678 మంది లబ్ధిదారులకు 264.7 కోట్లతో ఆర్థిక తోడ్పాటు ఇవ్వడం జరిగింది. ఎటువంటి ఆదాయ వనరులు లేని మసీదులకు చెందిన ఇమాంలకు నెలకు 5,000 రూపాయలు, మౌజన్లకు నెలకు 3,000 రూపాయల చొప్పున పారితోషికం ప్రకటించడం జరిగింది. 18.57 శాతం పెంచుతూ మైనార్టీల సంక్షేమానికి 1,304.43 కోట్ల రూపాయలను కేటాయిస్తున్నాను.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

57. మా ప్రభుత్వం 4,133 దివ్యాంగుల జీవనాధార సహాయం నిమిత్తం 35.87 కోట్ల రూపాయలను కేటాయించింది. దివ్యాంగుల సంక్షేమానికి ప్రత్యేక ప్రధాన్యతనిస్తూ వారికి పునరావాసం మరియు కృత్రిమ అవయవాలు ఏర్పాటు చేసే కార్యక్రమానికి 2019-20 సంవత్సరానికి గాను 70 కోట్ల రూపాయలను కేటాయంపు చేస్తూ ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

58. **ఉచిత విద్యుత్ పథకం:** జగజ్జీవన్ జ్యోతి పథకం క్రింద నెలకు ఉచిత విద్యుత్ యూనిట్ సంఖ్యను 50 నుండి 100 యూనిట్లకు పెంచడం వలన గత నాలుగున్నర సంవత్సరాలలో సగటున 11 లక్షలు ఎస్.సి. కుటుంబాలకు 3440 కోట్ల రూపాయలు, అదే విధంగా 3.89 లక్షల ఎస్.టి కుటుంబాలకు 97.2 కోట్ల రూపాయల మేర లబ్ధి చేకూరింది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

59. మా ప్రభుత్వం 2 లక్షల అత్యంత వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన కుటుంబాలకు 100 యూనిట్ల వరకు నాయీబ్రాహ్మణ సంక్షేమం కోసం, వారి సెలూన్లకు 150 యూనిట్ల వరకు, రజకుల సంక్షేమంలో భాగంగా పూర్తి ఉచితంగా, స్వర్ణకారులకు 100 యూనిట్ల వరకు, చేనేత కార్మికులకు 150 యూనిట్ల వరకు, ఉచిత విద్యుత్ను అందించడం జరుగుతున్నది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

60. **కమ్యూనిటీ సౌకర్యాలు:** ఎస్.సి. సబ్ కంపోనెంట్ క్రింద గత నాలుగున్నర సంవత్సరాల కాలంలో 745 కి.మీ. సిసి రోడ్లను, 1,225 కి.మీ. బి.టి. రోడ్ల పనులను చేపట్టడం జరిగింది. 930 ఎస్.సి. నివాస ప్రాంతాలలో త్రాగునీటి సదుపాయాన్ని కల్పించడం జరిగింది. నగర పాలక సంస్థల పరిధిలో ఎస్.సి. ప్రాంతంలో నూతనంగా రెసిడెన్షియల్ పాఠశాల భవనాల నిర్మాణం చేపట్టాము. 2019-20 సంవత్సరానికి మౌలిక సదుపాయాలను సమకూర్చటానికి 656 కోట్ల రూపాయలు కేటాయిస్తున్నాము.

61. గత నాలుగున్నర సంవత్సరాల కాలంలో ఎస్.టి. కాంపోనెంట్లో భాగంగా వివిధ పథకాల కింద 250 కంటే ఎక్కువ జనాభా కలిగిన 248 ప్రాంతాలను కలుపుతూ రోడ్లు వేయడం జరిగింది. గిరిజన గ్రామ పంచాయితీలలో కమ్యూనికేషన్ సౌకర్యాలను మెరుగుపర్చడానికి 184 మొబైల్ టవర్లను ఏర్పాటుచేసాము.

62. బి.సి. కాంపోనెంట్ క్రింద 100 కోట్ల రూపాయల బడ్జెట్తో, అమరావతిలో 10 ఎకరాల విస్తీర్ణంలో మహాత్మా జ్యోతిరావు బాపూలే స్మారక భవన్ మరియు పార్క్ నిర్మాణాన్ని చేపట్టడం జరిగింది. అంతేకాక, మా ప్రభుత్వం 76 నూతన బిసి రెసిడెన్షియల్ స్కూళ్ళను, కేవలం మత్స్య కారుల వర్గానికి ప్రత్యేకంగా 6 స్కూళ్ళను, రెండు రెసిడెన్షియల్ కళాశాలలను ప్రారంభించడమే కాక 12 జూనియర్

కాలేజీలను ఉన్నతీకరించడం జరిగింది. బీసీల సామాజిక సాంస్కృతిక సమైక్యత కోసం జిల్లాలో 5 కోట్ల వ్యయముతో బీసీ భవనంను, డివిజన్ స్థాయిలో 50 లక్షల రూపాయల వ్యయముతో కమ్యూనిటీ హాళ్ళను, మండల స్థాయిలో 25 లక్షల రూపాయల వ్యయముతో, 10 లక్షల రూపాయల వ్యయముతో గ్రామ స్థాయి లో కమ్యూనిటీ హాళ్ళు మొత్తం 135 కోట్ల రూపాయల బడ్జెట్ కేటాయించడం జరిగింది. పైన చెప్పిన దానికి అదనంగా 308 కాపు భవనాల నిర్మాణానికి మరో 123 కోట్ల రూపాయల నిధులు మంజూరు చేయడం జరిగింది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

63. మైనారిటీ భాగం క్రింద విజయవాడ, కడప పట్టణాలలో 23 కోట్లు, 13 కోట్లు వ్యయముతో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర హబ్ హౌస్‌ను నిర్మించడం జరుగుతుంది. అదేవిధంగా చర్చిల నిర్మాణం, రిపేర్లు, పునర్నిర్మాణం, కోసం 5 లక్షల ఆర్థిక సహాయంతో 817 పనులు చేపట్టబడ్డాయి.

64. దివ్యాంగుల సంక్షేమ పరిధిలో, బధిరుల కోసం అనంతపురం మరియు కాకినాడలో 2 గృహాలు, 100 మంది లబ్ధిదారులకు గుంటూరులో ఒక ఆర్థోపెడిక్ కేంద్రాన్ని, గుంటూరులో క్రొత్త Braille ప్రెస్‌ను, 1,224 మందికి ఒక్కటికి 80,000 వేల రూపాయల చొప్పున పెట్రోల్ స్కూటర్‌లను అందివ్వడం వంటి కార్యక్రమాలను మా ప్రభుత్వం చేపట్టింది.

65. **చంద్రన్న పెళ్ళికానుక/దుల్హన్ పథకం:** ఇది మా ప్రభుత్వం యొక్క భావ ప్రధానమైన చర్య. నిరుపేదలు కూడా తమ కుటుంబాలలో జరిగే శుభకార్యాలను హృదయపూర్వకంగా, ఎటువంటి ఒత్తిడులు లేకుండా జరుపుకోవాలని కుటుంబ పెద్దగా గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రిగారు ఎస్‌సి, ఎస్‌టి, బీసీలు, దివ్యాంగులు మరియు కులాంతర వివాహాల సమయంలో లక్ష రూపాయల వరకు ఈ పథకం ద్వారా అందిస్తున్నాము.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఇప్పటివరకు, 139 కోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో 68,481 మంది దంపతులకు ఈ వివాహ కానుకలను 282.66 కోట్ల వ్యయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. దుల్హన్ పథకంలో 38,285 మంది దంపతులకు 191 కోట్ల రూపాయల మేర కానుకలు ఇచ్చాము.

66. చంద్రన్న పెళ్ళి కానుక పథకాన్ని మా ప్రభుత్వం ఆర్థికంగా వెనుకబడిన తరగతులవారికి శాచురేషన్ పద్ధతిలో ప్రతి పేద కుటుంబానికి విస్తరించింది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

67. **పండుగ కానుక/తోఫా:** సంక్రాంతి, క్రిస్మస్ మరియు రంజాన్ వంటి శుభ సందర్భాలలో ఆనందాలు వెల్లివిరియాలనే ఉద్దేశ్యంతో ప్రవేశ పెట్టిన చంద్రన్న కానుక, రంజాన్ తోఫాల వంటి పథకాల ఉద్దేశ్యం కూడా అదే. గత నాలుగున్నర సంవత్సరాలలో 1.25 కోట్ల కుటుంబాలకు చంద్రన్న కానుకలు, 11.25 లక్షల ముస్లిం కుటుంబాలకు తోఫా ఇవ్వడం జరిగింది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

68. ఇదే బాటలో పవిత్ర స్థలమైన జెరుసలేం సందర్శించే క్రిస్టియన్ యాత్రికులకు అందించే ఆర్థిక సహాయాన్ని 20,000 నుండి 40,000 రూపాయలకు పెంచడం జరిగింది. దీని వలన 6.09 కోట్ల రూపాయల వ్యయంలో 1668 యాత్రికులకు లబ్ధిచేకూరింది.

69. ఎస్సీ సబ్ప్లాన్కు క్రిందటి సంవత్సరంకంటే 28 శాతం పెంచుతూ 2019-20 సంవత్సరానికిగాను 14,367 కోట్లను ప్రతిపాదిస్తున్నాను. అలాగే, 29 శాతం పెంచుతూ ఎస్టీ సబ్ప్లాన్కు 5,385 కోట్లు, 33 శాతం పెంచుతూ బీసీ సబ్ ప్లాన్కు 16,226 కోట్లు కేటాయిస్తున్నాను.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

70. చేనేత కార్మికుల సమగ్రాభివృద్ధి కోసం 1,004 కోట్ల రూపాయల విలువైన ప్యాకేజీని ప్రభుత్వం అమలు చేస్తున్నది. ఇందులో భాగంగా వర్ష ఋతువులో ఒక్కొక్క కుటుంబానికి 4,000 రూపాయల చొప్పున వేతన పరిహార ఉపశమనం క్రింద 90,765 చేనేత కుటుంబాలు లబ్ధిపొందుతున్నాయి. నెలకు కుటుంబానికి 150 యూనిట్ల ఉచిత విద్యుత్, ఒక్కొక్క కుటుంబానికి 20,000 రూపాయల వార్షిక కవరేజీతో ఆరోగ్య భీమా పథకం, 5,000 మంది గ్రామీణ చేనేత కుటుంబాలకు 2.81 లక్షల విలువచేసే ఇల్లు మరియు వర్క్యూషెడ్ల నిర్మాణ పథకం, పట్టణాలలో నివసించే చేనేత కార్మికులకు 1.2 లక్షల విలువ చేసే ప్రత్యేక వర్క్యూషెడ్ల నిర్మాణం ఈ సమగ్రాభివృద్ధి ప్యాకేజీలో ఉన్నాయి.

71. డ్రైవర్ల సామాజిక మరియు ఆర్థిక శ్రేయస్సు కోరుకుంటూ 150 కోట్ల రూపాయల కేటాయింపుతో డ్రైవర్ల సాధికార సంస్థ స్థాపించటానికి నేను ప్రతిపాదిస్తున్నాను. ఈ సంస్థని రైతు సాధికార సంస్థ మరియు మహిళాసాధికార సంస్థ తరహాలోనే ఏర్పాటు చేస్తాము.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

సాంఘిక భద్రత, పేదరిక నిర్మూలన

The test of our progress is not whether we add more to the abundance of those who have much; it is whether we provide enough for those who have too little.

-Franklin D.Roosevelt మాటల్లో

72. పెంచిన పింఛన్లు, ప్రజా పంపిణీ ద్వారా ఆహార భద్రత, ఎన్.టి.ఆర్. ఆరోగ్య వైద్య సేవ ద్వారా ఆరోగ్య భద్రత, ఎం.జి, ఎన్.ఆర్.ఇ.జి.ఎస్. ద్వారా నైపుణ్యం లేని కార్మికులకు ఉపాధి భద్రత, మెరుగైన గృహ భద్రత, చంద్రన్న బీమా ద్వారా ప్రమాదవశాత్తు మరణం లేదా అంగ వైకల్యం కలిగినప్పుడు ఉపశమనం కలిగించడం ద్వారా మా ప్రభుత్వం అత్యంత బలహీన వర్గాలకు సాంఘిక భద్రత కలిగించడానికి కట్టుబడి ఉంది.

73. **ఎన్.టి.ఆర్. భరోసా పెన్షన్లు** - అత్యంత బలహీన వర్గాలకు గౌరవప్రదమైన జీవితాన్ని కలిగించడం పెద్ద కొడుకుగా తన బాధ్యత అని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి విశ్వాసం. అందుకనుగుణంగా, అధికార పక్షాలు చేపట్టగానే, వృద్ధులకు, వితంతువులకు, నేత కార్మికులకు, గీత కార్మికులకు, హెచ్.ఐ.వి. సోకిన వారికి పింఛను రూ.200 నుండి రూ.1000లకు, 5 రెట్లు, దివ్యాంగులకు రూ.500 నుండి రూ.1500 వరకూ, 2 నుండి 3 రెట్లు పెంచడమైనది.

74. అంతేకాక, మూత్రపిండాల వ్యాధితో బాధపడుతూ డయాలసిస్ చేయించుకునే వారికి, ఒంటరి స్త్రీలకు, లింగమార్పిడి జరిగిన వారికి, మత్స్య కార్మికులకు పింఛను సదుపాయం వర్తించడమైనది. తద్వారా గత నాలుగు సంవత్సరాలకు రూ.24,618 కోట్ల వ్యయంతో 50.51 లక్షల మందికి లబ్ధి చేకూరింది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

అంతేకాక, డప్పు కళాకారులకు నెలకు 1500 రూపాయల చొప్పున, సాంప్రదాయ చర్మకారులకు 1000 రూపాయల చొప్పున పింఛను చెల్లిస్తున్నాము.

75. కుటుంబ ఖర్చులు పెరగడాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని, 'ప్రతి ఇంటి పెద్దకొడుకు'గా తన బాధ్యతను గుర్తించి గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు అన్ని సామాజిక భద్రతా పింఛన్లను రెట్టింపు చేశారు. 2019 జనవరి నుండి నెలకు రూ.2000 మరియు రూ.3000కు వరుసగా పెంచారు.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

దీనితో కలిపి ఈ ఐదేళ్ళ పదవీ కాలంలో పింఛన్లను 10 రెట్లు పెంచినట్లు అయ్యింది.

76. **ప్రజా పంపిణీ వ్యవస్థ-** కేంద్ర ప్రభుత్వం మంజూరు చేసిన ప్రజా పంపిణీ వ్యవస్థ కేవలం 2.68 కోట్ల మందికి మాత్రమే లబ్ధి చేకూర్చగా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 24 లక్షల కొత్త కార్డులను జారీ చేసి, ఈ వ్యవస్థలో అదనంగా 1.52 కోట్ల మందిని పరిధిలోకి చేర్చింది. వలసల ద్వారా కానీ, మరే ఇతర కారణంగా ఏ కుటుంబము రేషన్ కోల్పోకుండా రాష్ట్రంలోని ఏ చౌకదుకాణంనుండైనా రేషన్ తీసుకునే అవకాశాన్ని కల్పించాము. తద్వారా రేషన్ డీలర్ల మధ్య ఆరోగ్యకరమైన పోటీతత్వం, జవాబుదారీతనంతోపాటు కార్డుదారులు వారి సౌకర్యాన్ని బట్టి వేరే దుకాణాన్ని ఎన్నుకునే వీలు కుదురుతుంది.

77. దారిద్ర్య రేఖకు దిగువున ఉన్న కుటుంబాల్లో ఆరోగ్య ప్రమాణాలు, పోషకాహార అలవాట్లు మెరుగుపర్చడానికి 2018 అక్టోబరు నుంచి అన్ని జిల్లాల్లోనూ బిపిఎల్ కార్డు ఉన్నవారికి 3 కిలోల రాగులు, 2 కిలోల జొన్నలు ఇవ్వడం జరుగుతుంది. ఐరన్ లోపంవల్ల కలిగే నిడివైన రక్తహీనతను అరికట్టడానికి ప్రతి బిపిఎల్ కార్డుపై డబుల్ fortified ఉప్పును పంపిణీ చేయటం జరుగుతుంది.

78. PDS లకు అదనంగా, పేద ప్రజలకు పరిశుభ్రమైన, సరసమైన ఆహారాన్ని అందించాలని అన్న క్యాంటీన్లను ప్రారంభించటం రూ.5/- లకే ఒక భోజనాన్ని ఇవ్వడం జరిగింది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

175 అసెంబ్లీ నియోజకవర్గాలకుగాను 368 క్యాంటీన్లను మంజూరు చేయటం జరిగింది. ఇప్పటికి 216 పట్టణాలలో, 152 గ్రామీణ ప్రాంతాలలో మొత్తం 160 క్యాంటీన్లు, 4 కార్పొరేషన్లతో, 14 మునిసిపాలిటీలలో పనిచేయటం మొదలు పెట్టాయి.

79. **మహాత్మాగాంధీ, జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకం:** 2018-19 సంవత్సరానికి కేంద్రం ఆమోదించిన లక్ష్యం 22 కోట్ల పని దినాలు కాగా మనం ఇప్పటికే 2019 కోట్ల పనిదినాలు నమోదు చేశాము. దీంతో 65.96 లక్షల వేతనకారులు, 40.81 లక్షల కుటుంబాలకు లబ్ధి చేకూరుతుంది. ఈ పథకం క్రింద ఇప్పటివరకు 7,437 కోట్ల రూపాయలు వ్యయం జరిగింది. ఇందులో 4,034 రూపాయలు వేతనాలకు 3,091 కోట్ల రూపాయలు మెటీరియల్స్ కు వెచ్చించటం జరిగింది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

80. **చంద్రన్న బీమా:** ఈ పథకం అసంఘటిత కార్మికులకు సామాజిక భద్రత కలిగించే పథకం. దీని ద్వారా వివిధ రకాల బీమాలు ఉపకారవేతనాలు అందించటం జరుగుతుంది. ఇప్పటివరకు 2.60 కోట్ల కార్మికులకు ప్రతి సంవత్సరం సహాయం అందించాము. 2018-19లో 9 లక్షల మంది రైతులకు రైతు బీమా ప్రారంభించాము. ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో ఇప్పటివరకు 7 కోట్ల రూపాయలు చెల్లించాము. ఈ

పథకానికి కేటాయింపులను 2.5 రెట్లు పెంచుతాము. ఈ పథకానికి కేటాయింపులను 2.5 రెట్లు పెంచుతూ 354 కోట్ల రూపాయలను ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

81. హౌసింగ్ పథకం క్రింద వివిధరకాలుగా ప్రోత్సాహకాలను పెంచాము. ఋణ పరిమితిని కూడా తగ్గించాము. 31,793 కోట్ల రూపాయలతో 15.78 లక్షల గృహాలను మంజూరుచేసాము. పెండింగ్ లో ఉన్న 4.40 లక్షల ఇళ్ళను వివిధ పథకాలద్వారా పూర్తిచేయాలని పూనుకున్నాము. పట్టణ ప్రాంతాలలో 10,15,663 ఇళ్ళు ఇప్పటికే నిర్మాణంలో ఉన్నాయి.

మానవ వనరుల అభివృద్ధి

82. **ఆరోగ్యం:** ఈ శాఖకు 2018-19 సంవత్సరమునకు గాను 8463 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించాము. ఇది 2014-15తో పోలిస్తే దాదాపు రెట్టింపు అయింది. ఎంఎంఆర్ ను 2014-15 నాటికి ఉన్న 83 నుంచి 2018-19లో 65.81కి మరియు అలాగే ఇదే కాలానికి ఐఎంఆర్ ను 37 నుంచి 10.51కి తగ్గించగలగడం ఈ రంగంలో మేము సాధించిన గొప్ప విజయము.

83. ప్రజారోగ్య మెరుగుదలతో పాటు ఇతర చిన్నపాటి ఖర్చులను తగ్గించే క్రమంలో తల్లిబిడ్డ ఎక్స్ ప్రెస్, ఎన్.టి.ఆర్. బేబీ కిట్స్, చంద్రన్న సంచార చికిత్స, ముఖ్యమంత్రి ఆరోగ్య కేంద్రాలు, ఎన్.టి.ఆర్. వైద్య పరీక్ష, ఎన్.టి.ఆర్. వైద్య సేవ, ముఖ్యమంత్రి ఇ-కంటి కేంద్రం, ముఖ్యమంత్రి బాల సురక్ష (RBSK), ఇ-ఔషధి, ఉచిత డయాలసిస్ వంటి కార్యక్రమాలు మా ప్రభుత్వం తీసుకువచ్చింది. ఆరోగ్యరక్ష, ఉద్యోగుల ఆరోగ్య పథకం, పాత్రికేయుల ఆరోగ్య పథకం మరియు అమరావతి నివాసితుల ఆరోగ్య పథకం వంటి కార్యక్రమాలను కూడా మా ప్రభుత్వం యూనివర్సల్ హెల్త్ కవరేజి క్రింద అమలు చేస్తున్నది. అంతేకాక క్యాన్సర్ సెంటర్లను ప్రతి జిల్లాలో కూడా అందుబాటులోకి తెస్తున్నాము.

84. మేము అమలు చేస్తున్న ఎన్.టి.ఆర్. వైద్యసేవ పథకం ద్వారా 5,330 కోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో 12 లక్షల మంది రోగులకు లబ్ధి చేకూర్చగలిగాము.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఈ పథకంలో ప్రతి కుటుంబానికి ఉన్న అవధిని 2.5 లక్షల రూపాయల నుంచి 5 లక్షల రూపాయలకు పెంచడం జరిగింది. ఈ కార్యక్రమానికి కేటాయింపులను ప్రస్తుతమున్న 1,000 కోట్ల రూపాయలను 2019-20 సంవత్సరమునకు 1,200 కోట్లకు పెంచుతున్నాము.

85. మూత్రపిండాల వ్యాధులతో బాధపడుతున్న రోగులకు నాణ్యమైన సేవలు అందించే ఉద్దేశ్యంతో 2016లో తీసుకువచ్చిన డయాలసిస్ కార్యక్రమంలో భాగంగా పిపిపి పద్ధతిలో ఏర్పాటు చేసిన డయాలసిస్ కేంద్రాలను 14 నుండి 48కి పెంచాము. దీనితోపాటు మూత్రపిండ వ్యాధులతో బాధపడుతున్న వారికి ఎన్.టి.ఆర్. భరోసా పథకం ద్వారా 2,500 రూపాయలు నెలవారి పింఛనును అందిస్తున్నాము. ఈ పింఛనును ఎన్.టి.ఆర్. వైద్యసేవ పథకంలో నమోదు చేసుకున్న అన్ని ఆసుపత్రులలో డయాలసిస్ చేయించుకుంటున్న రోగులకు కూడా వర్తింపజేశాము.

86. ఈ కార్యక్రమాలన్ని ప్రజల ఇతర ఖర్చులను గణనీయంగా తగ్గించ గలిగాయి.

87. 2019-20 సంవత్సరమునకుగాను, ఆరోగ్య సంస్థలలో సదుపాయాలు అభివృద్ధి కొరకు 329 కోట్లను డ్రగ్స్ మరియు మందుల కొనుగోలు కొరకు ప్రస్తుతమున్న 300 కోట్ల రూపాయల పద్దును పెంచుతూ 402 కోట్ల రూపాయలకు కేటాయింపులు జరుపుతున్నాయి. ఈ శాఖ కేటాయింపులను 2019-20 సంవత్సరమునకు 10,032 కోట్ల రూపాయలకు పెంచుతున్నాము. ఇది క్రితం సంవత్సరముతో పోలిస్తే 18.53 శాతం అధికం.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

88. **విద్య:** విద్యారంగంలో మధ్యాహ్న భోజన పథకంలో వివిధ రకాలైన ఆహార పదార్థాలను చేర్చడం, బడికొస్తా, మన ఊరు - మన బడి, బడి పిలుస్తుంది వంటి పథకాలతో పాటు, డిజిటల్ క్లాస్ రూమ్లు, ఇ-హాజర్ కార్యక్రమాలను మేళవించి విద్యానాణ్యత పెంచడంతో పాటు, సర్వ శిక్ష అభియాన్ యొక్క ఫలితాలను మెరుగు పరచడానికి బడిలో చేరే విద్యార్థుల సంఖ్యను పెంచడంతోపాటు, వారు బడి మానకుండా చూడడంపై ప్రభుత్వం దృష్టి కేంద్రీకరించింది.

89. ప్రాథమిక విద్యతో బడిలో చేరే విద్యార్థుల నిష్పత్తి 86 శాతానికి చేరుకోగా, ప్రాథమికోన్నత విద్యలో ఈ నిష్పత్తి 84 శాతానికి చేరుకుంది. మా ప్రభుత్వం మధ్యాహ్న భోజన పథకం క్రింద 45,505 పాఠశాలల్లో చదువుతున్న 33,72,372 మంది పిల్లలకు పౌష్టికాహారాన్ని అందిస్తుంది. ఈ పథకం క్రింద 2018-19 సంవత్సరంలో కేవలం పాఠశాలల్లోనే కాకుండా 450 ఇంటర్మీడియట్ ప్రభుత్వ కాలేజీలలోని 1.75 లక్షల విద్యార్థులకు కూడా ఆహారాన్ని అందించడం జరిగింది. విద్యార్థులకు పోషకాహారం అందించడంవలన వారి గ్రాహ్యశక్తి పెరగడమే కాకుండా, మధ్యంతరంగా బడిమానేసే విద్యార్థుల సంఖ్య తగ్గడం వంటి మంచి ఫలితాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని ప్రభుత్వం మధ్యాహ్న భోజన పథకాన్ని కళాశాల విద్యకు, పాలిటెక్నిక్ కాలేజి విద్యకు కూడా విస్తరించడం జరుగుతుంది. అలాగే మధ్యాహ్న భోజన పథకంలోని ఆహారంలో మాంసకృత్తుల విలువలను పెంచుతున్నాము.

90. **ఉన్నత విద్య:** రాష్ట్రంలో ప్రస్తుతం నెలకొని ఉన్న విశ్వవిద్యాలయాలలో మౌలిక సదుపాయాల నాణ్యతను పెంపొందించడంతో పాటు, నూతన విశ్వవిద్యాలయాల స్థాపనకు అవసరమైన మౌలిక సౌకర్యాలను కల్పించడంపై మా ప్రభుత్వం చర్యలు చేపట్టింది. ఈ చర్యల ఫలితంగా జాతీయ స్థాయిలో అత్యుత్తమ విద్యా సంస్థలలో గుర్తింపబడిన 100లో 6 విశ్వవిద్యాలయాలు మన రాష్ట్రంలోనివే. ఆంధ్ర మరియు శ్రీ వెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయాలు జాతీయ స్థాయిలో మొదటి 50 విశ్వవిద్యాలయాలలో స్థానం పొందాయి.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

నూతన విశ్వవిద్యాలయాలలో మౌలిక సౌకర్యాల స్థాపనకు ఒక్కొక్క నూతన విశ్వవిద్యాలయానికి 40 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించాలని ప్రతిపాదిస్తున్నాము. రాష్ట్ర విద్యార్థులకు ఉన్నత నాణ్యత ప్రమాణాలు కలిగిన విద్యను అందుబాటులోకి తీసుకురావడానికి ప్రభుత్వం ప్రైవేట్ విశ్వవిద్యాలయాల చట్టాన్ని అమలులోకి తీసుకువచ్చింది. దీని ఫలితంగా 11 విశ్వవిద్యాలయాలు రాష్ట్రంలో తమ విద్యాసంస్థల స్థాపనకు ముందుకు వచ్చాయి. రాబోయే 10 సంవత్సరాలలో 1,72,982 విద్యార్థులతో 11,360 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడిని ఈ కార్యక్రమం ద్వారా రాష్ట్రానికి తీసుకురాగలదని అంచనా వేయడమైనది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

91. 2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరానికి మానవ వనరుల విభాగానికి 29,955 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించబడ్డాయి. మొత్తం బడ్జెట్‌లో ఈ కేటాయింపు సుమారు 11.5 శాతంగా వుంది.

పరిశ్రమలు మరియు సేవలు

92. రాష్ట్రంలో ఉపాధి కల్పనాభివృద్ధిలో పారిశ్రామిక, సేవారంగాలకు ప్రభుత్వం అత్యంత ప్రాధాన్యతను ఇచ్చింది. దీనిలో భాగంగా ఉద్యోగిత సాంద్రతకు అవకాశమున్న వస్త్ర పరిశ్రమ, ప్రాథమిక ఎలక్ట్రానిక్స్, ఫుడ్ ప్రొసెసింగ్ పరిశ్రమలు మరియు పర్యాటక రంగాలలో అభివృద్ధిపై మా ప్రభుత్వం దృష్టి కేంద్రీకరించింది.

93. ఏకగవాక్ష విధానం ద్వారా మేము ఉత్తమమైన సరళీకరణ విధానమును రూపొందించి ఏడు రోజుల సగటుతో అన్ని అనుమతులు మంజూరు చేయుచున్నాము. ప్రపంచ బ్యాంక్ మరియు 'లీ కున్ యా' పబ్లిక్ పాలసీ స్కూలులాంటి సంస్థలు ఉత్తమ వ్యాపార అనుగుణమైన రాష్ట్రంగా గుర్తింపునిచ్చాయి. ప్రపంచ ఉత్తమ ర్యాంకులలో ఉత్తమమైనదిగా సమీప భవిష్యత్తులో మన రాష్ట్రం రూపొందుతుంది.

94. 33.3 లక్షల మందికి ఉద్యోగ కల్పనకు 18 శాఖలలోని 2,633 ప్రాజెక్టులకు రూ.15.77 లక్షల కోట్ల MOUలు ఈ మధ్య కాలములో సంతకము చేయుట జరిగింది. MOUలు పూర్తి స్థాయిలో

అమలులో సుమారు 40 శాతం పెట్టుబడుల కార్యాచరణతో మన రాష్ట్రం దేశములో ముందున్నదని గౌరవ శాసన సభ్యులకు తెలియజేయుటకు సంతోషిస్తున్నాను, 820 పెద్ద మరియు మెగా ప్రాజెక్టులు 1.82 లక్షల కోట్లతో ఇప్పటికే ఉత్పత్తిని ప్రారంభించి 2.8 లక్షల మందికి ఉపాధి కల్పిస్తున్నాయి. అలాగే 5.27 లక్షల కోట్లతో 7.66 లక్షల మందికి ఉపాధి కల్పించు 1,211 ప్రాజెక్టులు సివిల్ వర్కులు తదనంతర దశలో ఉన్నాయి.

95. ప్రభుత్వము అవలంబించుచున్న సానుకూల విధానాలవల్ల ప్రఖ్యాతి గాంచిన కియా మోటార్స్, ఇసుజు, హీరో గ్రూప్, పెప్సీకో, మాండలీజ్ (క్యాడ్బరీస్), జైన్ ఇరిగేషన్, అరవింద్ మిల్స్, షాహి ఎక్స్పోర్ట్స్, జాకీ మొదలైన సంస్థలు వారి కార్యకలాపాలు మన రాష్ట్రంలో నెలకొలుపుటకు ఉత్సాహము చూపిస్తున్నాయి.

96. మా ప్రభుత్వం ఇటీవల కాలంలో విదేశీ పెట్టుబడి పథకం ద్వారా ఇండోనేషియాకు చెందిన ఆసియా పల్ప్ అండ్ పేపర్ ద్వారా ప్రకాశం జిల్లాలో 24,500 కోట్ల రూపాయల మేర పెట్టుబడికి అంగీకారం కుదుర్చుకుంది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

దీనివల్ల 4,000 ఉద్యోగాలు నేరుగా, 12,000 ఇతరంగా కలుగుతాయి. అలాగే హల్దియా పెట్రో కెమికల్తో 62,714 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడి కోసం ప్రయత్నిస్తున్నాము.

97. భవిష్యత్తులో పారిశ్రామిక అభివృద్ధి కొరకు విశాఖపట్నం-చెన్నై పారిశ్రామిక కారిడార్ను (VCIC) మరియు బెంగళూరు పారిశ్రామిక కారిడార్ (CBIC) పునాదులు వేస్తున్నాము.

98. MSME సెక్టారు ద్వారా ఒక పెద్ద మెగా పెట్టుబడి సంస్థ కన్నా 10 రెట్లు అధికంగా ఉపాధి కల్పిస్తున్నాము. దీనివల్ల ఆదాయ కల్పనలో, ఉపాధికల్పనలో MSME సంస్థల పాత్ర ముఖ్యమైనదిగా మా ప్రభుత్వం భావిస్తుంది. పోటీ వాతావరణమును సృష్టించి 1,816 కోట్ల రూపాయలు విలువైన ప్రోత్సాహకాలను ఇవ్వడం జరిగింది. ప్రతి అసెంబ్లీ నియోజకవర్గంలో MSME పార్కులను స్థాపిస్తున్నాము. 7,246 ప్లాంట్లలో 31 పార్కులు ఇప్పటికే ఏర్పాటు చేయడమైనది.

99. 2014 సంవత్సరం నుండి 14,292 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడితో 30,349 MSME యూనిట్లు స్థాపించి 3.3 లక్షల మందికి ఉపాధి కల్పించబడింది. ఈ MSME సెక్టర్ అభివృద్ధి కోసం ప్రత్యేక కార్పొరేషన్ను ఏర్పాటు చేస్తాము.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

100. 2019-20 వ ఆర్థిక సంవత్సరానికి 1000 కోట్ల రూపాయల కేటాయింపును ఈ MSME

సెక్టర్కి ప్రతిపాదిస్తున్నాను. ఇందులో 100 కోట్ల వత్తిడిలో ఉన్న MSMEల పునరుద్ధరణ కోసం, 400 కోట్లు క్రొత్త సంస్థలకు ప్రోత్సాహక రూపంలోను మరియు 500 కోట్లు ఎం.ఎస్.ఎం.ఇ. పార్కుల అభివృద్ధికి ఉపయోగిస్తాము.

101. **సమాచార సాంకేతిక పరిజ్ఞానము, ఎలక్ట్రానిక్స్ మరియు కమ్యూనికేషన్:** మా ప్రభుత్వం సమాచార సాంకేతిక పరిజ్ఞానము, ఎలక్ట్రానిక్స్ పరికల్పనను మరియు నూతన సంస్థలు, అంతర్జాతీయ ఇన్-హౌస్ సెంటర్లు, ప్రత్యేక సాంకేతిక పార్కులు, సమీకృత పరికల్పనలు మరియు సాంకేతిక విజ్ఞానము, కృత్రిమ మేధస్సు క్లౌడ్ హబ్, యానిమేషన్, విజువల్ ఎఫెక్ట్స్, గేమింగ్ మరియు కామిక్స్ (AVGC) మరియు సైబర్ సెక్యూరిటీల అభివృద్ధికి పోటీతత్వం కలిగిన విధానాలను ప్రవేశపెట్టడం జరిగినది.

102. తిరుపతి పరిసర ప్రాంతాలలో రెండు ఎలక్ట్రానిక్స్ తయారీ క్లస్టర్స్ ఏర్పాటు చేయడంతోపాటు, మా ప్రభుత్వం తిరుపతిని 'సిలికాన్ సిటీ ఆఫ్ ఇండియా' గా అభివృద్ధి చేయడానికి కృషి చేస్తుంది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ప్రస్తుతం ప్రతి నెల 3 నుండి 3.5 మిలియన్ల ఫోన్లు ఆంధ్రప్రదేశ్ నుండి తయారు చేసినవే. భారతదేశంలో తయారైన ప్రతి 5 మొబైల్ హ్యాండ్ సెట్లలో ఒక సెట్ మన రాష్ట్రంలో తయారౌతుందని తెలియచేయడానికి చాలా సంతోషిస్తున్నాను. మన రాష్ట్రానికి 13,000 మందికి ఉపాధి కల్పించగల Foxconn వంటి కంపెనీల నుండి పెట్టుబడులను ఆకర్షించగలిగాము.

103. ఇప్పటికే స్థిరపడ్డ, సమాచార సాంకేతిక కేంద్రాల నుంచి విపరీతమైన పోటీ ఉన్నప్పటికీ నిర్ధారిత 3,680 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడితో 236 ప్రాజెక్టులను స్థాపించగలిగాము. ఇది 64,335 ఉద్యోగాల కల్పనకు ఉపకరించింది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

70,000 కోట్ల రూపాయలు ప్రతిపాదిత పెట్టుబడితో విశాఖపట్నంలో ఒక డేటా సెంటర్ను ఏర్పాటు చేయడానికి అదాని సంస్థతో ఒక అవగాహన ఒప్పందం కూడా కుదుర్చుకున్నాము.

104. ఫిన్టెక్, స్టార్టప్ వంటి ముఖ్యమైన రంగాలలో పెట్టుబడులకు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంతము ప్రధాన పోటీదారుగా ఉండటానికి మేము అన్ని జాగ్రత్తలతో చర్యలు తీసుకుంటున్నాము. 2017 సంవత్సరములో ఆసియా బ్లాక్చైన్ కాన్ఫరెన్స్కు ఆతిథ్యమివ్వటం, విజువల్ ఎఫెక్ట్స్, క్రిడలు, యానిమేషన్ పాలసి రూపొందించుటకు ప్రత్యేక విధానమును రూపొందించాము. 4.0 టెక్నాలజీకు సంబంధించిన పారిశ్రామిక దిగ్గజములకు సైబర్ సెక్యూరిటీ ఇంటర్ నెట్ ఆఫ్ థింగ్స్ ఎనలిటిక్స్ మొదలైన వాటిపై ప్రత్యక్ష కేంద్రీకృత దృష్టితో ప్రయత్నిస్తున్నాము.

105. **టూరిజం (పర్యాటకం):** వివిధ రంగాలలో మాదిరిగానే, పర్యాటక అభివృద్ధి మరియు పర్యాటక వసతుల కొరకు పర్యాటక శాఖలోనూ మా ప్రభుత్వం ఒక టూరిజం పాలసీ తీసుకు వచ్చింది. దీని ద్వారా రాష్ట్రానికి 5300 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడులు కార్యరూపం దాల్చడంతో పాటు దాదాపు 2500 ఉద్యోగాలను కల్పించగలిగాము. ఈ రంగములో మా అడుగులు రాష్ట్రాన్ని దేశములోనే 3వ స్థానములో నిలిపింది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఈ రంగములో సాలుకు సరాసరి 15 శాతం అభివృద్ధిని సాధిస్తున్నాము. ఈ రంగంలో సాధిస్తున్న సమగ్ర పర్యాటక అభివృద్ధికి గాను, భారత ప్రభుత్వము మన రాష్ట్రానికి 2017 మరియు 2018 సంవత్సరాలలో రెండుమారులు అత్యుత్తమ రాష్ట్ర అవార్డును అందించింది. 2014లో ఉన్న 6,000 హోటల్ గదులను 10,000కు పెంచడం ద్వారా ఈ నాలుగున్నర సంవత్సరాలలో వసతి గదులను రెట్టింపు చేయగలిగాము. ఏప్రిల్, 2019 నాటికి మరో 2,500 గదులను కూడా అందుబాటులోకి తేబోతున్నాము. 5 నక్షత్రాల హోటళ్ళను కూడా 6 నుంచి 10కి పెంచగలిగాము.

మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి

106. **నీటి వనరుల యాజమాన్యము:** వ్యవసాయము మరియు రైతుల అభివృద్ధికి నీటిపారుదల జీవనరేఖగా మా ప్రభుత్వము నమ్ముచున్నది. ఇప్పటివరకు 64,334 కోట్ల రూపాయలు ఇరిగేషన్ కొరకు ఖర్చుచేయుట జరిగినది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు పోలవరం ప్రాజెక్టును ప్రతివారము వ్యక్తిగతముగా పర్యవేక్షించుచున్నారు. ఇప్పటివరకు పోలవరం ప్రాజెక్టుపై ఖర్చు పెట్టిన 15,587 కోట్ల రూపాయలలో 10,499 కోట్ల రూపాయలు 2014 సంవత్సరం తర్వాత ఖర్చు చేయుట జరిగింది.

107. పోలవరం ప్రాజెక్టు ముందస్తు ప్రయోజనాలు పొందుటకు ప్రభుత్వము గోదావరి జలాలను కృష్ణా నదిలోకి పట్టిసేమ ప్రాజెక్టు ద్వారా మళ్ళించుట జరిగింది. ఇప్పటివరకు గోదావరి నుండి 263 టి.ఎం.సీల నీటిని కృష్ణా నదిలోకి మళ్ళించుట జరిగినది. పోలవరం ప్రధాన ఎడమ కాలువ నుండి గోదావరి మరియు ఏలేరు నదులు పురుషోత్తమపట్నం లిఫ్ట్ స్కీము ప్రారంభించుట జరిగింది. వంశధార ప్రాజెక్టు, తోటపల్లి రిజర్వాయర్ స్కీం, పులిచింతల ప్రాజెక్ట్, తెలుగుగంగ ప్రాజెక్ట్ మరియు వెలిగొండ ప్రాజెక్టులను క్రమపద్ధతిలో పూర్తిచేసి అతివృష్టి/అనావృష్టిల వలన కలుగు ఇబ్బందులను వీలైనంత తక్కువ స్థాయికి తగ్గించుటకు ప్రభుత్వము కృతనిశ్చయముతో ఉన్నది.

108. మిగులు నీటిని వృధా కాకుండా బదిలీచేయడానికి రాష్ట్రంలోని అనుసంధానించే మహా సంగమం ప్రాజెక్టును మా ప్రభుత్వం చేపట్టింది. నీటి పరిరక్షణకు, త్రాగునీరు లభ్యతకు కరువు నివారణకు పరిశ్రమ అభివృద్ధికి ఈ అనుసంధానం ఎంతో దోహదపడుతుంది. ఇప్పటివరకు మా ప్రభుత్వం ఈ రంగంపై 64,334 కోట్లను ఖర్చుచేసింది.

109. ప్రజా రాజధాని, అమరావతిని ప్రపంచంలోనే ఐదు ఉత్తమ నగరాలలో ఒకటిగా అభివృద్ధి చేయాలనేది మా ప్రభుత్వ లక్ష్యం. స్వచ్ఛంద భూసమీకరణ పథకం ద్వారా 28,074 మంది రైతుల నుండి 34,010 ఎకరాలు సమకూరడం ఎన్నో ప్రశంసలకు కారణమైంది. ఈ విధానం అంతర్జాతీయ బిజినెస్ స్కూళ్ళలో ఒక కేస్ స్టడీగా మారింది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

110. అమరావతి నిర్మాణానికయ్యే ఖర్చు మొత్తం 1,09,023 కోట్లుగా అంచనా వేయబడింది. మొదటి దశలో భాగంగా ఇప్పటికే 39,875 కోట్ల నిర్మాణ పనులు వివిధ దశలలో ఉన్నాయి. సచివాలయము మరియు శాఖాధిపతుల సమీకృత కార్యాలయము ఐదు టవర్లుగా నిర్మింపబడుతూ, అక్టోబరు 2020 నాటికి పూర్తవుతుంది. శాసన సభ్యులు వివిధ ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు నిర్మితమవుతున్న 3840 ఫ్లాట్లు ఈ సంవత్సరంలోనే పూర్తిచేసేందుకు నిర్మాణ పనులు శరవేగంగా సాగుతున్నాయి. కళాత్మకమైన వంతెనను అమరావతికి అనుసంధానించడానికి ఇటీవలే పవిత్ర సంగమం వద్ద శంకుస్థాపన చేశాము.

111. విద్య, ఆరోగ్య కేంద్రంగా అమరావతి వేగంగా అభివృద్ధి చెందుతుంది. వి.ఐ.టి., ఎస్.ఆర్.ఎం., అమృత విశ్వవిద్యాలయం, ఎక్స్.ఎల్.ఆర్.ఐ, నేషనల్ ఇన్ స్టిట్యూట్ ఆఫ్ డిజైన్లతో పాటు మరో ఎనిమిది విద్యాసంస్థలు అమరావతిలో ఏర్పాటు అవుతున్నాయి. ఇండో-యు.కె. ఆసుపత్రులు, బి.ఆర్. పెట్టి హాస్పిటల్స్, బసవతారకం మెమోరియల్ క్యాన్సర్ హాస్పిటల్ మరియు హైదరాబాద్ ఐ ఇన్ స్టిట్యూట్ వంటి ప్రముఖ ఆరోగ్య సంస్థలను మన అమరావతి ఆకర్షిస్తోంది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

112. అమరావతి మెరైన్ ప్రాజెక్టు భారత దేశంలోనే పెద్ద మెరైన్ ప్రాజెక్టుగా, పర్యాటక గమ్యంగా మారుతుంది. వివిధ ఐదు నక్షత్రాలు, నాలుగు నక్షత్రాల హోటళ్ళు, హిల్టన్, క్రౌన్ ప్లాజా, Novatel, Holiday Inn, GRT, Green Park, Daspalla వంటి ఐదు నక్షత్రాల, నాలుగు నక్షత్రాల హోటళ్ళకు ఇప్పటికే స్థలాలు కేటాయించాము. Marriott, ITC, TAJ వంటి సంస్థలకు స్థలాల కేటాయింపు పరిశీలనలో ఉంది.

113. పట్టణ మౌలిక సదుపాయాలు గత నాలుగున్నర సంవత్సరాలలో 4,707 కోట్లు వెచ్చించి వివిధ పట్టణాభివృద్ధి కార్యక్రమాలను మా ప్రభుత్వం చేపట్టింది. 68,084 కోట్ల ప్రాజెక్టు విలువలతో పట్టణాభివృద్ధి ప్రాజెక్టులు వివిధ దశలలో ఉన్నాయి. గత నాలుగున్నర సంవత్సరాలలో 8,858 కి.మీ.ల రోడ్లు, 668 MLDల మంచినీటి సరఫరా, 206 MLDల మురుగు నీరు సామర్థ్యము తోడయ్యాయి. 3,055 కిలోమీటర్ల మురుగు నీటి కాలువలు 2381 కిలో మీటర్ల వరదనీటి కాలువలు వేశాము.

విజయవాడ, కాకినాడ, తిరుపతి మరియు అమరావతితోపాటు శ్రీకాకుళం, ఒంగోలు, నెల్లూరు, అనంతపురం, కర్నూలు, ఏలూరులను కూడా సుందర నగరాలుగా మా ప్రభుత్వం అభివృద్ధి చేస్తుంది.

114. మహాత్మా గాంధీ జాతీయ ఉపాధి పథకము ద్వారా వచ్చే నిధులను 24 ప్రభుత్వ శాఖలకు అనుసంధానించి అనేక ప్రాముఖ్యత కలిగిన కార్యక్రమాలను గ్రామీణ ప్రాథమిక, మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధికి మా ప్రభుత్వం అమలు చేస్తున్నది. ఈ అనుసంధానము ద్వారా బడ్జెట్ కేటాయింపులు 750 కోట్ల నుండి 1000 కోట్లకు పెరిగాయి. పంట సంజీవని, నీరు-చెట్టు, స్వచ్ఛ ఆంధ్రప్రదేశ్, వాడ వాడలో చంద్రన్న బాట, ఘన వ్యర్థాల నిర్వాహణ, అంగన్వాడీ కేంద్రాలు, Soak pits, బిటీ రోడ్లు, గోకులములు, స్మశాన వాటికలు, పాఠశాలలకు ప్రహరీ గోడలు, ఉద్యాన క్షేత్రాలు, పార్కులు, ఆట స్థలాలు, డిబియం రోడ్లు వంటివి మహాత్మాగాంధీ జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం క్రింద మా ప్రభుత్వం చేపడుతుంది.

115. మా ప్రభుత్వం, 25 వేల కిలోమీటర్ల అంతర్గత రహదారులను ఇప్పటికే పూర్తిచేసి మరో ఎనిమిది వేల కిలోమీటర్ల రోడ్లను చెపట్టింది. అన్ని గ్రామాలను రాబోవు 2 సంవత్సరాలలో సి.సి. రోడ్లతో అనుసంధానిస్తాము. 2,666 నివాస ప్రాంతాలకు 2,599 కోట్ల రూపాయలతో బి.టి. రోడ్లు ఏర్పరిచాము. మిగిలిన 10,755 నివాస ప్రాంతాలను 2020 నాటికి పూర్తిచేస్తాము.

116. చంద్రన్న కాంతి పథకము ద్వారా ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం దేశంలోనే అత్యధిక సంఖ్యలో LED బల్బులను ఏర్పరచింది. ఇప్పటికి 21.21 లక్షల LED బల్బులను ఏర్పాటుచేశాము. ఇవి 1138 కోట్ల విలువచేసే 1,181 మిలియన్ యూనిట్ల విద్యుత్తును ఆదాచేసింది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్బులు చరిచారు)

117. జూలై 2018లో మన రాష్ట్రం ODF హోదాను సాధించింది. ప్రజల భాగస్వామ్యంతో 4116 ఖర్చుతో 38.64 లక్షల IHHL లను నాలుగున్నర సంవత్సరాల స్వల్పకాలంలో నిర్మించాము.

118. 2014 నుండి 6,10,711 వ్యవసాయ చెరువులను 1,647 కోట్ల వ్యయంతో నిర్మించాము, ఇంత పెద్ద సంఖ్యలో వ్యవసాయ చెరువులు ఉన్న రాష్ట్రం మనదే.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్బులు చరిచారు)

119. **గ్రామీణ నీటి సరఫరా:** 2024 నాటికి గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని గృహాలకి తగినంత నీటిని సరఫరా చేయాలనేది మా ప్రభుత్వ లక్ష్యం, దీని కొరకు దాదాపు 2200 కోట్ల రూపాయల అంచనా వ్యయంతో పనులకు టెండర్ ప్రక్రియ ప్రారంభమైంది. ఎన్.టి.ఆర్. సుజల పథకం క్రింద త్రాగునీటి నాణ్యత లోపించి ఇబ్బంది పడుతున్న ప్రాంతాలలో నీటి శుద్ధీకరణ ప్లాంట్లను స్థాపించి నాణ్యమైన త్రాగునీరు

అందుబాటులోకి తీసుకురావాలనే నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. దీని కొరకు 103 క్లస్టర్లతో 7787 నివాస ప్రాంతాలను గుర్తించడం జరిగింది.

120. ఇంధన మౌలిక వసతులు: గత నాలుగున్నర సంవత్సరాలలో రాష్ట్రంలో విద్యుత్ వ్యవస్థాపిత సామర్థ్యం రెట్టింపు అయింది. అనగా 9529 మెగావాట్ల నుండి 19,680 మెగావాట్లకు వ్యవస్థాపిత సామర్థ్యం పెరిగింది. పునరుత్పాదక ఇంధన రంగంలో 36,604 కోట్ల పెట్టుబడితో, 13000 మందికి ఉపాధి కల్పించేటట్లుగా వివిధ ప్రాజెక్టుల స్థాపన జరిగింది. ఇవి వివిధ దశలలో ఉన్నాయి. ఈ ప్రాజెక్టులు ప్రధానంగా రాయలసీమ ప్రాంతంలో కేంద్రీకృతమై ఉన్నాయి. మా ప్రభుత్వం కృషి వలన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం విద్యుత్ లోటు నుండి బయటికి వచ్చి మిగులు విద్యుత్ కలిగిన రాష్ట్రంగా అవతరించడమే కాక 100 శాతం విద్యుదీకరణను సాధించింది. ఈ రోజు రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ రంగానికి రోజుకు 7 గంటల ఉచిత విద్యుత్, మిగతా రంగానికి 24x7 నిరంతర విద్యుత్ సరఫరా చేయడం జరుగుతున్నది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

121. గత నాలుగున్నర సంవత్సరాల కాలంలో సంవత్సరానికి 999 యూనిట్ల వరకు విద్యుత్తును వినియోగించే వ్యవసాయ, గృహ వినియోగదారులకు ఎటువంటి సుంకం పెంచలేదు. మా ప్రభుత్వం 2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరంలో విద్యుత్ సుంకాలలో ఎటువంటి పెరుగుదలని ప్రతిపాదించలేదు. ఎలక్ట్రిక్ వాహనాల ఛార్జింగ్ స్టేషన్లను ప్రోత్సహించడానికి ఒక యూనిట్ విద్యుత్తుకు 1 రూపాయి సబ్సిడీ ప్రతిపాదించడం జరిగింది. దీనివలన ఛార్జింగ్ స్టేషన్లకు యూనిట్కు అయ్యే వ్యయం రూ.6.95 పైసల నుండి రూ.5.95 కి తగ్గుతుంది. ఈ ప్రతిపాదన వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరం నుండి అమలులోకి వస్తుంది.

122. ఫైబర్ గ్రిడ్: రాష్ట్ర ప్రభుత్వము యొక్క 5 గ్రిడ్లలో ఫైబర్ గ్రిడ్ ఒకటి. రాష్ట్ర సాంఘిక ఆర్థిక అభివృద్ధి కొరకు అన్ని గృహములకు, గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని మారు మూలలకు ఇంటర్నెట్ సేవలను ఎక్కువ స్పీడ్తో అందుబాటు ధరలో అందించుటకు ఫైబర్ గ్రిడ్ ఏర్పాటు చేయడమైనది. రాష్ట్రములోని మారుమూల మరియు ఏజెన్సీ ఏరియాలకు ఉచిత స్పీస్ ఆప్టిక్ కమ్యూనికేషన్ వ్యవస్థను మన ప్రభుత్వము ప్రారంభించినది. ఈ సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని ఉపయోగించి వీడియో కాన్ఫరెన్స్ ద్వారా ప్రపంచములోనే తొలిసారి ఒక మారుమూల గిరిజన గ్రామమును, దావోస్లో జరిగిన అంతర్జాతీయ ఫోరమ్తో కలిపినది. రాబోవు 5 సంవత్సరాలలో రాష్ట్రంలోని ప్రతి గృహమునకు ట్రిపుల్ ఫ్లై కనెక్టివిటీని, అన్ని గ్రామపంచాయితీలకు హైస్పీడ్ ఇంటర్నెట్, ప్రభుత్వ మరియు ప్రైవేట్ సంస్థలకు 8,000 ప్రాంతాలలో వైఫై ఎపిక్స్, పట్టణ మరియు గ్రామీణ ప్రాంతములలో గల 6,000 అదనపు ప్రభుత్వ తరగతి గదులకు, టెలికం టవర్లు టెక్నాలజీ ద్వారా అందించడమైనది. ఫైబర్ గ్రిడ్ ప్రాజెక్ట్లో భాగంగా 620 మండలాలలో 4,000 గ్రామములలో 6 లక్షల సంస్థలకు నెలకు రూ.149 చొప్పున ట్రిపుల్ ఫ్లై సర్వీసులు అందించుచున్నది.

123. **విమానాశ్రయాలు:** మా ప్రభుత్వం చేపట్టిన చర్యల ఫలితంగా రాష్ట్రంలో విమాన ప్రయాణికుల సంఖ్య 5.5 మిలియన్లకు పెరిగింది. విమాన ప్రయాణికుల సంఖ్య జాతీయ సగటులో 12 శాతం వృద్ధి ఉండగా, రాష్ట్రంలో వృద్ధి 38 శాతంగా ఉంది. మా ప్రభుత్వం విమాన ఇంధనంపై పన్నును 16 శాతం నుండి 1 శాతం తగ్గించింది. అంతేగాక, ప్రస్తుతం ఉన్న విమానాశ్రయాలను విస్తరించడమే కాక, భోగాపురం, ఓర్వకల్, దగదర్తి వంటి నూతన విమానాశ్రయాల ఏర్పాటుతో పాటు కుప్పం వద్ద పీయర్స్ట్రీడ్ను నిర్మించడానికి ప్రభుత్వం చర్యలు చేపట్టింది.

124. **నౌకాశ్రయాలు:** రాష్ట్రాన్ని తూర్పుతీర ప్రాంత నౌకా వ్యాపార కేంద్రంగా తీర్చిదిద్దడానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ పోర్ట్ పాలసీ-2015ని రూపొందించడం జరిగినది మరియు రాష్ట్రంలో నూతనంగా భావనపాడు మరియు కాకినాడ సెజ్ పోర్ట్లను పి.పి.పి. వద్దతిలో అభివృద్ధి చేయడం జరుగుతుంది. 2025 నాటికి భావనపాడు, కాకినాడ, మచిలీపట్నం మరియు రామాయపట్నం వంటి నాలుగు నాన్మేజర్ పోర్టులను అందుబాటులోకి తెచ్చేవిధంగా ప్రభుత్వం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.

125. **గ్యాస్ మౌలిక సదుపాయములు:** నాచురల్ గ్యాస్ ఒక పరిశుద్ధమైన, సహజమైన ఇంధన వనరు. గ్యాస్కు సంబంధించిన మౌలిక సదుపాయములు అభివృద్ధి కల్పనలో భాగంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇంతకుముందెన్నడూలేని విధంగా కొన్ని విధానపరమైన నిర్ణయములు తీసుకున్నది. రాష్ట్రంలో అన్ని జిల్లాలకు అనుసంధానించే గ్యాస్ గ్రీడ్ను నెలకొల్పుటకు నిర్ణయించింది. నగరాలలో గ్యాస్ పంపణి కొరకు తూర్పు గోదావరి జిల్లా మరియు పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలోని అన్ని పట్టణాలలో మరియు నగరాలలో ఉచితముగా పైప్లైన్ వేయుటకు అనుమతులు మంజూరు చేయటమైనది. గత నాలుగున్నర సంవత్సరాలలో 330 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడితో వివిధ గ్యాస్ సంబంధిత మౌలిక సదుపాయాల కల్పన రాష్ట్రవృద్ధికి ప్రత్యక్షంగా ఉపయోగపడింది.

126. **రోడ్లు, మౌలిక వసతులు:** అమరావతి నుండి అనంతపురం వరకు గ్రీన్ఫీల్డ్ ఎక్స్ప్రెస్ వే క్రింద 384 కిలోమీటర్లు రోడ్ను సుమారు 20,000 కోట్ల నేషనల్ హైవే అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా వారు నిర్మించుటకు అనుమతి లభించింది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

దీని మూలంగా రాయలసీమ ప్రాంతం నుండి రాజధానికి మరియు పోర్టులకు మధ్య దూరం మరియు ప్రయాణ సమయములు తగ్గుతాయి. ఈ జాతీయ రహదారి యొక్క పొడవు 2014 సంవత్సరం జూన్ నుండి 2164 కిలోమీటర్లుగా పెరిగింది. ఇది ప్రస్తుతం ఉన్న పొడవు కంటే 50 శాతం ఎక్కువ. రాష్ట్రంలోని నేషనల్ హైవే వింగ్ రహదారులు - భవనముల శాఖ మరియు నేషనల్ హైవే అథారిటీ వారిచే నిర్మింపబడి నిర్వహించబడుచున్న రహదారులను చదును చేసి రెండు లైన్లగా 2020 నాటికి ఆధునికీకరించుటకు నిర్ణయించడమైనది. జూన్ 2014 తర్వాత 2400 కిలోమీటర్ల రెండు వైపుల

చదును చేసిన రహదారులను 12,729 కోట్ల రూపాయలతో 4 లైన్ల రహదారిగా విస్తరించుట జరిగినది. రాష్ట్ర రహదారుల వ్యవస్థ 41956 కి.మీ. నుండి 46342 కి.మీ.కు 2014-15 తర్వాత పెరిగినది. 1800 కి.మీ. పొడవైన నాన్ బిటి రోడ్లను 1580 కోట్ల రూపాయల అంచనా వ్యయంతో 2020 నాటికి బిటి రహదారులుగా మార్చడము జరుగుతుంది. 2000 PCUలకు పైగా ట్రాఫిక్ ఉండే అన్ని సిగ్నల్ రహదారులను రెండు లైన్లుగా విస్తరించుటకు మా ప్రభుత్వం కృషి చేస్తుంది.

127. **ప్రకృతి వనరులు - అడవులు:** మిషన్ హరిత ఆంధ్రప్రదేశ్ ను స్థాపించిన తర్వాత రాష్ట్రంలో 50 శాతం పచ్చదనం ఉండేలా 2029 నాటికి ఏర్పాటు చేయుటకు వనం-మనం అను కార్యక్రమమును లక్ష్యముగా పెట్టుకొనుట జరిగింది. ఈ లక్ష్యము దిశగా ప్రచారం నిర్వహించుట జరుగుతున్నది. జీవ వైవిధ్యంతో కూడిన విస్తృతమైన అడవులు మరియు కార్బన్ సింక్ తో కూడిన ఆంధ్రప్రదేశ్ కు ఇది ఉపకరిస్తుంది. పౌరులకు సురక్షితమైన నివసించు ప్రదేశాలను రాష్ట్రములో కల్పించుట లక్ష్యంగా పెట్టుకొనుట జరిగింది.

శాంతి భద్రతలు:

128. శాంతి భద్రతల మెరుగుదలకోసం మా ప్రభుత్వం చేపట్టిన చర్యల ద్వారా అన్నిరకాల నేరాలను తగ్గించాము. పౌరుల తోడ్పాటు, ఎటువంటి అసహనం లేకుండా ఉండటంవలన ఇది సాధ్యపడింది. మహిళల పట్ల జరిగే హింసలు, నేరాలను అరికట్టడానికి షీ టీమ్ లను అన్నిచోట్ల నియమించాము. ఎర్రచందనం టాస్క్ ఫోర్స్ ను ఏర్పరచి దాని అక్రమరవాణాని అరికట్టాము. కఠినమైన విధానాలవల్ల ఇది సాధ్యపడింది. అడవుల సంపదని, పర్యావరణాన్ని పరిరక్షిస్తుంది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఉద్యోగుల భాగస్వామ్యం మరియు సంక్షేమం

129. అధ్యక్షా! రాష్ట్ర పునర్నిర్మాణములో అంకితభావంతో సహాయ సహకారాలు అందించిన ప్రభుత్వోద్యోగులు అందరికీ నా హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. ఎన్నో దశాబ్దాలు వేరేచోట నివశించి క్రొత్త రాజధానికి తరలిరావడం తేలికైన విషయము కాదు. కుటుంబంతో గడపగలిగే సమయమూ మరియు పిల్లల విద్యపై ప్రభావం చూపినా, అమరావతికి తరలిరావడంలో తమదైన పాత్రను ఎంతో ఉత్సాహంగా పోషించారు.

130. ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల సంక్షేమం కోసం, వారికి రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఇళ్ల స్థలాలు/ప్లాట్లు మంజూరు చేయడానికి నిర్ణయించడమైనది. క్రొత్త ఏర్పాటుతోపాటు న్యూ పెన్షన్ సిస్టంలో మార్పులు సూచించడానికి కమిటీని కూడా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఉద్యోగులకు గ్రాంట్యుటీ మరియు కుటుంబ పింఛను సదుపాయం కల్పించడం జరిగింది. అదేవిధంగా 70 సంవత్సరాల వయస్సు దాటిన

పింఛనుదారులకు 10% అదనపు పింఛను, పోలీస్ కానిస్టేబుళ్ళకు పదోన్నతి అవకాశం, నగదురహిత వైద్య సేవలకు ప్రభుత్వోద్యోగులకు హెల్త్ కార్డులు, ప్రభుత్వోద్యోగుల బకాయిల చెల్లింపు, కాంట్రాక్టు తెచ్చరర్లకు కనీస టైమ్ స్కేల్ మొదలైన సౌకర్యాలు కల్పించడమైనది.

131. **హోమ్ గార్డ్లు:** మా ప్రభుత్వం హోమ్ గార్డ్ల నెలసరి డ్యూటీ అలవెన్స్ను రూ.12,000 నుండి రూ.18,000 వరకు, అంగన్వాడీ వర్కర్ల పారితోషికాన్ని రాష్ట్ర విభజన సమయంలో ఉన్న రూ.3,000 నుండి రూ.10,000 వరకు, విఆర్ఎల పారితోషికాన్ని రూ.6,000 నుండి రూ.10,500 వరకు మరియు పార్ట్ టైమ్ విఆర్ఎల వేతనాన్ని 10,500 నుండి 15,000లకు పెంచింది. పార్ట్ టైమ్ విఆర్ఎలకు మొదటిసారి పెన్షన్ సౌకర్యాన్ని మా ప్రభుత్వం ఇచ్చింది.

132. పోలీసు కానిస్టేబుళ్ళకు, ప్రమోషన్ అవకాశాలను పెంచి గవర్నమెంట్ డాక్టర్లకు సమయానికి ప్రమోషన్లు ఇచ్చి కాట్రాక్ట్ తెచ్చరర్లకు కనీస టైం స్కేల్ ఇచ్చి, ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల PRC బకాయిలు చెల్లించి, నగదు రహిత వైద్య సేవలకు హెల్త్ కార్డులు ఇచ్చి, మా ప్రభుత్వం వివిధ ఉద్యోగ వర్గాలపై తమకున్న పక్షపాతాన్ని చాటుకుంది. ఉద్యోగుల వైద్య సేవలకై EHS పథకము ద్వారా 860 కోట్ల వ్యయంతో 2.8 లక్షల ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు సహకారాన్ని అందించాము.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

133. ఫుల్ టైం//డైలీ వేజ్/కన్సాలిడేటెడ్ పే/పార్ట్ టైం ఉద్యోగుల వేతనాన్ని 2015 నవరించబడిన వేతన స్కేళ్ళలోని కనీస టైం స్కేలుకు సమానంగా నిర్ణయించాము. అర్చకులు, అంగన్వాడీ వర్కర్లు, హెల్పర్లు, ఆయాలు, ఆశా వర్కర్లు, హోమ్ గార్డులు, విఆర్ఎలు, విఎఓలు, కాంట్రాక్టు, ఔట్ సోర్స్, ఉద్యోగులు, గోపాలమిత్రాలు, మొదలైన వారందరికి చెప్పకోదగిన విధంగా వేతన పెంపును కల్పించాము.

134. కాంట్రాక్టు మరియు ఔట్ సోర్సింగ్ ఉద్యోగులకు కూడా 15 వేల రూపాయల దహన ఖర్చులను విస్తరించాము. కాంట్రాక్టు ఉపాధ్యాయుల పదవీ విరమణ వయస్సును 60 సంవత్సరాలకు పెంచాము. అలాగే 1.01 లక్షల అంగన్వాడీ వర్కర్లు, హెల్పర్ల జీతాలను కేంద్రీకృత విధానం ద్వారా ఇచ్చాము.

135. యువతకు ప్రభుత్వోద్యోగ అవకాశాలు కల్పించడం కోసం మా ప్రభుత్వం 42 వేల పోస్టులను నేరుగా భర్తీ చేయాలని నిర్ణయించింది. ఇందులో ఉపాధ్యాయ మరియు పోలీసు పోస్టులు ఉన్నాయి. అలాగే కారుణ్య నియామకాల విధానాన్ని సరళించాము.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఆర్థిక వ్యవస్థ

136. డిజిటల్ ట్రాన్స్ ఫర్మేషన్ లక్ష్యాలను పూర్తిగా సాధించే క్రమంలో హేతుబద్ధమైన క్రమబద్ధీకరణ, సరళీకరణ కావించుకొని ఇ.ఆర్.పి. అప్లికేషన్ ను ప్రవేశపెట్టిన మొదటి రాష్ట్రంగా మన రాష్ట్రం నిలిచింది. రిజర్వ్ బ్యాంక్ వారి ఇ-కుబేర్ 2.0 ను వినియోగించుకుంటు బిల్లుల సమర్పణ, పరిశీలన, చెల్లింపుల క్రయాలను కాగిత రహితంగా పూర్తిగా ఆన్ లైన్ లో నిర్వహించే విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టిన మొట్టమొదటి ప్రభుత్వం మనదే. ఈ క్రొత్త విధానాన్ని సరియైన మౌలిక సదుపాయాలు మరియు నెట్ వర్క్ లతో మద్దతు నెలకొల్పేందుకు మా ప్రభుత్వం తగిన చర్యలు, కేటాయింపులు ప్రతిపాదిస్తుంది. ఆర్థిక శాఖ నియంత్రణలో పనిచేస్తున్న స్పెషల్ పర్సన్ వెహికల్ ఆండ్రప్రదేశ్ సెంటర్ ఫర్ ఫైనాన్షియల్ సిస్టమ్స్ అండ్ సర్వీసెస్ చే, ప్రవేశపెట్టబడిన ఈ వ్యవస్థ స్థిరీకరణ దిశగా సాగుతుంది. సి.ఎఫ్.ఎం.ఎస్. ద్వారా పౌరుడు, వ్యాపారి లేదా ఉద్యోగి, ప్రభుత్వంతో ఆన్ లైన్ లో ఎండ్ టు ఎండ్ వ్యవహారాలను జరిపే అవకాశం ఉంది. ఈ వ్యవస్థ వలన ఇంతకు ముందు లాగా బ్రెజరీలకు వెళ్ళే అవసరం లేకుండా ఇంటినుంచిగాని, కార్యాలయం నుంచి గాని వెబ్/మొబైల్/టాబ్లెట్ ద్వారా ఆన్ లైన్ లో వ్యవహారాలు తేలికగా జరపగలగడం ప్రధాన మార్పు. ఈ వ్యవస్థ బడ్జెట్, వ్యయాలు, రాబడులను సమర్థవంతంగా నిర్వహిస్తుంది. సి.ఎఫ్.ఎం.ఎస్. వల్ల కాగిత రహిత కార్యకలాపాలకు ఒక చక్కని మార్గం ఏర్పడింది. రాష్ట్ర ఆర్థిక లావాదేవీలు, హెచ్.ఆర్. మరియు పే రోల్ వ్యవస్థలు పారదర్శకంగా సాగించడానికి ఇది ఉపయోగపడుతుంది.

137. ఆండ్రప్రదేశ్ యొక్క ఆర్థిక వృద్ధి వ్యవసాయ మరియు అనుబంధ రంగాలలో ఎక్కువగా ఉంటుంది. కాని పరిశ్రమలు సేవారంగాలకన్నా తక్కువ పన్నును అందిస్తాయి. ఇందువల్ల ఆర్థిక వృద్ధితో సమానంగా పన్నుల ఆదాయం పెరగడం లేదు. అయినప్పటికీ మా ప్రభుత్వం పన్ను వసూళ్ళను పెంచడానికి కృషి చేస్తుంది. గత ఏడాదికన్న 14.61 శాతం వృద్ధిని వాణిజ్య పన్నులలో సాధించాము. సాంకేతిక పరిజ్ఞానం ద్వారా అక్రమ మైనింగ్ నిరోధించి ఆదాయాన్ని పెంచగలిగాము.

138. **వ్యయాలు:** వనరులను సమర్థవంతంగా వినియోగించడం వలన సంక్షేమ కార్యక్రమాలను విస్తరించగలిగాము. అర్హత కలిగిన లబ్ధిదారులకు సహాయాన్ని అందించడంలో లీకేజీలను ఆరికట్టడంలో సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని వినియోగించాము. ప్రభుత్వ పంపణీ వ్యవస్థలో ఆధార్ ఉపయోగం ద్వారా 2585 కోట్లను ఆదా చేయగలిగాము.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

139. **నాణ్యత ప్రమాణాలు:** గడిచిన నాలుగున్నర ఏళ్ళలో నాణ్యత ప్రమాణాలతో కూడిన వ్యయ నిర్వహణ చేస్తున్నామని సభ్యుల దృష్టికి తీసుకురావడమైనది. రిజర్వ్ బ్యాంక్ అంచనాల ప్రకారము ఆండ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం అభివృద్ధి కార్యక్రమాలపై వెచ్చించే వ్యయములలో 2018-19కి గాను మొదటి

మూడు స్థానాలలో వుంది. ప్రత్యేక హోదా లేని రాష్ట్రాల బడ్జెట్ 61.5 శాతం అభివృద్ధి కార్యక్రమాలపై ఖర్చు చేస్తుండగా మన రాష్ట్రం బడ్జెట్‌లో 72.4 శాతం ఖర్చు చేస్తుంది. సంక్షేమ వ్యయంలో 51.1 శాతంతో అత్యుత్తమ స్థానంలో నిలిచాము. ఇది మా ప్రభుత్వ ఖర్చుల నాణ్యతను సూచిస్తుంది.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

140. **అప్పుల నిర్వహణ:** ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర మొత్తం అప్పులు 2014-15 సంవత్సరమునకు గల 1,48,744 కోట్ల రూపాయలు నుంచి 2017-18 సంవత్సరమునకు 2,23,706 కోట్ల రూపాయలు పెరిగాయి. ఇది GSDP 2014-15 లో 28.33 శాతానికి సమానం కాగా 2017-18 సంవత్సరమునకు 27.83 శాతానికి సమానంగా ఉంది.

141. నిర్మాణాత్మకమైన సవాళ్ళు ఉన్నప్పటికీ ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆర్థిక ప్రతిభ చూపడంలో ముందు ఉన్నది. గడిచిన నాలుగున్నర సంవత్సరాలలో భారత దేశపు వృద్ధిరేటు 7.3% ఉండగా ఆంధ్రప్రదేశ్ వృద్ధిరేటు 10.66% ఉన్నది ఇక వ్యవసాయ రంగంలో భారతదేశపు సగటు వృద్ధిరేటు 2.4 ఉండగా ఆంధ్రప్రదేశ్ 11% పారిశ్రామిక రంగంలో భారతదేశపు సగటు వృద్ధిరేటు 7.1% ఉండగా ఆంధ్రప్రదేశ్ సగటు వృద్ధిరేటు 9.52%గా ఉంది. సేవారంగంలో భారతదేశపు వృద్ధిరేటు 8.8% ఉండగా ఆంధ్రప్రదేశ్ సగటు వృద్ధిరేటు 9.57%గా ఉన్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్ అన్ని రంగాలలో సంపూర్ణమైన వృద్ధిరేటు సాధించినదని పై విషయాలు తెలియజేస్తున్నాయి.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

142. 2018-19లో రాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవస్థ 11.5 శాతం, వృద్ధి చెందాలనే లక్ష్యం 7.2 శాతంగా ఉన్నది. ఇది దేశీయ వృద్ధిరేటుకన్నా అధికం. వ్యవస్థాగత లోపాలను సరిదిద్దుకునే సామర్థ్యం మన ప్రభుత్వానికి ఉండటం వలన రాబోవు సంవత్సరాలలో సానుకూల ప్రభావంచూపిస్తూ మరింత వృద్ధి సాధించగలము.

ఖాతాలు మరియు పద్దులు

143. **2017-18 ఖాతాలు:** ఆంధ్రప్రదేశ్ అకౌంటెంట్ జనరల్ పరిష్కరించిన ఆర్థిక ఖాతాల ప్రకారం 2017 ఏప్రిల్ 1 నుండి 2018 మార్చి 31 మధ్యకాలానికి రూ.16,151.08 కోట్ల రెవెన్యూ లోటు రూ.32,372.57 కోట్ల ఆర్థిక లోటు కనిపిస్తున్నది. 2017 ఏప్రిల్ 1 నుండి 2018 మార్చి 31 మధ్య కాలానికి రెవెన్యూ లోటు, ఆర్థికలోటు రాష్ట్ర స్థూల ఉత్పత్తిలో వరుసగా 2.01 శాతం 4.03 శాతంగా ఉన్నాయి.

144. **సవరించిన అంచనాలు:** సవరించిన అంచనాల ప్రకారం రెవెన్యూ వ్యయం రూ.1,50,858.53 కోట్లు, కేపిటల్ వ్యయం రూ.25,021.34 కోట్లు, 2018-19 సంవత్సరానికి రెవెన్యూ లోటు దాదాపు రూ.2,494.12 కోట్లు కాగా ఆర్థిక లోటు దాదాపు రూ.29,141.72 కోట్లు. ఇవి రాష్ట్ర స్థూల ఉత్పత్తిలో వరసగా 0.27 శాతం మరియు 3.14 శాతం.

145. **బడ్జెటు అంచనాలు 2019-20:** ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను రూ.2,26,177.53 కోట్ల వ్యయాన్ని నేను ప్రతిపాదిస్తున్నాను. ఇందులో రెవెన్యూ వ్యయం రూ.1,80,369.33 కోట్ల మేరకు అంచనా వేయబడగా, క్యాపిటల్ వ్యయం రూ.29,596.33 కోట్లకు అంచనా వేయబడింది. 2018-19 బడ్జెట్ అంచనాల కన్నా 2019-20 బడ్జెట్ అంచనాలు మొత్తం మీద 18.38 శాతం పెరుగుదలను చూపిస్తున్నాయి. రెవెన్యూ వ్యయం సుమారు 20.03 శాతం పెరగనుండగా, క్యాపిటల్ వ్యయం 2018-19 ఆర్థిక సంవత్సరం కన్నా 20.03 శాతం ఎక్కువ కానుంది.

146. రెవెన్యూ మిగులు రూ.2,099.47 కోట్ల మేరకు ఉండగలదని అంచనా వేయగా, ఆర్థిక లోటు సుమారు రూ.32,390.68 కోట్ల మేరకు ఉండగలదని అంచనా. ఆర్థిక లోటు రాష్ట్ర స్థూల ఉత్పత్తిలో 3.03 శాతం ఉండగా, రెవెన్యూ మిగులు రాష్ట్ర స్థూల ఉత్పత్తిలో 0.20 శాతంగా ఉండగలదు.

ముగింపు

147. కొత్తగా ఏర్పడిన దేశాలు, రాష్ట్రాల అభివృద్ధి పథం తొలి 10-15 ఏళ్ళ పునాదులపైనే ఆధారపడి ఉంటుంది అనేది చరిత్ర చెప్పిన సత్యం. ప్రజలు మనపై ఉంచిన అపారనమ్మకాన్ని పదేపదే మా మంత్రిమండలి సభ్యులకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రివర్యులు గుర్తు చేస్తుంటారు. రాష్ట్ర ప్రగతి కోసం ప్రజలకిచ్చిన వాగ్దానం మేరకు కేంద్ర ప్రభుత్వంతో సమన్వయం కోసం ఒక నిర్దిష్ట మార్గంలో పని చేశాము. ఆంధ్రప్రదేశ్ పునర్విభజన చట్టంలోని వాగ్దానాలు, అప్పటి ప్రధాన మంత్రి రాజ్యసభలో మనకిచ్చిన హామీల అమలు, కేంద్ర పన్నుల్లో మనవాటా, కేంద్ర పథకంలో మనవాటా కోసం మన హక్కుల సాధన కోసం పోరాడటంలో ఎప్పుడూ వెనుకంజ వేయలేదు. ఇతరుల దయాదాక్షిణ్యాలపై ఆధారపడే యాచకులం అంతకన్నా కాదు.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

148. ఎన్నో అడ్డంకులు ఎదురైనా మన గమ్యాన్ని చేరే మార్గాన్ని నిజమైన నాయకత్వం సుగమం చేస్తుంది అనేది సత్యం. 2022 నాటికి దేశంలో 3 అగ్రగామి రాష్ట్రాలలో ఒకటిగా ఆంధ్రప్రదేశ్ రూపొందాలని, 2029 నాటికి దేశంలో అగ్రగామి రాష్ట్రం కావాలని, 2050 నాటికి ప్రపంచ పెట్టుబడుల గమ్యస్థానంగా ఉపాధికల్పనా కేంద్రంగా, ఆంధ్రప్రదేశ్ రూపొందాలన్నదే మన నాయకుడు గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి ఆకాంక్ష.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఇది కేవలం మాటలకే పరిమితమైంది కాదు. సరైన అభివృద్ధి వ్యూహాలతో భావితరాలకు మార్గదర్శకం చేసే దిక్సూచి. మా ప్రభుత్వం పనిచేస్తుంది కేవలం మాకు ఓటు వేసినవారి కోసమే కాదు, మాకు ఓటు వేయని వారి కోసం మరియు మన బిడ్డలు, వారి బిడ్డల కోసం పనిచేస్తోంది. రాష్ట్ర భవిష్యత్తు కోసం, రాష్ట్ర సమగ్రాభివృద్ధి కోసం, భావితరాల భవిష్యత్తు కోసం పని చేయాల్సిన బృహత్తర బాధ్యత ప్రస్తుత తరంపై ఉంది.

149. సమాజంలో ప్రస్తుతం ఎదురయ్యే సవాళ్ళను పరిశీలిస్తే ఆర్థిక అసమానతలు, యాంత్రికత మరియు నిరుద్యోగత, వాతావరణ అనూహ్య మార్పులు, వృద్ధత్వం వంటివి ఎదుర్కొంటున్నాము. ఈ సవాళ్ళన్నింటినీ సమర్థంగా ఎదుర్కోగల, ఆర్థిక అసమానతలను తొలగించే సంక్షేమ పథకాలను అన్వేషించగల పరిపాలన వైపు సాగాల్సిన తరుణం ఇది. పింఛన్లు, రేషన్ కార్డులు, పక్కా ఇళ్ళ నిర్మాణం, ఉపకారవేతనాలు, బీమా, నిరుద్యోగ భృతి మొదలైన వాటిలో సంతుష్ట స్థాయికి చేరడమే ఈ దిశగా మన ప్రయత్నం.

150. కియా మోటార్స్ వంటి అంతర్జాతీయ కంపెనీలను ఆకర్షించటం ద్వారా నాణ్యమైన ఉపాధి అవకాశాలను కల్పించే వాతావరణం రాష్ట్రంలో నెలకొల్పాలి. ఫిన్టెక్, ఆర్టిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్, బ్లాక్చైన్, బిగ్ డేటా తదితర కొత్తతరం సాంకేతికతలన్నీ సంస్థలపై పెట్టుబడులను రాబట్టి రాష్ట్రాన్ని, దాంతోపాటు మన యువతరాన్ని ప్రపంచంలోనే అత్యున్నత శక్తి వనరుగా రూపొందిస్తున్నాయి.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఉద్యోగ భద్రత మరియు స్థానికుల ఉద్యోగాల కోసం మన పారిశ్రామిక విధానాలను మరింత మెరుగు పరుస్తున్నాము.

151. వాతావరణ మార్పుల విషయానికి వచ్చేసరికి “కరువు రహిత వ్యవసాయం” పెద్ద ఎత్తున విస్తృతం చేయటం, దానిని కొనసాగించటంలో మేము విజయం సాధించాలి. సుస్థిరమైన మరియు పర్యావరణ హితమైన వృద్ధి సాధనలో మనం “పెట్టుబడి రహిత సహజ సేద్యం” (ZBNF) లో అగ్రగామిగా ఉన్నాం. ప్రకృతి విపత్తులనుండి రాష్ట్రాన్ని కాపాడటంలో పోలవరం డ్యామ్ దోహదపడుతుంది. పర్యావరణం మరియు ప్రజారోగ్యం పరిరక్షణకు దోహదపడే ఎలక్ట్రిక్ వాహనాల వినియోగంలో మనమే ముందున్నాము. దీనితోపాటు రాష్ట్రంలో పెద్ద ఎత్తున పచ్చదనాన్ని పెంచుతున్నాము.

152. రాష్ట్ర సంపద ఎప్పటికప్పుడు పెంపొందాలంటే యువతరం జనాభా అత్యధికంగా ఉండాలి. రాష్ట్ర పునరుత్పత్తి రేటు తక్కువగా ఉండటంపై మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు అనేకమార్లు ఆందోళన

చెందడాన్ని ఇక్కడ మనం గుర్తు చేసుకోవాలి. పునరుత్పాదక రేటు తగ్గితే అది ఆర్థిక పరిస్థితిపై విపలు ప్రభావాన్ని చూపిస్తుంది. ఈ సవాలును అధిగమించాల్సిన అవసరం ఉంది.

153. అధ్యక్షా! గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు, నా సహచరులు మరియు నేను మా బాధ్యతలను సక్రమంగా నిర్వర్తిస్తామని ఈ సందర్భంగా ప్రతిజ్ఞ తీసుకోవాలి. ప్రస్తుతం ఉన్న సమస్యలను పరిష్కరించడమే కాకుండా, భావితరాల భవిష్యత్తుకోసం కృషి చేయాల్సిన బాధ్యత మనందరిపై ఉంది. మన రాష్ట్ర పునర్నిర్మాణంలో, యావత్ ప్రజానీకం వెన్నుదన్నుగా ఉన్నారని మరువకూడదు. మన కఠోర శ్రమ, మన ఉద్యోగుల చిత్తశుద్ధి, అంకిత భావం వల్లే ఇంత అభివృద్ధి సాధ్యమైంది. అందుకే, మనం సాధించిన ఈ ఘనవిజయాలు అన్నింటినీ మన ప్రజలకే అంకితం చేస్తున్నాము.

(ఆ సందర్భంలో సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

154. మన రాష్ట్రం ఆశించిన గమ్యం చేరేందుకు మనందరిలో నైతిక సామర్థ్యాన్ని పెంచిన సమర్థ నాయకత్వంపై రాష్ట్ర ప్రజానీకం యావత్తు అచంచల విశ్వాసాన్ని ప్రదర్శిస్తుందని ఆశిస్తున్నాను.

Reach high, for stars lie hidden in you. Dream deep,

for every dream precedes the goal.

-Rabindranath Tagore

ఈ మాటలతో నేను ఈ బడ్జెట్ను గౌరవసభ ముందు పరిశీలనకు మరియు ఆమోదించుటకుగాను సమర్పిస్తున్నాను.

-జై హింద్-

జై ఆంధ్రప్రదేశ్

జై జన్మభూమి

State Development Schemes Expenditure				
(Rs. in Crores)				
S.No	Name of the Scheme	BE 2018-19	BE 2019-20	Growth %
1	Total State Development Schemes Expenditure	49103.00	65486.00	33.36
2	Scheduled Castes Component (SCSP)	11228.10	14367.34	27.96
3	Schedule Tribes Component (TSP)	4176.61	5385.31	28.94
4	Backward Classes Component	12200.00	16226.00	33.00
5	Minorities Component	1100.14	1304.43	18.57

Major New Schemes and their allocations for the Year 2019-20				
(Rs. in Crores)				
S.No	Name of the Scheme	BE 2018-19	BE 2019-20	
1	Annadata Sukhibhava	0.00	5000.00	
2	Land Acquisition for House sites	0.00	500.00	
3	Incentives for Industrial Promotion for Micro Small and Medium Enterprises (MSMEs)	0.00	400.00	
4	Drivers Sadhikara Samstha	0.00	150.00	
5	Infrastructure facilities in ULBs under CIIP	0.00	100.00	
6	Welfare of Kshatriyas	0.00	50.00	

Important Schemes with increased allocations for the Year 2019-20				
(Rs. in Crores)				
S.No	Name of the Scheme	BE 2018-19	BE 2019-20	Growth %
Schemes related to Farmers				
1	Andhra Pradesh Market Intervention Fund	500.00	1000.00	100.00
2	Farm Mechanization	258.17	300.17	16.27
3	Live Stock Insurance	50.00	200.00	300.00
4	Fodder and Feed Development	149.00	200.00	34.23
5	Promotion of Horticulture Activities	102.00	124.00	21.57
6	Development of Fisheries	81.68	100.00	22.43

Welfare Schemes				
7	Pasupu Kumkuma to DWCRA (SHG) Groups	1700.00	4000.00	135.29
8	Backward Classes Corporations	1337.81	3000.00	124.25
9	Assistance to Unemployeed Youth	1000.00	1200.00	20.00
10	Interest Free Loans to DWACRA Women (Vaddileni Runalu)	1000.00	1100.00	10.00
11	Special Development Fund for welfare and development activites	500.70	800.00	59.78
12	Chandranna Bima	140.00	354.02	152.87
13	Anna Canteens	200.00	300.00	50.00
14	Assistance for Livelihood Enhancement of Weavers	200.00	225.00	12.50
15	Nutritious Meals Programme for IX and X Class	94.93	156.72	65.09
16	Chandranna Pelli Kanuka - BC Welfare	100.00	175.00	75.00
17	Chandranna Pelli Kanuka - Social Welfare	100.00	128.21	28.21
18	Chandranna Pelli Kanuka - Minorities (Dulhan)	80.00	100.00	25.00
19	Chandranna Pelli Kanuka - Tribal welfare (Giriputrika)	8.25	15.00	82.26
20	Chandranna Pelli Kanuka - Incentives for Disabled	8.00	10.26	28.25
21	"NTR Videshi Vidyadharana" for Higher Studies in Overseas Universities	68.08	100.00	46.88
22	Andhra Pradesh State Christian Finance Corporation	75.00	100.00	33.33
23	Incentives to Imams and Mouzans	75.00	100.00	33.33
24	Assistance to Andhra Pradesh Brahmin Welfare Corporation Limited	75.00	100.00	33.33
25	Rehabilitation and Supply of Prosthetic Aids to Differently Abled	35.00	70.00	100.00
26	Nutritious Meals Programme for Intermediate Students	23.00	58.00	152.17
27	Assistance to Vaisya Corporation	30.00	50.00	66.67

Welfare Pensions				
28	NTR Pensions to old age persons & widows	4200.00	10401.05	147.64
29	NTR Pensions to Disabled Persons	740.00	2133.62	188.33
30	Pensions to Dappu Artists	12.00	108.00	800.00
31	Pensions to AIDS Patients	38.00	100.20	163.67
32	Pensions to Toddy Tappers	22.00	76.31	246.85
	Total Welfare Pensions	5012.00	12819.18	155.77
Other SDP Schemes				
33	Convergence Schemes under Mahatma Gandhi National Employment Guarantee Act	750.00	1000.00	33.33
34	Infrastructure Development of Micro Small and Medium Enterprises (MSMEs)	150.00	500.00	233.33
35	Rejuvenation of Micro Small and Medium Enterprises (MSMEs)	50.00	100.00	100.00
36	Core Network Roads (Works)	230.00	331.24	44.02
37	Land Pooling for New State Capital	166.53	226.27	35.87
38	Cost sharing with Railways for construction of New Railway Lines (50%)	100.00	180.00	80.00
39	Upgradation of NREGP works	100.00	124.00	24.05
40	Panchayat Raj Engineering Department Road Assets	25.00	50.00	100.00
41	Reconstruction of Panchayat Raj Roads	25.00	50.00	100.00

Secretariat Department Wise Budget Estimates 2019-20

Category: Revenue & Capital

(Rs.inCrores)

Sl. No	Department	BE 2018-19	RE 2018-19	BE 2019-20	Growth % of BE 19-20 over 18-19
1.	Agriculture Marketing & Co-Operation	10097.42	14585.30	12732.97	26.10
2.	Animal Husbandry, Dairy Development & Fisheries	1743.02	1742.06	2030.87	16.51
3.	Backward Classes Welfare	6213.17	5356.70	8242.64	32.66
4.	Environment, Forest, Science & Technology	523.77	463.45	491.93	-6.08
5.	Higher Education	2834.90	2734.99	3171.63	11.88
6.	Energy and Infrastructure	5139.90	2964.90	5473.83	6.50
7.	Secondary Education	21612.30	18524.10	22783.37	5.42
8.	Food & Civil Supplies	3495.39	1578.82	3763.42	7.67
9.	Finance	42929.75	46253.16	51841.69	20.76
10.	General Administration	808.97	985.68	1177.56	45.56
11.	Health, Medical & Family Welfare	8463.51	8910.18	10032.15	18.53
12.	Home	6258.09	6320.68	6397.94	2.23
13.	Housing	3679.53	3810.87	4079.10	10.86
14.	Water Resources	16978.23	14862.16	16852.27	-0.74
15.	Industries and Commerce	3074.87	6290.29	4114.92	33.82
16.	Information Technology, Electronics & Communications	1006.90	954.55	1006.81	-0.01
17.	Labour and Employment	814.83	782.43	1225.75	50.43
18.	Law	854.18	769.30	918.81	7.57
19.	Legislature	126.91	137.52	149.90	18.11
20.	Municipal Administration and Urban Development	7740.80	7934.63	7979.34	3.08
21.	Minorities Welfare	1101.90	773.22	1308.73	18.77
22.	Public Enterprises	2.52	2.14	2.56	1.57
23.	Planning	1105.17	1153.93	1403.17	26.96
24.	Panchayat Raj and Rural Development	23439.21	31208.82	35182.61	50.10
25.	Revenue	4149.98	3306.99	5546.94	33.66
26.	Department of Real Time Governance	172.00	168.44	172.12	0.07

Sl. No	Department	BE 2018-19	RE 2018-19	BE 2019-20	Growth % of BE 19-20 over 18-19
27.	Skill Development, Entrepreneurship and Innovation	513.71	115.14	458.66	-10.72
28.	Social Welfare	6407.91	5917.60	6861.60	7.08
29.	Transport, Roads and Buildings	4703.45	4599.31	5382.83	14.44
30.	Women, Children, Differently Abled and Senior Citizens	3007.97	2226.41	3408.66	13.32
31.	Youth and Sports	2063.34	1514.73	1982.74	-3.91
Total		191063.61	196948.49	226177.53	18.38

(మధ్యాహ్నం గం.1.22 ని.లకు 2019-20 బడ్జెట్ ప్రసంగం ముగిసింది. ఆ సందర్భంగా సభలో గౌరవ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు).

MR. SPEAKER: One announcement please. I have an announcement to make.

ANNOUNCEMENT

All the Members are informed that as per the request of the Government, the Awards received by the Government of Andhra Pradesh on its best performance from different places are being displayed in the Assembly premises near Media Point from tomorrow onwards i.e., 06th February, 2019.

Members are, therefore requested to witness the same.

The House is adjourned to meet again tomorrow at 9.00 a.m.

(The House then adjourned at 1.22 p.m. to meet again at 9.00 a.m. on Wednesday, the 6th February, 2019.)

**“Published under Rule 347 of the Rules Procedure and
Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative
Assembly and printed at the AP Legislative Assembly
Press, Velagapudi, Amaravati.”**